

Intr. A. 156/12
N° 60/R.T./14 x 44

17936

CULEGERE DE PROVERBURI

SAU

POVEȘTEA VORBETI

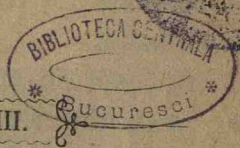
De prin lume adunate
Și iarăși la lume date

DE

ANTON PANN

17936

— ❧ — EDITAȚIA III. ❧ —

BUCUREȘCI

EDITURA TIPO-LITOGRAFIEI DOR. P. CUCU
Bulevardul Elisabeta Dómna 121.

1894.

859.0-84

BIBLIOTECA CENTRALA
A
UNIVERSITAȚII
DIN
BUCUREȘTI

No. Curent ~~12956~~ Format

No. Inventar ~~23671~~ Anul

Secția Raftul

BIBLIOTECA CENTRALA UNIVERSITARA
BUCURESTI

14974

CONTROL 1955

1961

B.C.U. Bucuresti

C23671

CA PREFAȚA

Anton Pann a fost născut la anul 1797 în Slidven în Bulgaria; tatăl său era căldărar de meserie. În vârstă de 15 ani, adică la anul 1812 a fost luat rob împreună cu totă familia lui de către Ruși și dus în Rusia de mătă-și. Aci fu înrolat în armată și servi musicant câți-va ani; dar, desgustat de obiceiurile și de asprimea muscălească, desertă de acolo și fugi pe la Galați în Țara românească cu gândul d'a se reintorțe în patria sa natală. Aușind însă că Bulgarii sunt foarte asupriți de către Turci, și că acolo nu l'ar așcepta de cât o sclavie și mai mare ca în Rusia, se decise a rămânea aci în Bucuresci și a'și elupta existența prin labóre. Cunoscând bine musica vocală și instrumentală și limbele: slavă, turcească și română se apucă a'și agonisi aci

pânea dîlnică cîntînd pe la biserici și dînd lec-
 țiunii de musica orientală pe la diverse monas-
 tirii. Dotat de la natură cu talentul poetic și a-
 vînd mare dispoziție d'a se ocupa cu deosebire
 de cîntece, timpul îl făcu să scrie în versuri mai
 multe cărți cu care servi el patria sa adoptivă
 România într'o epocă de prima încercare de ni-
 suită spre progres literar (an. 1830—1854). Căr-
 țile sale, scrise mai tôte în versuri, într'o limbă
 de tot populară și plăcută, prin frumusețea co-
 prinsului lor pătrunseră pînă în straturile cele
 mai de jos ale poporului român din tôte țerile.

Ca fie-care om și Anton Pann 'și-a avut slă-
 biciunile și curiositățile sale, din cari aū isvorit
 atâtea scrieri frumoșe și folositore. Așa, iubea
 el cu deosibire două lucruri: vinul și femeile.
 De aci se deșteptă într'ênsul plăcerea de a com-
 pune versuri și ca maestru le și cînta. Pêně și
 ploscei sale, din care se recreea adese, îi consac-
 ră cîntecul inedit pêně ađi și atît de natural:

«Ploșchița mea, mîndru vas
 «Pasăre cu dulce glas,
 «Eū în sus cînd te ridic,
 «Tu mă sêruți tot în nas,
 «Și îmi cînti cu lic, lic, lic,
 «De nu mă 'ndur să te las!»

Pentru ca să descrie tôte cu fidelitate și să

biciuéscă vițiurile societăței, el se introducea prin localurile publice și prin tóte locurile, unde era adunat popor de rând, și cu vinișorul dinainte asculta dialogurile de glumă, de amor, aduna din gura cea neprihănită a ómenilor simpli tot felul de ȕicători, de proverbe, de ghicitori și povestí, pe cari le punea apoi în versurí și imprima cărți cu vorbe populare, menite pentru luminarea poporului. Ast-fel eșiră la lumină: *Povestea vorbeí*, — *O ședětóre la țară*, — *Fabule istorióre*, — *Spitalul amorului*, — *Inteleptul Archir*, — ș. c .l.

Fiind că culesese din ale poporului simburele scrierilor sale, când il întreba câte un amic la apariția vre unei cărți: cum, de unde isvorăsc atâtea, el obicinuia a esclama cuvintele scripturerei: „ale tale dintru ale tale, ție ți le aduc pe tóte pentru tóte! (adică: din popor le-a cules, lui i le dedică, fiind tóte ale poporului).

Vedënd că tiparul merge cam greú și in dorința de a da la lumină mai cu înlesnire scrierile sale poporului însetat de citire, fundă din-sul către anul 1847 o tipografie a sa proprie cu litere chirilice (buchí), în care își imprimă singur tóte lucrările sale. Cu acea tipografie*) Anton Pann aduse mari servicii țerilor române, (căci

*) O parte din rămășițele acestei tipografii se află adí în posesiunea D-lui Oprea Dumitrescu, soțul ultimei neveste a lui Anton Pann.

erau puține tipografii), împrăștiind în toate părțile locuite de Români o parte însemnată din tezaurul sentimentelor și cugetărilor poporului, care fără dînsul ar fi rămas pôte pierdute sau necunoscute pentru generațiile viitoare.

Două feluri de scriitori sunt citați cu plăcere: scriitorii genii și scriitorii populari. Anton Pann a fost și este un poet popular. Poporul se ocupă mai cu osebire de poezii, cari au scris în sensul sentimentelor și cugetărilor sale. În literatura română avem puțini d' asemenea scriitori. Mai ales în secolul nostru putem cita pe lângă Pann numai pe Alexandri, At. Marienescu, S. Fl. Marian, care au sacrificat cea mai mare parte a labórei lor limbei celei naturale a poporului. Primul însă care adăpa poporul *cu ale sale și din ale sale* a fost în secolul al XIX Anton Pann.

Prima lucrare, cu care se presintă dînsul pe arena publicității: fu *Cîntece de stea* (tip. la anul 1830). De atunci se puse cu pasiune pe lucru și pe lângă desele sale primblări prin prejurimile Bucureștilor, călători dînsul încă în toate unghiurile Munteniei și Moldovei, spre a observa mișcările și obiceiurile particulare ale poporului de țară, pe care 'l iubea din inimă și cu care, de și străin de origine, se simția strâns legat.

Toate cărțile sale erau atât de mult citite, în cât se vedea nevoit a le tipări peste curînd în

mai multe edițiuni. Precum Ión Eliade Rădulescu răspândi în clasele mai culte gustul de de citire în limba română, așa și Anton Pann în masa poporului de rând. Câți băeți de pe la prăvălii, câți ómeni din poporul de la țéră nu învățară să citească numai de pe cărțile lui Anton Pann silabisind séra la mukul luminărei, spre a cunoște coprinsul lor cel frumos! Câți preoți și călugări, cari ajunseră în urmă la trepte ierarchice mai însemnate în țéră, nu ieșiră din șcóla lui; unul dintre ei a fost chiar repausatul metropolit Nifon, chiar și el a fost ucenicul acestui dascál de psaltichie.

Anton Pann muri la 3 Noembre 1854, cădând victima unui tifos violent. Morméntul său se află în curtea Bisericeii Lucaci în București. Pe pétra morméntului se póte citi un epitaf frumos, scris chiar de el însuși de pe când se afla în viață.

Proba cea mai evidentă, cum că Anton Pann și scrierile sale formează o pagină însemnată în literatura română, este, că însuși cel mai mare poet al Românilor, premiatal «cântului ginteii latine», venerabilul D. Vasile Alexandri, i-a consacrat mai multe pagine în «Convorbiri literare» din Iași, No. 23 anul V, unde s'a ocupat în genere de toate publicațiile lui, ear în special despre «Povestea Vorbei», lăudând originalita-

tea și curățenia limbei și regularitatea versificațiunei sale!

Cărțile lui Anton Pann, publicate de el pe când trăia încă, sunt următoarele:

- 1.) «Cântece de stea», în 4 edițiuni;
- 2.) «Poesii deosebite cu cântece de lume», 2 ediții;
- 3.) «Indreptătorul bețivilor», în versuri;
- 4.) «Hristoitie seú școla moravurilor», din grecesce;
- 5.) «Noul Erotocrit», din grecesce;
- 6.) «Calendare », de la an. 1833 până la 1853 inclusiv;
- 7.) «Fabule și istorioare», 3 ediții;
- 8.) Poesii populare;
- 9.) «Memoria focului din București,» în versuri, 3 ediții;
- 10.) «Povestea vorbei», în versuri, 2 ediții;
- 11.) «Dialog în trei limbi»: românește, rusesce și turcesce;
- 12.) «Pocăința seú sufletul și trupul;»
- 13.) «Spitalul amorului seú cântătorul durerii» în trei ediții;
- 14.) «Ințeleptul Archir și nepotul seú Anadam;»
- 15.) «O ședătoare la țera seú povestea lui Moșu-Albu.» în 3 ediții;
- 16.) «Cântătorul beției;»
- 17.) «Triumful beției seú diata»;

18.) «Năstrăvăniile lui Nastratin-Hogea», culese și versificate, mai multe ediții.

Apoi pe lângă acestea și următoarele bisericesci și de musica orientală:

19.) «Basul teoretic și practic al muzicii vocale» ;

20.) «Irmologhion (psaltichia),» 2 ediții ;

21.) «Epitaf său slujba pentru înmormântarea Domnului ;»

22.) «Herovico-chinonicar», 2 volume ;

23.) «Anastasimatar bisericesc,»

24.) «Paresimier cu cântările postului ;»

25.) «Rînduéla liturghiei (pe psaltichie) ;»

26.) «Catavasier și teoreticon», 2 ediții ; și

27.) «Privighiar,» coprinđător de orinduéla privigherei.

Tóte edițiunile scrierilor sale fiind de mult sleite și în dorința de a procura lectorilor o adevărată plăcere de lectură în orele de repaos și d'a face un serviciu literaturii române, D. P. M. Cucu și-a cređut de o datorie națională a edita treptat cu litere latine scrierile lui Anton Pann, care atât el cât și cărțile sale sunt o proprietate de drept a poporului român. Cu aceasta se reinprospăteză memoria lui și se aduce un adevărat serviciu literaturii populare,

care de un timp a început a lăncezi și care va fi de mare folosul generațiilor viitoare, această edițiune fiind tipărită cu litere latine, spre a putea fi gustată de toți, căci chiar ași junimea nu mai poate citi cărți cu slove (litere cirilice), dar' încă peste câte-va decimii de ani!

V. Gr. P.

Bucurescă, 1880 Iulie.

ANTON PANN

NĂSCUT LA 1797, DECEDAT LA 1854.

PROVERBURI

ADICA

ZICALE, SAU POVESTEA VORBII

Despre cusururi

Nu e om fără cusur.

Fie care pòrtă câte un răvaș în spate.

Pe al altuia îl vede și pe al său nu'l vede.

Fie care să ține mai cu minte de cât altul.

Fie căruia i se pare că copilul său e mai frumos, d'ar fi cât de urâcios, și

Ce e frumos pòrtă ponos.

Fie care trage spuză pe turta lui.

Lesne a judeca pe altul, că

Nu te pricepi să împarți un paiu la d cui boi

Ride om de om și dracu de toți.

Dracu ride de porumbe negre și pe el nu se vede.

Gura lumii numai pământul o astupă.
Fie care se leagă unde 'l dore.

Povestea vorbiî.

Spune c'a fostă o dată un craiū óre care
Ce avea din fire un nas fórte mare,
El își vedea bine cusurul ce'l are
Dar tot gândea cum că póte i se pare.
Supușii și alții, care 'l întrebasese,
Că îi șeade bine il incredințasese.
Căci cine 'ndrăsnește la unul mai mare
Să'i spuie de față cusurul ce'l are?
Tot pe acea vreme și'n acea cetate
Erea ș'o cocónă ghebósă în spate,
Ce o amăgise lingăii să cređă
Că ea e în lume cea d'ântéiū rază,
Cu poesii, versuri o încoronase
Ș'a se ținea zină o infumurase.
Acésta se duse la craiul o dată
Cu alt óre cine avënd judecată,
Și vędënd că Craiul hatâr ei nu'i face
Să vorbească 'n parte'i după cum 'i place,
Prerumpënd cuvântul dîse cu mirare:
Va-a-ai de mine ce nas ai mare!
Pe Craiul cu astă vorbă 'l impunse
Dar de o tamdată nimic nu răspunse.
Ea însă părëndu'i că nu auđise

Inre alte vorbe érá îi mai ȓise.
Craiuł și acésta o 'nghiți cu noduri,
Ea nu'neeta insă de a'i da ér bolduri,
Și mai ȓise éráși: ce ciudat imi pare!
N'am mai vėđut încă ast-fel de nas mare!
Se inăspri Craiuł și ȓise: cocónă!
Scii că ești cu totul ciudată persóna!
Ce imi tot spuı mie că 'mi e nasul mare
Și nu 'ți veđi cocóșa ce-o porți in spinare?
Cusurul cel mare nu 'ți'l simți din spate
Și judici p'al altuı el ȓi-e greutate.
Plecând ea să mérgă și eșind in tindă,
ȓise Craiuł érá, privind in oglindă,
Nu a fost minciună ce a ȓis nescine
Că, greú se cunósce cine-va pe sine!

Despre vorbire

Din vorbă in vorbă se deschide,
Din vorbă in vorbă ese adevérul.
Din vorbă se face fapta și din fapta vorbă.
Cuvéntul e ca vėntul, nu să ajunge nici cu ar-
măsarul nici cu ogarul.
De multe ori limba tae mai mult de cât sabia.
Limba óse n'are și óse sfărámă.

Dacă vrei să trăești liniștit să nu vezi, să nu
audă, să taci.

Puneți frâu la gură și lacăt la inimă.

Imbucătura mare să înghiți și vorbă mare să
nu dici, căci

Gardul are ochi și zidul urechi,

Vorba rea se duce ca glonțul.

Ce se naște prin întunec trebuie să se vadă
la lumină.

Boul se leagă de corne și omul de limbă.

Și boul are limbă mare dar nu poate să vor-
bescă, de aceea

Taci ca să'ți fie casa casă și masa masă.

Glumele să'ți fie ca sarea în bucate. Ca să
nu'ți dici cine-va:

Vorbe bune dar nesărate,

Nu e meșteșug a găti mâncare, ci e meșteșug a
o potrivi din sare.

Limba îndulcește limba amărește,

Cu rîma mică se prinde peștele mare.

Vorba dulce mult aduce.

Cu o lingură de miere mai mult mușce prind
de cât cu o butie de oțet.

Nu te amesteca ne poftit în vorba altora, că

Ne poftitul scaun n'are.

Unde nu'ți ferbe óla nu'ți băga lingura.

Nu te amesteca ca mărarul în toate bucatele.

De multe ori gluma injură muma, și
Gura aduce ura.

Totă pasarea pe limba sa pierē.

Nu vorbi pe dintreg ca baba chiōră, că se gă-
sesce vre unul de'ți umflă ceafa de pumni
și spatele de ciomage.

Pân' la împēratul rabđi încāeratul. Ș'apoi
Bătaia și ocară nu se întōrce nici odată.

Sarpele pēnă nu'l calci pe cōdă nu se întōrce
să te musce.

Furnica cât e de mică și dacă o calci pe pi-
cior se întōrcē și ea să te musce, dar

Să vorbească și nea Kilom pentru că și el e om.

Povestea Vorbii

O slugă flecară pe unde slujise

Toți tot il bătuse și tot il gonise,

In cât dintr'acēsta prea rēu ajunsese

Hainele pe dēnsul tōte se rupsesē.

Un negustor as-fel portul prost vēđēndu'ī,

O dată 'ntālnindu'l l'a întrebat đicēndu'ī:

Ce o fi pricina de nu'ți merge bine?

Că eū te sciū încă de copil pe tine,

Bețiv, curvar, nu ești, cărți nu joci imi pare

Cum putuși ajunge 'n așa prōstă stare?

De nu iți viri capul la vr'un om de treabă

Și tot umbli rasna pe drumuri de gēba?

Jupâne, el ȃise, nu'mi e alta vina,
De cȃt cȃci spuı dreptul e tȃtȃ pricina,
Minciuna nu 'mi place, vorbesc adevȃrul,
D'aceea ori unde mȃ pizez ca mȃrul
Și mȃ daũ indatȃ pe pȃrtȃ afarȃ
De nu'mi gȃsesc locul și pacea în țarȃ.
Ii ȃise lui omul auȃind aceste,
Cȃ spuı adevȃrul nici un rȃu nu este,
Așea slugȃ mie chiar imi trebueșce,
Și de vrei d'acuma vin de te tocmesce.
Se tocmirȃ 'ndatȃ și se invoirȃ,
In douȃ-trei vorbe zapis 'ntȃrirȃ.
Deci il luȃ omul ca sȃ! procopseascȃ
Și plecȃ cu dȃnsul ca sȃ tȃrguiascȃ.
Cumpȃrȃ, ii dete un codru slȃninȃ
Și într'o hȃrtie puținȃ fȃinȃ,
ȃicȃndu'i: na, du astea acasȃ
Și ȃi sȃ gȃteascȃ ce-va pentru masȃ.
El dacȃ se duse la a sa stȃpȃnȃ
Se uitȃ la dȃnsa dȃndu-i-le 'n mȃnȃ,
Si vȃdȃnd cȃ catȃ cam pieziș din fire
Incepu sȃ'i ȃicȃ ei și sȃ se mire:
Aolio! cum cauți chiar ca o gȃinȃ
C'un ochiũ la fȃinȃ și altul la slȃninȃ!
cum il aude luȃnd furca sare
cȃ bine cu ea pe spinare,
vorbȃ! auȃi flȃc o datȃ!
ioc de min' sȃ 'și bat

Afară! afară! slugă blestemată,
Să nu 'mă calci în curte că 'ți sparg capu 'ndată.
El fugi pe pörtă, în drum se opresce.
Iacă și stăpânul seü il întelneșce.
Il întrebă: ce e? că te-a gonit, dise,
Scărpînându'i locul unde il lovise.
Dar de ce pricină? stăpānu întrebă,
Pe bună dreptate ori așa de geaba?
Ved eu, el răspunse, e cum se vorbesce:
Cine spune dreptul loc nu 'și mai găsesce.
Auđind stăpānul din ce i a fost plānsul
Incepu să ȝică ast-fel către dēnsul:
Ba nu'ți e sirmane nimenea de vină,
Ci gura'ți flecară este de pricină:
Să spuı adevērul alta se 'nțelege,
Nu de unul ș'altul omul să se lege;
Gura ȝa te bate ș'o să te mai bată,
Dacă ea iți este flecară o dată.

Despre minciuni

Câte le ȝice omul sunt vorbe.
Si minciuna este vorbă, dar
Vremea descoperă adevērul.

- A mânca usturoiū și gura a nu puți nu
póte, încă
- O minciună bine ticluită plătește mai mult
cât un adevăr.
- Cu o minciună boerească treci peste grani
nemțească.
- Când vede omul nevoia vorbește ce nu e voi
dar și
- Cine a mințit o dată nu se mai crede căn
spune și adevărul.
- Iși mănâncă credința ca țiganu Biserica.
- Cine se învață mincinos, când spune adevăru
se bolnăvesce, încă
- Cine pórta plosca cu minciunile nu o duce mult.
- Umblă cât umblă pênă i să infundă.
- Iși sparge dracu opincile,
- Tivga nu merge de multe orī la apă, că orī
să sparge orī crapă.
- Cu gogoși de tufă nu se înegresc sprincene.
- Mai bine ședī strâmb și vorbește drept.
- Dacă nu scii să vâpsesci nu te pune să mânjesci.
- Mai lesne e a vorbi adevărul de cât minciuna.

Povestea Vorbii.

Un țigan furase două gâsce grase
și să le ascundă 'n desagi le băgase,
Gândind intru sire ce minciuni să dīcă

De'l va 'ntâlni 'n cale vre un românică,
Merse dar cât merse il și 'ntâlni 'n grabă
Un român c'o bătă și stând il întrebă,
Țicând: spune ce ai în desagi țigane
El răspunse: iceda am nisce ciocane.
— Dar dincolo ce ai? (el înteiu mințise
Dar greșindu'i gura) altă găscă, dișe.

Gura păcătosului adevărul vorbesce.
Ș'a perdut cumpetul ca găina umbletul:
L'a luat gura pe din nainte.
Minciuna are loc și ea pe unde se trece.

Povestea vorbii

Alt țigan o dată a intrat să fure
Când iată stăpânul în mâini c'o secure.
Ce cauți țigane (iș dice) 'n grădină?
— M'a aruncat vântul, nu sunt eș de vină.
— Te-a aruncat vântul? asta nu te scapă,
Dar ce'i cată ghiara infiptă în cępă.
— M'apucaiu de dęnsa să nu mę ia vântul.
— De gęba țigane, nu i-aș gășit sfântul,
Dacă e așa dar de ce'i umpluși traista?
Apoi românico, veđi asta e asta!

Dracu a męcăi plęcintele și crăpătorul stă
de față.

Minciună cu córne.

Minciună cât Colțea de mare.

Minciuna sparge și casa de piatră.

Povestea Vorbii

A fost o 'nsoțire ce trăia 'n iubire,
In pace, în tihnă și 'n mare unire.
Ei nu scia cërta vr'odată 'n viață,
Ci 'și da unul altuî vorbe cu dulceta.
In scurt într'atâta trăia acești bine,
In cât de poveste era la orî-cine.
Dracul însă care 'n casnici cõda 'și viră
Și face să 'ncépă 'ntre ei gâră mâră,
Se sili p'acestea cu neincetare
După a sa voe să'î aducă 'n stare.
Intindënd el dară cursele lui tôte
Și ca să'î supue vedënd că nu pôte,
Căută o babă, auđind că ele
Il întrec pe dënsul la drăcii și rele.
A găsit dar una Vișana anume
Intëia drăcõică dracilor din lume.
Se duse la dënsa, pricina 'i spune
Că n'a fost putință pe ei a supune.
«Đicënd: scii eă este un graiũ de când vacu ?
Că'și sparge cu vreme opincile dracu,»
Ia numai privesce opincile mele
Că se trențuiră în micĩ peticele,

Și tot nu pot încă să bag între dênșii,
O intrigă mică și să'mi rid de dênșii;
Daca dar poți face mai mult de cât mine
Arată'ți puterea, te rog fă'mi un bine.
Ea clătind cu capul p'ntre rinjitură
Iși arată colții cei pociți din gură,
Dicând: ei copile! veđi că e pricina,
Că nu scii pe unde se udă găina.
Iți trebuie încă să înveți la școlă,
De și esci diavol dar 'ți e tivga gólă.
O bătrână ast-fel cum mă veđi pe mine
Nici la degetu'mi ăl mic nu te puiú pe tine,
Zise el, se póte, pe vorba'ți se vede,
Dar pân' nu vėd cu ochii nu'mi vine a crede.
Ei bine, dar ce'mi dai? bătrâna întrébă,
Că pe capu tati nu mă duc de géba.
Bucuros, răspunse, pe loc voiú fi gata
Să'ți dau o pereche papuci galbeni plată.
Nu m'ași fi dus, ți se, dar cu aste tóte
Merg ca să veđi numai Vișana ce póte.
Deci începu baba adesea să mérgă
La acea femeie căscióra să'i spargă.
Găsia ea mijlóce s'o 'nprietenéscă,
Cu una cu alta ca să o moméscă.
Și precum pescarul undița 'și întinde
Și cu rimă 'nșală pescele de 'l prinde,
Șa își întinse planurile sale
Pre ea ca s'o tragă cu vorbe morale.

Până când vedu că prinse ea putere
Și are mijloce ac să bage în miere.
Așa 'ntr'o di 'ncepe femeii să ȃică:
Of fetica mami! cum esti frumoșică,
Cum. îți ved purtarea cum te ved cinstită
Și cum esti de blândă, cu firea tichită,
Trăiesci încai bine și cu bărbătelul?
Orî ca pisicuța (gâr, mâr) cu cățelul?
Dar să nu'ți prea pese, că tôte 'și au lécul,
Eû am meșteșuguri să 'mblândesc pe dracul,
Să ți'l fac să fie blândișor ca mielul.
Și să'l joci cum jôcă mița șoricelul.
Nu'mî trebuie mamă! tinëra îi ȃise,
Sôrta mea un prea bun bărbat imî trimise
Drag 'mî-a fost și 'mî este, el iar mă iubesc,
Și ca noi imî pare că alt nu trăesc,
De ceva de 'l supër imî crede, mă iartă,
Căci mațele în om încă tot se cértă.
Sunt prea mulțumită cum trăesc în viață,
Numai sănătate sfântul să triméță.
Orî și cum fetică, îi respunse baba,
Când il vei supune ast-fel merge tréba,
Că usturoiû dulce și bărbat iar móle.
Nu se póte în lume, el nu pórtă póle.
Cât de bun să'ți pară tot el ciocan este,
C'asa l'e ursita bietelor neveste,
N'ai să'ți deschidî gura să'i dai vr'o poruncă
Că 'ndată asupră'ți ura își aruncă;

Numai a lui vorbă în seamă să se ție,
El ca undelemnul d'asupra să fie.
Să 'ți fac eă un lucru, ascultă la mine,
Să trăești cu dânsul încă și mai bine.
Il îmbrobodesci, scii chiar ca p' o muere ?
Ii pui în cap țestul, și rabdă 'n tăcere,
Tinera aceste auđind să pleacă,
S'ascuți pe baba ce 'nvață să 'i facă :
Na ăst briciu, îi ăise, că'i vrăjit de mine,
Și la prânz bărbatu'ți acasă când vine
Și când după masă o vrea să se culce,
Tu dute la dânsul cu firea'ți cea dulce.
Prefă-te că 'l ei, în cap a'i ucide
Și când veđi c'adórme și ochii închide
Atunci scóte briciul (vai ce amăgire !)
Și cruciși din păru 'i tae patru fire.
Și mai către sérá firele acele
Mi le veđi da mie să le pui la stele,
Apoi să veđi viață, să veđi fericire,
Să veđi traiu atuncea și să veđi unire ;
Prósta tinerică briciul în sín bagă.
Dorind să se facă soțulu'i mai dragă.
Baba d'altă parte la bărbatu'i merge,
Intră în prăvăliea'i sudórea își șterge,
Din ochi 'i clipește, 'l mișcă de haină.
Se face că are să'i spue o taină
El vrënd iar să afle ce o să'i vorbească
Se duse să 'i spue și ea să 'i șoptească,

Dicând : dragul mamei of ce te astéptă !
Ce nenorocire 'ți s'a pus în faptă !
Soția ta astă-đi, perechia-ți iubită
O să te răpue cu mórte cumplită.
Că ea cu un tinér are inclinare,
Pe care 'l iubesce mai de mult imi pare,
Și el un briciu dându'i o învăță dușmanul
Ca să'ți tae capul, ast-fel dându'i planul :
Astăđi când vei merge să prânzesci acasă
O să ia să 'ți cate în cap, după masă,
Și viindu'i bine mâna o să 'și pue
Ca să'ți tae gâtul și să te răpue,
Și dacă-a mea vorbă necredută 'ți pare
Prefăte că nu scii de nici o urmare,
Și-oi vedea cu ochii gândul cum îi este,
Să ți dici bogdaproste că îți dedeiū veste.
Omul cum aude speriat peste fire
Stă la îndoială și 'nedomerire,
Se muncea cu gândul cum a lui soție
Intr'atât tirană asupra'i să fie ?
Și cum să 'ndrăsnescă la o așa faptă
Cu totu 'mpotrivă și ne înțeléptă !
Nu gândesce urma ! nu gândesce réul !
Și acel ibovnic al ei, nătărăul,
Cum putu s'o 'nvețe ca să mă omóre !
Nu scie că'i ocnă și spânzurătóre !
Și ea ticălósă nu putea să 'mă spue,
Căci dragoste 'ncinsă nici odată nue.

Să 'mă fi ȃis, eă frate mĂ duc de la tine
Nu imă ești pe gustu'mă, n'ai nimic cu mine.
Si 'i dam voe însu'mă să mĂrgă în pace,
Cu el să trĂescă pe unde 'i place ;
Pesemne păcatul și ața îi trage
AmĂdoă viața în nevoi să 'și bage.
Ce zic nici eă nu sciă, așa e se vede,
Vorba de rĂ omul prea lesne o crede.
Deci dar mĂ voiă ducĂ și mĂ voiă preface
Că nu sciă nimica, să vĂđ ce se face.
JudecĂnd acestea se duse acasă,
Ca și altă dată se puse la masă.
MĂncĂnd în tăcere 'ntristat cu totul
Se dete p'o pernă rezemĂndu-și cotul.
De necaz și ciudă foc eșea dintr'Ănsul.
Iată și nevasta veni lângă dĂnsul.
Ii aplecă însă-și capul pe genuche,
Stai să vĂđ, ȃicĂndu'i, ai vre un păduche?
Așea el se lasă să vadă ce-o face
Si ca cĂnd adĂrme mijind se preface.
Ea 'atuncea briciul încet din sin scĂte
S'asupră-și pornește urgiile tĂte.
Că el cum o vede în piciĂre sare
Ii ia din mĂini briciul ȃicĂnd cu strigare :
Tirană muere asta 'ți este dorul !
Asta 'ți e credința, asta 'ți e amorul !
Asta 'ți e virtutea cea nelegiuĂ
Asta 'ți e morala cea afurisită !

23671

Cum din cer nu cade fulger să te ardă,
ă te mistuască trăsnet să te pérđă!
Cum nu se despică locul ce te ține
Si să te inghiță de vie pe tine!
Fugi! piei-nemilostivo! nu 'mă sta înainte!
Nu 'ncape 'ndreptare, nu ascult cuvinte!
Dute de trăesce cu cine îți place,
Dintr'acéstă clipă plécă d'aci drace.
Că 'mă-ai voit răul nu 'ți fac răsplătire,
Bogda-proste Babi că 'mă-a dat de scire!
Ar fi vrut săraca să'l încredințeze,
Géba ea acuma făcea jurăminte
Că cutare babă a scos'o din minte;
Ș'a perduț credința ca și Eva Raiul,
Si ca pân' aicea nu le-a mai fost traiul.
Care sèvêrșire vèdêndu-o dracul
S'a speriat cu totul de baba, sêracul.
Atât îi fu frică de acea bătrână
In cât nici papucii nu 'i dete 'n mână,
Ci 'i-le întinse c'o prăjină lungă
Ca nici resuflarea 'i la el să ajungă
Si ca d'o aspidă să se otrăvêscă.
Să'l facă în lume să se pedepsêscă.
Iată dar minciuna ce face în lume,
D'a cărei pricină istorii sunt sume.

Despre năravuri rele

Năravul din fire n'are lecuire.

Lupul pērul își lēpādă dar năravul nu și-'l lasă.

Ce ese din pisică șóreci mănâncă.

Tóte merge după ném.

Pescele de la cap se împute.

Póma nu cade departe de tulpina ei.

Dintr'un rásur ese și trandafir și mărăcine.

Copilul e ca maimuța, ce vede face.

Ce a făcut mama și tata o să facă fiul și fata.

Unde a sărit capra mai pre sus sare iada.

Prost se nasoe, prost cresce, prost móre.

Cine fură ađi un ou mâine fură un bou.

Cine fură ađi un ac mâine fură un gânsac.

De n'ar fi în lume hoții nu ar fi nici pușcării.

Calul fără căpăstru cade în prăpăstii.

Unde nu e stăpân nici Dumneđu.

Unde nu e pisică șóricii stég ridică.

Nelegiuitului 'i vine de hac necredinciosul.

Tiganul până nu fură nu se ține om.

Unde găsește pus rău el pune bine.

Ovreiul până nu înșelă nu mănâncă.

Găsește sat fără câini umblă fără ciomag.

Își ia inima în dinți și funia în traistă.

Nu judeca urma, iasă unde o eși, dar

Este ac și de cojocul lui.

Rău faci rău găsești.

Bătaia e din Raiu —tot-d'a-una —

E răsfățat inaintea bătăi cu câte-va palme, c

Unde se găsește frâul se cere și calul.

Unde se găsește șeua se cere și ipingéua,
de și,

Vinovatul negonit fuge.

Fuge de plóie și dă în noróie.

Hoțul fură și jură, dar géba,

Incotro șovat tot de belea dai (dise țiganului)

De n'ar fi păgubași n'ar fi nici hoți, adică :

In putina cu argăsélă.

Povestea Vorbii

O vulpe rău stricătóre

Ducându-se în vênătóre

Intêlni în drum p'o vale

Pe cumătru lup în cale

Si 'i dise, rinjind măsele,

Cale bună cumetrele.

—Dar încotr'o, pêně unde?

Ia pên' aci, îi respunde.

Mă duc pân' la o vecină

Să 'ngrijesc de vr'o găină,

Dar tu ce 'ți-ai lăsat casa?

—Am plecat să dau cu plasa

Colea în acea cotenétă

Să ved n'oi vëna vr'o rață.

—Dise asta-l'altă iară :

—Aideți împreună dară

Și găini, rațe ori ouă

Le vom împărți în două.

—Bine, aidi! și plecară,

Vënară pe cât vënară

Și după ce împărțiră

Tóte câte le hotiră

Când cu ele se'ncărcară

Și pe la casă 'și plecară

Incepură să 'și ureze

Sănëtoși să ospăteze :

Noapte bună cumetrele

Fericite-ar sfântu de rele,—

—Iți mulțumesc cumetriță,

Domnul bine să 'ți trimiță,

Ne-am folosit astă séră,

Dar unde ne 'ntâlnim iară?

—Dise ea : fără greșelă

La putina în argăsélă.

* *
*

Drept este și prea firesce

Că hoț cu hoț să întâlnește

Mai lesne în pușcărie

De cât în negustorie.

Dar bețiv cu bețiv unde?
Iacă și el ne răspunde:
Unde 'mi tórnă să 'mi ud gâtul
Si îmi mai petrec urâtul.
Așa și alt prin urmare,
Mai lesne 'ntêlnirea 'și are
Unde 'l trage pe el așa
Ca să 'și petrecă viața.

Despre frica lui Dumneșeu.

Ochiul lui Dumneșeu nu dórme.
Dumneșeu nu rásplătesce ca dușmanul, ci go-
nesce cu anul
Pe omul rău il însemnéză Dumneșeu.
Păcatul își caută vinovatul, de aceea nu ascultă
la cariș dic,
Păcatul nu e cât mánzatul, ca să 'l vadă tot
satul, și
Cine crede în cruce ca crucea se usucă, saú
De ce să 'mi plec capul sánetos la Evanghelie,
saú
Nici vęd vr'o dată drac nici cruce de el să'mi
fac, ci

De ómenī rēi să te inchini și să fugi ca dracu
de tãmáie.

Fă'ți crucea mare că e dracu bătrân.

Dracul nu are trébă nici nu șéde de géba.

Dracul nu face punți și biserici, ci întinde
curse și piedici.

Omul are și mórte și viață.

Mórtea nu vine când o chemi, ci te ea când nu
te temi.

Pácatul márturisit este ertat, dar

Nu linge unde aí scuiapat.

Fă ce îți dice popa și nu fece ce face el, căci,

Se întâmplă să cadă în cursă și cine învață
să te păzesci de cursă.

Unde e înțelepciune multă e și nebunie multă.

Vulpea cât e de viclénă și de multe ori cade în
cursă cu tóte picióarele ei.

Calul de e cu patru picióre și tot se poticnesce

Nimenea nu e ușă de Biserică.

Cine este sfânt, pe așternut móle nu dórme,
dar

Niminea nu dice ia'mi Dómne, ci dá'mi Dómne,
însă

Rugăciunea omului beat Dumneđeű nu o pri-
mesce.

In loc de dobândă se pomenesce cu osândă,
ș'apoï,

Pe lângă lemnul uscat arde și cel verde.

Povestea Vorbii

Doi cu picióre ológe mergênd ș'ajungênd un
deal,

Unu 'ncepu să se róge când se odihnea supt
mal:

Dómne daca ai putere să faci minune din Cer
Implinesce a mea vrere la păsul meu ce îți cer,
Slobóde de sus acuma înaintea mea un cal,

Să 'ncelec pe dênsul numai pêne voiü sui äst dél.

Cel l'alt incepu să ñică: ce spuï prietenul meu?

Nu îți este ție frică să mâniï pe Dumneđu?

Vai! nu 'ndräsni fräțióre ast-fel de vorbä să
ñică,

Vr'un träsnet să nu pogóre să ne omóre aici.

Tocmai când vorbea acestea d'o datä s'a pomenit

Cä în spate fără veste un înarmat a venit,

P'o iapă slabä călare c'un mânz bolnav după ea

Și îi sili în spinare pe bolnavul mânz să 'l ea,

Dând cu un biciü ca mai tare să 'l pue pe acel
dél,

Și așa în loc de călare gura 'l făcu pe el cal.

Despre prostie

Ce 'mî e prostul ce 'mî e nebunul!

Ce 'mî-e rada badea, ce 'mî e badea rada!

Ia pe unul de picióre și lovesce pe cel alt în cap.

Cine se apucă să învețe pe nerodul nu să o-sibesce de nebun.

Prostu 'nvață bărbierie la capul tēu.

Cu nebunul să nu 'ți pui nici în clin nici în mînică.

El nu scie ce e lae nici ce e bălae.

Nebunul nu asudă nici la vale nici la dél.

Tu îi faci cu ochiul el îți face cu capul.

Prostul este: caută Nan iapa și el călare pe ea

N'aũ ajuns la riũ și 'și-a ridicat pólele la brău.

Nu 'l priimise în sat și el întreba de casa párcălabului.

Cine 'și pune mintea cu nebunul este mai nebun.

Pe nebunul nu 'l aduci la cunoscință.

E anevoe să tai pom și să cioplescî om.

Dioa bună de diminéță se arată.

Vitelul după baligă se cunósce ce boũ o să

Privind, împrejur.

S'a pus să culégă dicéndu'si: nu'mî pasă,

Cu mâinele góle tot nu merg acasă.

Și așa numa'n piele se duse cu ele,
In loc de surcele ducând floricele.

Despre învățatură.

Ce înveți la tinerețe aceea sciï la bătrânețe.

Meșteșugul la om e brătară de aur.

Nici un meșteșug nu e rău ci ómenii sunt răi.

Cine învață la tinerețe se odihnesce la bătrânețe.

Calul bătrân nu se învață în buestru,

Cine scie are patru ochi, dar:

Orï ce cu bătae de cap se dobândește pe drumuri nu se găsesce.

Procopséla nu se cumpără cu bani ci se câștigă cu ani.

Bani nu aduc procopséla ci procopséla aduce bani.

Omul cât trăesce învață și tot móre neînvețat.

Nimenea nu póte să ȃică acuma le sciũ tóte, de aceia

La orï ce treabă pe Stan páțitul întrébă.

Cine întrébă nu greșesce.

Orbul cu întrebarea a nemerit Brăila, dar

Nu cere de la prost învêț și de la bătrân băț.
Orb pe orb povățuind cad amândoi în grópă.
Nu cine trăesce mult scie multe, ci cine umblă
mult scie multe.

Una e una, douë sunt mai multe.

Mult trăesci multe auđi, multe veđi.

Mult umbli multe pătimesci, multe înveți.

Câte sate a umblat atâtea meșteșuguri a în-
vêțat.

Găina care clocesce nici o dată nu e grasă,
dar și

Piatra care se rostogolesce din loc în loc nu
prinde muschiu.

Tótă musca nu face miere.

Tóte străchinile nu sunt pentru ciorbă.

Procopséla nu e cârpă să o mototolesci și să o
bagi în sin, că

Unde nu e cap vaide picióre.

A lipsit de acasă nouë ani și s'aũ întors cu
doi bani, căci

Omul sfințesce locul, nu locul po om.

Tótă lumea este șcólă, și

Vremea învață pe aceia ce n'aũ dascál, adică :

Nevoia învață pe om și nuiaua pe copil.

Ursul nu jócă de voe ci de nevoe, de aceea

Pisica răsghaiată nu prinde șórici nici o dată, și

Copilul nepedepsit ajunge neprocopsit.

Copilul răsghaiat rămâne neinvêțat.

Povestea Vorbi

Un împărat óre care neavând nici un fecior
Și fiind la întristare că n'are moștenitor,
Prin rugăciuni și postire Dumneđeu l'a ascultat
Si după a lui dorire cu un prunc l'a mângâiat.
Care cu dragoste din césul ce s'a născut
Părinții în resfățare și 'n răsghaeli l'a crescut
Atât de mult împăratul asupra lui tremura
Cât strășnici tot palatul nu cum-va a'l supera.
Așa 'l lăsă pân' la mare să créscă tot în
desfréu.

Pentru orí ce rea purtare nimeni nu 'l ținea
de réu.

Și când el era într'o parte și alta purtat
pe sus.

Ca să învețe și carte un dascál i s'a adus,
Poruncindu'í să 'l învețe cu mângâeri și cu joc,
Să'í vorbiască cu blândețe, să nu 'l supere de loc,
Să nu'l siléscă vr'o dată orí să 'l certe în
vr'un fel,

Orí să 'ndrăsnească să 'l bată, c'apoi va fi vai
de el.

Așa dar aceste tóte urmate întocmai a fost,
Din care un copil póte lesne a rămânea prost.
Câți-va ani dacă trecură împăratul a cerut
Să vadă ce 'nvățatură copilul seú a trecut?
Și aducându'l de față ícepu a'l întreba

Cu mângâeri, cu dulceață ca să citească ceva.
El începu: alfa, vita, gama, delta, omicron,
Capa, iota, sigma, tita, pi, mi, ci csi, ipsilon.
Bravo! ȕise împăratul, numa-atât ai învățat?
Apoi răspunse băiatul, cele l'alte le-am uitat.
Impăratul 'ngrijat fôrte de al sêu iubit fecior
Că 'i rămâne după môrte un prea prost moș-
tenitor.

Pe ministrii sêi întrebă îi adună pentru el,
Cere sfat și îi întrebă să 'l învețe vre-un fel,
Ce să facă. din ce parte s'aducă vr'un iscusit?
Ca să 'l pôtă 'nvêța carte cu vr'un metod
osebit.

'I-a ȕis ministri, 'mpărate e un filosof aici
Cu sciinți prea minunate la orî ce vei sta să 'i
ȕici,

El ne-a învățat la carte pe copii noștri toți,
Si am vrea să avem parte de el și pentru
nepoți,

Pe dênsul de vei îl chiamă să 'i veȕi duhul cel
înalt

Și dă 'i copilul în sémă fără să mai cauți alt.
Acest sfat dar ascultându'l împăratul a trimes
Și pe filosof chemându'l de față așa 'i-a ȕis:
Am auȕit pentru tine că esci om prea iscusit,
Și toți te vorbesc de bine, toți ȕic că esci
procopsit,

D'aceea cu rivnă mare te chiâm și te rog și eũ

Cu asemenea urmare să înveți și pe fiul meu.
Și vedând că 'ți pui silința mai curând a
isbuti

Pe cât 'mi va fi putința și eu 'ți voi răsplăti.
Prea slăvite împărate, filosoful i-a răspuns,

Tóte sunt adevărate câte de mine v'au spus,
Dar acum sunt bătrân fórte, nu mai sunt tē-
nēr c'atunci,

M'am apropiat de mórte, nu mai am gust să
'îrvěj prunci.

M'am dat acum pe odihnă, voi să trăesc liniscit,
Să 'mi petrec viața 'n ticină, că destul am obosit

Fug de sgomot, de nepace, singurătate iubesc,
Slugă chiar să am nu 'mi place, ca să nu mă ne-
căjesc,

Dar ca să nu calc cuvântul și határu 'mpărătesc
Voesc, de va vrea și sfântul, pe cât pot să
vă slujesc

Trimateți'l dar la mine, rog să nu fiu strămutat,
Că precum v'am spus nu 'mi vine să vi-'l în-
věj la palat.

Impăratul dișe: bine fie și așa cum diși,
Să urmeze și la tine, dacă nu te 'mpaci aici;
Dar însă iți daș de scire nu cum-va să 'l
necăjesci.

Să'l bați, să'i dai dojenire, ori la el să te
răstesci.

Ci voi cu iconomie învățatură să îi dai.

Tót'a ta filosofie cu bine să 'i o predai,
După ce 'mpăratul ȝise către filosof ast-fel
A doua ȝi își trimise și pe fiul său la el.
Cum veni îi dete cartea p'un scăunaș il cinsti
Si il puse la o parte poruncindu'i a citi.
Nu apucă să'i arate și îndată s'a pomenit.
Cu câți-va inși din cetate spre vederea'i au venit
După ce ceva vorbiră filosoful a voit
Ca, cu ceia ce veniră să pue de gustărit,
(Dă pe atuncea cum se vede cafea nu obicinuia
După cum asta-ȝi să crele că n'ar putea fără ea),
Si neavând să'l slujescă vre un fecior sau argat
Il îndreptă pe feréstră dându'i în mână un ban
ȝicându'i: na, ȝie asta și mergi colea la băcan
Să 'ȝi dea meȝelicuri, pâine și o carafă de vin.
Cusurul mi-l va da mâine, dute și mai cu-
rând vin.

Deci după ce le aduse masă, tacâmuri a pus.
Stolnic, paharnic, le fuse, pêne mai către apus.
Că el dacă s'apucară de vorbă și de lung sfat
De sluga lor își uitară că slujesce nemâncat.
Si auȝindu'l că plânge la spatele lor de post,
'I ȝise, vin'o de strânge și 'nvaȝă să nu fii
prost.

Apoi mergi și tu acasă să mănânci și să prân-
desci,

Dar să nu spuî că la masă te-am pus să ne
poslujesci.

Si diminéța te scólă ȝiua pân' nu s'o înălța
Să viî mai curênd la șcólă s'avem vreme d'a
'nvăța.

Plecând copilul se duse cu plânsete, cu văitat,
Si pre rând mumesi'i spuse cum l'a întrebuintat.
Muma-sa mâinile'și frânge spusele lui ascultând
Merge la 'mpêratul plânge bocindu-se și strigând:
Vai de mine împêrate alt dascâl n'ai mai ȝăsit,
De l'ai dat să 'nvețe carte la un nebun și lipsit?
Filosoful 'ngrabă să vie, împêratul l'a chemat,
Si l'a 'ntrebat cu mânie de ce ast-fel s'a purtat?
Impêrate sciut fie, respunse cel învățat,
Că aȝi filosofie o lecție 'i-am predat.
De aceia fiți în pace lăsați să 'l învăț cum sciû,
Dacă voiți și vă place să aveți înțelept fiû.
Se domoli împêratul și îi ȝise, negreșit,
De aceea 'ți dedeiû băiatul ca să 'l faci desevêrșit.
Se făcu zachar amarul cu cele ce s'a mai ȝis,
Si a doua ȝi școlarul la șcólă fu iar trimis;
Filosoful primindu'l iară-și d'a citi l'a pus
Si în casă incuindu'l la trebile lui s'a dus.
Prea mare fiind orașul abia s'a 'ntors inserat
Si ȝăsi pe coconașul plângênd acasă 'ncuiat,
Ai mergi de mănâncă pâine, îi ȝise, și prost să nu fiî
Si aibi în grije ca mâine de diminéța să viî.

Se duse iară-și băiatul plângend ca 'ntêiū cum
m ȕis.

Aude și împêratul că l'ar fi ținut închis,
Se necăjesce, și chiamă pe filosoful pe joc,
Il întrebă să dea sémă de ce 'și bate de el joc?
El rêsponse: să nu fie vr'o dată eū joc să'mi bat,
Ci ađi din filosofie iar o lecție i'am dat.

Și împêrătia vóstră nu mē socotiți nerod.
Că filosofia nóstră are osebit metod.

Se gândesce împêratul, ciudat lucrurile îi par,
Și ȕice către băiatul să mērgă la școlă iar.

A treia ȕi viind iară feciorul de împêrat
L'a luat și pēnē séra după sine la purtat,
Pe unde avea să mērgă sta în loc și 'l întreba:
Sciī tu astă piață largă cum se numesce, aū ba?
Când îi tăcea la întrebare, ȕicea: nu fiī dobitoc,
Asta e piața cutare, asta e cutare loc.

Maī mergēnd întreba: sciī tu cum să chiamă
aest pod?

Când rêspondea că nu scie, îi ȕicea: nu fiī nerod
Asta e podul cutare, asta e cutare han,
Colea șade un domn mare, iar dincóce cutare ban.
Acestea ȕicēnd intrară într'un loc care 'i-a spus
Si pe copilul la scară ca să 'l aștepte l'a pus.

— Și acésta așa să fie, să sódă a trebuit.

De ce ca p'o slugă ție a treia ȕi l'ai ieșit:

— Ș'asta e filosofie, căci pân' oras l'am purtat

Il găsi îngânând plânsul, tremurând și suspinând
După ce merse acasă porunci către școlar,
Țicând, mergi și tu la masă, dar veđi mâine
să vii iar.

Cum se duse iar băiatul plângând mumisi a spus
Auzind și împăratul a trimes și l'a adus.
Il întrebă ca să'i spue de ce l'a purtat ast-fel ?
El răspunse: alta nu e de cât lecții pentru el.
Nu 'ți pot lecția pricepe, împăratul îi rosti,
Eū sciū că omul începe înteiū de la a citi.
Și acēsta o să fie înțeleptul a răspuns,
Dar la o filosofie cititul nu e d'ajuns,
Am să'i predaū și moralul când l'oī pune la citit
Și întâiū materialul adunăm pentru vorbit,
Se mue iar împăratul cu câte el i le-a Țis
Ș'a patra Ți pe băiatul la școlă iar l'a trimes
Deci cum sosi el la școlă dascălul ia o nuia
Și îi dă pe pielea gólă vreo câte-va cu ea,
Țicând: mai spuī altădată p'acasă câte fac eū ?
Mai superi mamă și tată și să voesci reul meu ?
Acestea și alte dară Țicând câte 'i-a plăcut
'I-a dat drumul către séră să se ducă și bătut.
Pân'aci tóte ca tóte împăratul l-a iertat,
Acum să vedem ce póte mintea unui învățat ?
Că cum auzi împăratul, cu cele ce s'au
Că 'i-a și bătut, ^{mai} ^{de} ^{ce} ^{diminēță} să vii.
Si n'

Ca a doa ți să'l piardă, judecându'l cu divan,
Să 'l spânzure și să'l ardă ca și un vrăjmaș
tiran.

Așa a doua ți dară împăratul poruncind
Miniștri se adunară ca să'l judece void;
Deci întrebă împăratul uitându-se rău la el
Dicind spune căci băiatul mi l'ai pedepsit ast-fel?
— Prea slăvite împărate aste filosofii sunt,
Și că sunt adevărate ascultați al meu cuvânt.
— Ce fel de filosofie când tu chiar cum a venit
L'ai pus paharnic să'ți fie și stolnic de târguit?
— Impărate așa este, eă nu o tăgăduesc,
Dar, 'i le-am făcut aceste vrënd ca să 'l în-
țeleptesc.

Adică când va ajunge mâine poimâne împărat
Masa să nu îndelunge ședënd la chef ne'ngrijat
Iar supușii pe de-o parte flămânđi împrejur să
stea

Și alții pe de-altă parte împărăția să'i ea,
— Bine, bine, așa fie, împăratul iar i-a ăis,
A doa ți spune-mi mie de ce l'ai ținut închis?
— Ș'asta e filosofie, lecția próstă nu'mi e
Când va fi împărat să scie și închisoarea cum e
Iar nu pentru un fir de ață, oră da'l ceva vinovat,
Să'l ție tótă viața în pușcărie băgat.

— Și acésta așa să fie, împăratul a urmat.
De ce ca p'o slugă ție a treia ți l'ai purtat?
— Ș'asta e filosofie, căci pân' oras l'am purtat

Și poduri ș'alte să scie ȳ-am spus și ȳ-am arătat
Iar nu dacă se va face mâine poimâne împărat
De orȳ care cum ȳ place să fie de nas purtat.
Bine, bine ș'asta lasă, împăratul ȳise iar,
Intr'atât de mult nu'mȳ pasă fie cum ȳici n'am
habar.

În sfirșit dar spune'mȳ mie de ce pricină să'l baȳi ?
—Ș'asta e filosofie, ce trebuie la împăraȳi.

Că nu cum ȳ este vremea pe vinovaȳi a'ȳ munci
Iar nu ca la jucărele să strige: daȳi și iar,
daȳi.

Ba cinci sute de nuele lesne în spate l'alȳi daȳi.
Lasă ș'asta la o parte, împăratul iar a ȳis,
Dar n'o să'l înveȳi la carte, prin urmare și la
scris.

Anevoe împărate că prea mult e răsȳaiat,
El de vorbă nu se bate, ține ce aȳ apucat ;
De-a cerul să aveȳi parte de fiul-tău cel iubit
Dar eȳ mai lesne înveȳ carte pe un urs nenăraȳit,
Se turbură împăratul auȳind acest cuvânt
Și răcni în cât tot palatul s'a clătit până la
pământ.

ȳicând : auȳiȳi necinste ! vedeȳi în răs cum mă ea ?
Să cade așa cuvinte să ȳică înaintea mea ?
Să întorse către el iară și dă acest răsȳuns :
De vreme ce tu ȳici dară că mai lesne 'nveȳi
un urs.

Să înveți, iar de nu mórte, acésta îți hotăresc.
Đise el, bucuros fórte, v'am spus că eú primesc;
Đați'mi un urs, dar nu mare ci să fie mititel,
Si'n trei luni cu încredințare vė daú examen cu el.
După ce acésta đise împėratul hotărât
Pentr'un ursuleț trimese ș'aú adus numai de cât,
Cu soroc, cu legătură deteră pendobitoc
La a cărții învățatură, și el îl primi pe loc;
A casă dacă îl duse cumpără piei de cismar
Și să facă carte puse pentru noul său scolar.
Făcend acésta aduce, bagă fleici pân'foi de
Și 'i dá ursului să 'mbuce fóie cu fóie 'ntorcend.
Ursul, cum e din natură, fleica când vrea să o ia
Ca când ar citi din gură căuta și murmuia.
Mâncarea lui tot-d'a-una din acea carte fiind,
Nici nu împlinise luna și 'l vedeaí mereú citind.
Orí când flămânđea de voe cartea în mână luând,
Prefera fóe cu fóe și murmuia fleici cătând.
Așea dar viind sorocul ursul examen să dea
Se rânduí điuă, locul și toți adunați ședea.
Iată și dascălul dară cu scolarul său cel mic,
Căru'i trei đile de vară nu îi dedese mertic.
Și din acea adunare la nimeni nu se uita
De cât la orí-ce mișcare la dascălul său căta.
Impėratul cu mirare la ursuleț tot privind
Aștepta cu nerăbdare ca să 'l vadă și citind.

Si pravila împăratăscă având pe masă aci,
Ca să'l pue să citească dascălului porunci.
Ursul pravila cum vede că e cea cu fleică gândind
Ca un flămând se repede, o ia 'n mâini ne
zăbovind,
O deschide și apucă să murmuiască în loc.
Ne găsind nimic de bucă, întorce foii într'alt loc.
Stă, murmuesce în carte, nu găsesce iar mertic,
Întorce și în altă parte și iar nimic și nimic.
Răsuna de ris palatul d'acest scolar curios
Si îi dise împăratul îl ved cîtesce frumos,
Dar nu putem înțelege disele lui nici de cum,
In ce limbă și în ce lege ne cîtesce el acum?
In limba lui împărate, dise dascălul grăind.
Cum scrie aci carte le tîlmăcesce citind.
Atunci zâmbind împăratul necazul 'și-a risipit
Si ertând pe vinovatul cu daruri l'a slobođit.

Care va să dică :

Mult mai lesne se învață un dobitoc simțitor
De cât să ia de povață un neînțelegetor.

După proverbul turcesc :

Annaiana bir sivri sinec sazdar,
Annamaiana daul, zurna azdar, adică:
Celuia ce înțelege trîmbița 'i e un țanțar,
Iar celui ce nu înțelege tobe, surle s'în zadar.

Despre Lucrare

Cine șede cода 'i cade, iar cine mișcă el tot pișcă
La tinerete cine nu lucrază la bătrânețe rliază,
de aceea ȃice un înțelept :

Arvunază din vreme pe fericita muncă.

Scólă-te de diminéță și te culcă mai târđiú.

Cine plécă de diminéță departe ajunge.

Un cés al dimineței plătesce cât trei după
prând.

De multe orí nu aduce anul ce aduce césul.

De unde nu gândesci d'acolo sare epurile.

Tóte sunt la vremea lor, iar nu

Lasă'ți lucrul și iți ia mukul,

Vorba lungă e sárăcia omului.

Cine vorbesce lucru nu'i sporesce, iar cine tace
mai multă trébă face, nu fii

Bun de gură și rěú de lucru.

Numai cu vorba nu se face ciorba.

Dă din mâini dacá vrei să eși la liman,

Lucrază pe mult și pe puțin.

Maí bine ceva de cât nimic.

Povestea Vorbií

Douí țerani când vrură la lucru să plece

Nevestele 'n casă pêne a'i petrece

'I-aú sfătuit ce fel și cum să urmeze,

Cum să se tocmescă și cum să lucreze,
Una ȕise, frate veȕi de ține minte
Și un'a-muerii din ȕece cuvinte,
Eu nu îți ȕic alta de cât să scii cum că,
După cum esci mare și vrednic de muncă
Când te tocmesci cere să 'ți dea plată bună,
Nu lua în grabă pe nimic arvună,
Să 'ți perȕi surda vremea și ȕilele tale
Si să vii acasă fără de parale,
Iar cea altă ȕise: bărbate, ascultă,
Lucrăză pe plată puțină și multă,
Cum ți se întâmplă, nu după plăcere,
De cât să pierȕi vremea de gēba 'n ședere.
Deci dar ei plecară amēdoi d'odată,
ȕiind fie-care sfātuirea dată.
In oraș intrară lucru să găsescă,
Veniră și 'ndată ómeni să'i tocmescă.
Cel cu plată mare nu vru jos să lase,
Nevasta acasă cum îl învățase.
Asta-lalt se duse, lucră, luă plată,
A doua ȕi iară la alții fu gata,
A treia ȕi încă n'o perdu de gēba,
In scurt tot-d'a-una se afla la trēbă.
Iar cel-alt tovarăș stānd în așteptare,
Ca să se tocmescă tot pe plată mare,
Mai multa-lui vreme era petrecută
Făr' de nici un lucru 'n deșert perduță,
Ce lua 'n trei ȕile dintr'o sēptēmānă

Da pe d'ale gurii odihnind p' o rină.

Ascultă din dece vorbe și una a muerii, dar
Sfatul muerii, muerilor folosește.

Deci el cu șederea din di până'n sēră

Se învăță leneș prin munca cea rară.

Intr'acestea vine o văduvă 'n piață

Și vedēndu'i trupul și vitēza față,

Disē intru sine, ce om voinic mare!

Asta cred că 'n lucru cât trei puteri are.

Și 'ndată cât cere îi dă să nu 'l scape,

Il duce la vie și 'l pune să sape.

Ea ca o femeē vēduvă, sēracă,

Se dete d'o parte bucate să 'i facă,

Cugetul dicēndu'i că, plata ca plata,

Pe om întăresce la muncă bucată;

De și n'am tocmēlă să 'i dau demāncare,

Dar vedēnd să 'ndēmna mai mult la lucrare.

Stānd însă într'ast'a ei gândire bună

Ascultă și vede că sapa nu sună,

Alērgă la dēnsul ce șeđi? il intrēbă,

Odihnesc, respunse, nu șeđ eū de gēbă.

Se scōlă înainte 'i, începe lucrēză,

Și ea iar se duse māncarea să vađă.

Cum il lāsă însă stātu tot d'odată,

Sermana femeē s'a 'ntors iar indată.

Incepu să 'l certe, dicēndu'i ce șede?

Că ea îi plătesce după cum se cade
El iar înaintea'i începe să sape,
Ea plécă la olă să 'i ducă să crape;
Dar când se întórse cu strachina 'n mână
Il găsi la umbră culcat pe o rină.

Ce faci? il întrébă ea, staū după muncă
Na, scól' de mănâncă ș'apoi iar te culcă,
Că pe trupu'ți mare te-am ales pe tine,
Gândind să 'mă iaū bine ș'aū fost vai de mine!
Iată dară omul leneș cum să 'nvață,
Și de a sa minte și de rea povață.

Deci când trece vara și lucru încetéză
Plec și ei acasă copii să 'și vadă.

Cel cu plata scumpă duse punga gólă,
Trist, galben la față și slab ca de bólă,
Iar cel-l'alt umpluse de sfanți chimirașul
Și se duse vesel ca tradafirașul.

De aceea dice un 'nțelept:

Fómea se uită la pórtă omului muncitor și nu
îndrăsnesce să intre, iar

Leneșul la tóte dice că nu póte, căci
Lenea e cocónă mare.

Pêně se încalță sórele se înalță, și pêně se
gătesce sórele sfințesce, de aceea

In casa trândavului e sěrăcie lucie,
Când malaiū are sare n'are, când sare are
malaiū n'are,

Rēmène în sapă de lemn.

Casa 'i e c'a melcului în spinare,
Lenea face pe bogatul a 'i se urî și pe sëracul
 în nevoi a se tîri.
Umblă din loc în loc ca căscatul din om în om.
Intr'un papuc ș'o opincă lipa, lipa nea Stănică.
Tótă vara cu cojoc și iarna cu curul la foc.
Viață cîrpită cu ață.
Pică pară pică, dacă 'i pica eü te-oî mânca,
 iar de nu acolo 'i ședea,
Il blestemă pâinea care o mănâncă.
Umblă cu capul între urechi, cască gură, perde
 vară.
Răsare unde nu'l sameni, unde sunt doi cu el
 trei.
Incârduit cu terchea berchea, trei lei perechea, și
Sërăcia de el se ține ca pulberea după căine.
Umblă pe drumuri tăind căinilor frunză.
Casa 'i e în trei pereți și cu ușa prin pod.
Sërăcia 'i roade urechile.
Umblă gol ca un pistol.
Se 'mbracă numai pe din năuntru.

Povestea vorbiî

Unul avea o nevastă
Leneșe de tot și próstă,
Atât, în cât pân' la gușe
Se tăvălea în cenușe.

Haină nu avea nici tréntă,
De cât o cămaşe sdréntă,
Ruptă de tot prăpădită,
In miî de locuri găurită,
Nu să mai ținea pe dênșă,
'I se vedea tot printr'ênșă.
Bărbatul ei ca ea iară
Umbla capiû pêně séră,
Mai mult ședea pe o rină
De cât lucra 'n săptămână,
Câta tot muncă ușóră,
Numai pentr'o pâinișóră.
Nu 'i plăcea trupu să 'și frângă,
Să lucreze și să strângă.
Amëndouî se potrivise
Și la tóte se unise,
Câți 'i vedea în astă stare
Dicea de ei fie-care:
'Și-a găsit hărbul capacul, tivga dopul și lelea
bărbatul.
N'a spart Dumneđeu două case.

Deci ăst bărbat biet pe sine

Vedea nu să vedea bine.

Dar vedënd nevasta 'și gólă

Fără preș și fără pólă,

'I-se părea cu rușine,

De și ea nu simțea bine,
Si cu 'ngrijirile sale
Strângând un leu de parale,
Dise ai sale neveste,
Dragă o ȃicală este:
Bogatul mănâncă când 'i e fόμε și sêracul
când găsesce, și
Pascele sêracului este când imbracă cămașe nouă.
Și tu aȃi dar te gătesce,
Te spală te curătesce.
Că merg să 'ți cumpêr cămașe
Ca să lepeȃi ale fașe.
Deci dar eșind el din pörtă
Ca să se ducă la boltă
Intâlni în drum pe nașul
Și 'i ceru la el sălașul.
Finul acum ce să ȃică,
Punga 'i era ușurică,
De cămașe se lipesc
Și de masă târguesce.
Găsesce o gâscă grasă,
O ia și plêcă acasă,
Cu nașii sêi împreună
Săltând de părere bună.
Copilul sêu cum îl vede
La mumă-sa se repede
Și de departe o chiamă
Strigând vesel, mamă! mamă!

Tata aduce pe nașa!
Tata cu nașul și nașa!
Ei îi suflă 'n urechi vântul
Și îi se păru cuvântul:
Tata aduce cămașa!
Și de bucurie mare
Perdându'si cumpetul, sare
Nu mai de cât se despoe
De trănța ei cea cu sóe
Ș'aruncând'o 'n foc rămase
Muma ei cum o fătase.
Si așa ca o păpușe
Ese îndată la ușe
Să 'l adaste să soséscă
Cămașa să își priméscă,
Dar când în loc de cămașe
Vede găscă, naș și nașe,
Alérgă lipan s'adune,
Rupe, împrejur își pune
Și tocma ca paparuda
Viind își primi ruda,
Apucă găscă mai tare
Ca s'o facă vr'o mâncare,
Și pêne ia să gătească
Nașu 'ncepe să vorbéscă,
Dicând: rea a fost nevastă
Sărăcia în lumea astă!
Despuiata cum aude

Intrébă îndată pe rude :

Unde ați vădută o óre?

Orí astă-đi in târgul mare ?

★ ★

*

Cu'í e frică să se 'nsóre

Să 'și ia o nesimțitóre,

Ca și acéstă neródă,

Și nu 'í va mai cere modă.

Despre mâncare

Omul trăesce cu ce bagă in gură.

Pântecele omului n'are feréstră ca să 'í să vadă
ce a mâncat.

Pâine cu sare e gata mâncare.

Dintr'o ridiche patru felurí de mâncărí se face:
rasă și ne rasă, cute și felii.

Cine caută gurií 'í se desgolesc turii.

Cine mánâncă puțin mánâncă de mai multe orí.

Cine mánâncă mult mánâncă mai de puținé orí.

Omul nu trăesce să mánânce, ci mánâncă să
trăiască, de aceea

Mâncarea de diminéță las'o pentru séră, și

Lucrul de séra nu 'l lăsa pentru diminéța.
Gura omului e iad, cât să 'i dai tot, dice ad.
Astă-đi să mănânci cât un boŭ, mâine ceri să
mănânci cât doui, însă
Și un nebun mănâncă nouă pâini dar e mai ne
bun cine 'i le dă.

Ori ce lucru când e mai puțin se pare mai cu
gust.

Găina când se vede în grămadă ricăe cu picióarele.
Păduchele când se satură ese în frunte, iar
Flămândul codri viséză, și
Postesce robul lui Dumneđu dacă nu găsesce
tot mereŭ, că

Cine póte óse róde, cine nu nici carne móle.
Omul care este harnic tot-d'auna are praznic.
Iar nevoiașul și prostul și în điuva de Pasci
postesce, că

Astă-đi când are parale mănâncă zaharicale, și
Când se caută mâine n'are cu ce să 'și ia pâine.
Ađi are, satură de ce și mâine flămând petrece,
de aceea

De ai venituri mititele, mai opresce din măsele.

Povestea vorbii

În Țarigrad este un han (auđim),
Căruia turcesce Ți dic : sanchi-edim.
Fiind că acela care l'a făcut
Prea sêrac fusese, cu nici un avut,
Făr de venit mare, cu câștig puțin,
Iși ținea viața ca toți cum ș'o țin,
De cât pe nimicuri bani nu cheltuia,
De și Ți dicea gândul ce vedea să ia;
Dar cu 'nfrânare mai mult petrecând
Iși stăpânea pofta în sine dicând
Pe cutare lucru atât o să dau,
Când pociu făr' de densusul pentru ce să'l ia?
Ia să puiu eũ bine banii cei de dat
Și să dic în gându'mi că l'am cumpêrat.
Când mergea în piața și vedea vîndări
Pometuri, dulcețuri și alte mîncări
Întreba de tôte cu cât se vindea
Și numărând prețul ce era să dea
Intr'o altă pungă bîgînd il stringea
Și 'l lăsa într'ansa, nu 'l mai atîngea,
Dicînd întru sine : iacă că luaiu
Și dic (sanchi-edim) ca cînd și mîncaiu
Ast-fel el tot strânse pîna grămădi
Și'n Țarigrad hanul, cum am dis, clădi.

Despre beție.

Cine bea în cinste orî îndator se îmbată de
douë orî, căci

Una gădesce cărciumarul și alta bețivul.

Băutura e unde e, mîncarea fudulie,

Apa nu e bună nici în cismă.

Vinul e pentru noi nu e pentru boi.

Cu vinul și cu somnul uită grijile omul.

Vinul e toiagul bătrînețelor și nebunia tîne-
rețelor.

Vinul bun și nevasta frumoasă sunt douë o-
trăvî dulci la om.

Vinul îl beî de bun și el te face nebun.

Tu 'l beî pe dînsul și el te bea pe tine.

Tu 'l bagî în mațe și el ese în față.

Cât să dai ocol tot te dă de gol.

Mergi pe cărare lină și dai drept în tină.

Povestea vorbii

Un ungurean ôre care

Ce n'a pea avut umblare

Și nici vie nu vîduse,

Nici vr'o dată vin bîuse

Și vîdînd o dată vie,

Bînd și vin pân' la beție ;

P'alt unгурén întilnesce
Și cu el ast-fel vorbesce:
Măi sôte vęd't'ai tu ghie?
—Ovăz't măi (dice) ș'o mie.
No da cum'ii? de'i vęd't spune?
—Da aũ îi, măi, v'o minune?
—De n'ai vęd't cred pot' să 'ți pară:
—No mẽ să 'ți spun cum îi dară,
Îi albă și ste 'nchișórá
Răscăcănată la sóre.
—No minț tu, că n'ai vęd't ghine,
Să' ți spun io, cată la mine:
Ghia ae'i pin'n dél pusă,
Tot cu țepi pin ea impunsă;
Si cochile, voinică tună
Póma ei d'ei o adună,
Și supt chișóre imparcă
Să'i cure zémă o calcă;
Apoi p'ceia zémă dragă
O botez ghin și o bagă
In o scorbură întinsă,
Cu bete d'alun încinsă,
Deaci mere oborésă,
Ce 'i dic ei cărciumărésă;
Și chiamă ghinul p'io bortă,
Ținënd o cofă cu tortă
Și ți'l dea de'l be'i cu óla,
Mă! da'i șelëu ghinul ala!

Că, când îl bei te îmbună
Până banii 'ți adună
Și să duce nu 'i mai pasă,
Cu punga gólă te lasă;
Și să veđi cum, nu m'ascultă
La hicleaia 'a multă;
Io beuđ din el odată
O ólá ghine 'ndesată,
Și pên' grăii două cuvinte
Mă luă oțâr de minte,
Când plecaiú să merg pe cale
Drumu oblu 'mí párea vale
Că el se ținea de mine
Și 'mí da ghes să cađ pe vine,
Io dam pe poteca lină,
El mă da 'nlături prin tină.
Dac'am veđ't că joc își face
Vruíú să'l ghiru 'i să 'mí dea pace.
Dară el m'o trânti 'n tină
Și mă dete pe hodină.
Când m'o desceptat o tuse
Mă uit, să veđi ce 'mí făcuse!
L'a gură mi se băligase,
Banii din pungă 'mí luase
Și s'o dusesse la dracu
Și unde io fost luí placu.

Vinul, țuica cui îi place n'are cu ce să se
'mbrace

Pe bețiv toți îl arată cu degetul.

Bețivul când trece pe punte închide ochii să
nu vadă apa.

Arama omului la beție se arată.

Hoțu 'nvață la hoție și bețivul la beție.

Să beî pân' 'ți-o eși pěrul pân' căciulă și că-
mașa pân' ismene.

Cine să ia după muscă ajunge la băligar, că
Cine bea pân' la 'mbătare nume bun în lume
n'are, și

De cât să 'ți iasă nume rău mai bine ochii
din cap.

Spune'mi cu cine te aduni? ca să'ți spun cine ești
Cine te vede intrând în cârciumă nu ȃice că
ai intrat să te 'nchini.

Omul este ca oaia, lesne să ia după altul.

Povestea vorbil.

Un grec óre-care din sate plugar

Plecă și se duse cu al său măgar

Pêně la o rudă ce 'i era cumnat

Și avea șederea departe l'alt sat;

Cumnatu-său care prea mult îl iubea,

Și 'n casă'i vedēndu'l o dată abia,

Il priimi vesel, cum nu s'a vëdüt
Și séra la cină cu el a ședüt,
Cu vorbe cu glume tot s'a îndemnat,
Ș'a dat cu paharul pân' s'a îmbătat,
Culcându-se ast-fel și dormind ceva
A doua ți capul grozav îi urla.
Îi părea mai mare de cum era 'ntëiü
Și 'l trăgea să'l pue iar pe căpătëiü,
Il punea și géba, orî cum nu'i trecea,
Il atârna parcă locul nu 'i plăcea.
Necăjit se scólă gréța a'și scuipa.
Vrënd și dobitocul a și'l adăpa,
Și dacă se duse în sat la cișmea,
Fluera din buze silindu'l să bea.
Dobitocul însă dacă a bëüt,
Iși aridică capul și 'n loc a stătut.
Deci vëdënd țëranul pe al sëü catâr
Că la fluerarea'i nu duce hatâr,
Și de imbiere n'are nici habar
Ca o picătură să 'nghiță măcar,
Dise, (clătind capul), hai dobitoc hai!
Tu mai multă minte de cât mine ai!
De făceam a séră ca tine și eü
Nu era să 'mî fie astă-ți așa greü.

Despre economie

Cât 'i-e pătura atât te 'ntinde.

Cum îți vei așterne așa vei dormi.

Cine cheltuesce peste ceea ce câștigă n'are în
casă mămăligă.

Haina să'ți fie cum e sacul și peticul.

Cum e țara și obiceiul.

Cum e furcul și pistolul.

Cum e sfântul și tămâia.

Să ne cârpinim că nu putem să ne tot înoinim.

Spărtura pênă e mică trebuie cârpită.

Omul nu ese cu dosul la ómenī ci cu obrazul,
dar însă

Hainele nu fac pe om mai de trebă.

Brânză bună în burduf de câine.

Mărgăritar atârnat de gâtul porcului, saū

Belciug de aur la gâtul porcului.

Omul sfințesce locul, na locul pe om, dar

Una e una, două sunt mai multe.

Alta e flórea de grădină și alta e flórea de
câmp.

Obrazul supțire cu multă cheltuélă se ține.

Fie-care își scie păsul seū.

Fie-care singur scie unde il strânge opinca.

Corabia mare și valuri mari o bat, de aceea

Nu te măsura cu cei mari, că

Cine are piper mult bagă și în terci.

După ce e carnea grasă mai pune și seǔ, dar
Invētu are și desvėtų, că

Nu e tot-d'a-una Pascele,

Cui nu'ı place să trăiască ca găina la móră, însă

Nevoia îl face să trăiască ca vițelul la oraș, că

Nu e după cum vrea omul ci după cum póte.

Și omului îi plac tóte dar să le róđă nu póte.

Rěū la vale, greū la dél.

E anevoe când ajungı să cumperi orz de la gâsce.

Stringe mișină.

Gunoiul de vară e piper de iarnă.

Omul înțelept vara își cumpără sanie și iarna
car, și

Légă sacul când e pêne în gură, nu când ajunge
la fund.

De unde tot ei și nu puı curênd să isprăvesce.

Banul e făcut rotund, lesne se rostogolesce.

Anevoe se câscigă, lesne se cheltuesce.

Ei câte unul și dai cu pumnul.

Cine o ia prea lată rămâne cu ea necrăpată.

Il găsesce frigurile pungii, și apoi

Nu e mai grea bółă de cât punga gółă.

Omul făr' de bani e ca pasărea fără aripı, când
dă să sbóre cade jos și móre, de aceea

Nici să te îmbolnăvesci, nici să ai trebuință de
doctor, că

Cine trăesce năđajduindu-se móre jinduindu-se.

Ruda omului este punga cu bani și sacul cu
mălai.

Sătul la flămând nu crede.

Până vine cheful bogatului ese sufletul săracului.

În nădejdea tati mure mama.

Nu e nimic ca sănătatea și banii, că

Sănătatea face banii și banii sănătatea.

Când ai bani trebuie să ai și dușmani, dar și

Omul fără dușmani nu-i plătesce pielea nici un
ban.

Banul muncit nu se prăpădesce.

Omul face banii nu banii pe om.

Picând, picând baltă se face, de aceea

Strânge bani albi pentru ȕile negre.

Când îți intră paraua în mână lĂgă-o în nouă
noduri.

Fie-care nebun scie să câștige banii dar nu scie
să-i păstreze.

Cine nu cruțĂ paraua nici de galben nu e milă.

Povestea vorbii

Un sultan odată umblând prin cetate

Pe jos cu vizirul în haine schimbate

VĂdu înaintea'i o para scĂpată

Ș'o ridică singur plecându-se 'ndată.

Vizirul acĂstă urmare vĂdĂndu'i

Și păzindu'î vremea l'a 'ntrebat ȃicȃndu'î:
Mă iartă stăpâne pentru 'ndrăznire
Că îmi stă în cuget o nedomirire,
'Mă-a fost de mirare ca o para mică,
Care și nimica pȃte să se ȃică,
Un sultan ca tine bogat cu hasnale
Să te plecî la dȃnsa și s'o eî din cale!
Sultanul rȃspunse: acel ce din fire
Va lua paraua în desprețuire,
Din puțin se 'nvață întru nepăstrare
Ca să nu se uite și la banul mare.
Omul care scie a trăi cu păstru
Paraoa o are la galben căpăstru ;
ȃiseși că paraoa nu e lucru mare,
Dar cȃt de greū este omul cȃnd n'o are!
Paraoa e mică dar loc mare 'prinde
Că, cȃnd îți lipsesce pȃinea nu 'ți-o vinde.
D'aceea paraoa omul cel cu minte
Trebuî ca pe galben s'o aibă 'nainte,
Că joc cine 'și bate și 'î dȃ cu piciorul
Cu vreme ajunge ca să'î ducă dorul.
Eū nu ȃic că omul cumplit să se facă
Și pȃnȃ 'ntr'atȃta argintul să 'î placă
In cȃt să ajungȃ la el să se 'nchine
Și să îngrijȃscȃ numai pentru sine,
Ci ȃic că la păstru firea să 'și deprindȃ
Și cȃnd dȃ să vadȃ capul loc să prindȃ.
Ca să strȃngȃ s'aibȃ atȃt pentru sine

Cât să pótă face și altuia bine.
De ce pentru sine? pentru vremuri grele,
Pentru niscai bóle, pentru 'ntêmplări rele,
Când se cheltuesce și câscig nu este,
Pentru neputințe ș'alte ca aceste.
Iar pentru alții cum? ca milă să'î fie,
Să aibă să scape ómenî din robie,
Să 'și dea pentru suflet, și bine a face,
Scăpătați s'ajute, sërmanî să îmbrace.
Pe câți pradă focul, pe câți apa inécă,
Pe câți îi lasă hoții în stare săracă.
Vedënd să nu 'i lase 'n lacrămî să rămâe,
Ci să aibă 'n mână cu ce să'î mângâe,
Imî 'aduc aminte despre o poveste,
Care ca o pildă pentru păstru este.

Povestea împăratului

Aũ plecat odată câți-va după milă
Ca să strângă zestre pentru o copilă,
Care prea sëracă era și sërmană
Și să o mărîte își făcea pomană.
Umblând dar ei ast-fel prin case a cere
La ómenî mai nobilî și mai cu avere
Intrară 'ntr'o curte unde nemeriră
Ocări, cértă, gură, 'n care auđiră
Că stăpânul casii un bănuț perduse

Și slugile tóte erau de el puse:
Unii așternutul scutura din case,
Alții cernea praful care 'l măturase,
Alții iar prin curtea cea mare ca hanul
Ciuruia gunoiul să'i găsească banul.
Vedënd ei acésta prea mult se mirară
Ș'aũ dis intru sine că'n đadar intrară
Și négră saũ albă fără să'i vorbescă
Deteră să plece l'altți să năzuescă,
Dar el cum îi vede că 'ndărăt porniră
Chemă să'i întrebe pentru ce veniră?
Ei sta 'n chibzuire cum să'i pomenescă,
(Vedëndu'i scumpetea), să nu'i ocărască.
Dar el tot đorindu'i 'i-aũ spus cam de silă
Că strâng să 'nzestreze p'o fată de milă.
El cum îi aude nu'i lasă să iasă,
Ii chemară îndată cu cinste în casă,
Intră 'n cercetare ce-aũ strâns pën'acuma?
Cât mai trebuieste să 'mplinescă suma?
Și spuindu'i scóse punga lui îndată
Și 'nzestră pe fată cu sumă 'nsemnată,
Đicënd: nu vă pară lucru de mirare
Că fac pentru un ban atâta cătare,
De n'ași fi fost ast-fel cu bună îngrijire
Să'mi păstrez averea cu nerăsăpire
N'ași fi avut astă-đi nici chiar pentru mine,
Ne cum s'am prisosuri să fac cui-va bine.
Ei plecând pe pórtă destul se mirară.

De așa vedere ciudată și rară.
De și unul ȃice, din minte puțină
Că, scump la țărițe, eftin la făină.

Despre complicitate sau sgârcenie

Omul nu trebuie să nu fie nici prea prea, nici fôrte
fôrte,

Nici carnea să arđă nici frigarea, adică :

Nici prea iconom nici prea galantom, că

Cine strânge nu mănâncă.

Banii strângătorului în mâna cheltuitorului.

Lopata grămădesce și sapa risipesce.

Bogăția rămâne la nebun, care

Nici pe sine nu se folosesce nici pe altul.

Nu scie cum se câscigă paraua, pentru că

Cine dumerică scie, cine mănâncă nu scie, dar și

Dac'o socoti cine-va câte foi intră în plăcintă
nici odată, nu mănâncă

Omul cumplit de toți e clefetit, că

Iși mănâncă de sub tălpi (de sub unghiile)

Pentru o pară își pune ștréngul de gât.

Pentru bani își vinde sufletul.

Îi tremură mâna de milostenie (care nu o face)

Ar da tãmăe lui Dumneđeũ și nu să 'ndurã să
dea parale.

Punga 'i e mare și gurã n'are.

Scumpului nici odatã să nu 'i ñici: dãm'i, ci tot-
d'a-una na.

Sgãrcitul numã stãngã are, (care ia), drépta îi
este uscatã (care dãm).

Scumpul cu înșelãtorul lesne se 'nvoesc.

Îi fãgãduesc ce nu curge pe apã.

Vulpea in pãdure și el îi vinde pielea in tãrg.

Îl face să umble dupã potcoave de cai morti

Ș'a gãsit icóna să se închine.

Scumpul cumpãrã stafide și cere sã'i adaogĩ piper.

Pune brãnzã in strachinã și întinge p'alãturea.

Cautã să ia din coș grãunțe și din postavã mã-
laiũ.

Umblã să scõțã douẽ piei dupã o oae, dar tot-
d'a-una

Scumpul mãi mult pãgubeșce și leneșul mãi mult
alãrgã.

Scumpul și galantomul sunt doui vrãșmași ne-
impãcați.

Bumbãcarul nu se uitã cu ochi bunĩ la cãinele
alb.

Sgãrcitul nici el nu mãmãncã nici pe altul nu
va să vađã mãmãncãnd.

Stăpânul vinde și telalul nu se îndură să'l dea.
Căinele osul nu'l róde și nici pe altul nu lasă
să 'l róđă.

Scumpul nu e stăpân pe banii lui, ci banii îl
stăpânesce pe el.

Șade dracul cu curul pe banii lui.

Tot el la masa altuia și la masa lui nimenea,
adică :

Orbul de la toți, și de la orb nimeni.

Bucatele de la masa altuia sunt mai cu gust.

Găina vecinului e mai grasă.

Punga altuia e mai mare, în sfârșit

Mai bine trăește un sărac lipit de cât un bo-
gat sgârcit.

Povestea Vorbiî

A fost un sgârcit odată care mereu grămădea
Đi și nópte tot-d'a-una pe bani dormea și ședea.
Și de cumplitate multă trăia singur, singurel,
Nu ținea 'n casă nici slugă, nici pisică, nici cățel.
Nu putea să se indure să cheltuésca un ban,
Să mănânce și el bine măcar odată 'ntr'un an.
Ci trăia tot calicesce, mîncări próste cumpărând,
Privind cu jînd cele bune ca și un sărac de
rând.

Așa el la o đî mare când la pesce deslega,

Vedând că fiesce care la pescării alerga,
Se duse și el să vadă d'o găsi vr'un cosăcel
Să 'și cumpere, să mănânce, ca să se spurce
și el.

Ș'ajungând în pescărie începu a se plimba
De la un loc pân' la altul și de prețuri întreba.
Umblă vr'o două, trei césuri pretutindinea cer-
când

Și nu'i venea să'și cumpere mai eftior căutând.
Deci când sta în două gânduri, ca să 'și ea,
orî să nu 'și ia,

Și când scumpetea cu pofta în el nu se învoia,
Vede viind un fin al său, carele dulgher era,
Cu bani câștigați din muncă vrând pesce a'și
cumpăra,

Și fără să zăbovescă, orî să întrebe de preț,
Alese un pesce mare și 'i trânti banul semeț.

D'acolo trece îndată alătura l'alt pescar,
Alege alt ném de pesce și îl pune în cântar,
Scumpul privind cu mirare la finul cumpărător,
Când plecă ca să se ducă după dânsul s'a luat
Ș'ajungându'l de pe urmă, ce faci fine la'ntrebat,
Cum veți 'ți-ai cumpărat pesce. Dar, îi dise, am
luat.

L'a 'ntrebat iar : pentru tine, orî altu'i l'ai
cumpărat ?

Ba, pentru mine, el dise, și pentru casa mea
chiar.

Dar ce-o să faci cu atât mult? scumpul l'a în-
trebat iar.

O Dómne, naşule! ȕise, pentru mâncare te miri?
Pe lângă copii, nevestă, se găesc şi mosafirî;
Şi la o ȕi ca acésta mai dai şi la un vicin,
Ce nu i'-a dat mâna să 'şi ia, orî şi l'alt să-
rac strein

Dar dumnéta 'ţi luaşi pesce, orî esci l'a alţii
poftit?

Ba, nu sunt poftit, îi ȕise, d'acea am şi venit
Şi eram şi eă să'mi cumpër, dar iarăşi am
judecat

Că cine să mi'l gătéscă! şi aşa nici n'am luat.
Ai dar la noi, finul ȕise, împreună să serbăm,
De şi nu avem gătire pe un naş să ospătăm,
Şi veî avea să veđi astă-ȕi cum trăesc nisce
mojici,

Dar ne veî erta cusurul ca la nisce finî mai mici.
Finul vorbe d'alde aste şi altele îndrugând,
Şi cu naşul împreună la casa sa ajungënd,
Cu destulă bucurie pe óspët ei aă primit,
Pênë una, alta fuse şi prânđu 'ndată gătit.
Aşedëndu-se dar masa şi bucate aducënd
Şedură, o 'mprejurară, puid şi plosca în rând.
S'apucară să mănânce, vorbe vesele spuind,
Şi cu feţe în ȕimbire uniî la alţii privind,
Plosca înconjura masa de la un' la alt' mer-
gënd.

Și 'ndemna să se mângâe pe toți în guri să-
rutând.

Îi înduplecă îndată pe ea a o asculta
Și ca să 'i facă pe voe începură a cânta,
Una în córdă suptire, altul bâzoiul ținea,
Mic și mare își da glasul, la care cum îi venea.
Sgârcitul care 'n tăcere era 'nvățat a mânca,
Și carele cu plăcere la acești gura căsca,
Prea mult minunata ploscă sărutându'l, tot des
des,

Și la coraj îndemnându'l, fără nici un interes,
Il aduse și pe dênșul în stare d'o asculta
Și începu și el cu toții împreună a cânta.
Și 'ntr'atât se simți vesel și 'ntr'atât s'a mân-
gâiat

În cât tótă sgârcenia îndată i s'a muiat.
Și 'ncepu să ȃică : fine, tu vedĵ că scii să trăesci,
Tu dar voesci și pe mine ca să mă chivernisesci.
Tótă a mea bogăție, de la moși, strămoși miras,
Câtă o fi o daŵ ție astă-ȃi chiar din acest cés.
Na cheile mergi acasă și în pivnița intrând
Veĵ vedea stând ȃece chiuburi tot cu galbeni
puși în rând,

Și cu desagi, cu sac, traistă, cu ce scii și cu
ce poți,

Cară'i aicea la tine pênă diséră pe toți.

Fă tu ce veĵ vrea cu dênșii și fii iconomul meu,

Cheltuesce cum îți place; nici să 'ntrebi nici
să veđ eű.

Că moșii mei și părinții să trăiască n'aű sciut,
Nici vr'o dată în viața așa chef nu aű făcut.
Ci s'aű chinuit să strângă și să grămădescă
bani,

Când aű murit îmi lasară nouě chiuburi saű
borcane,

Sfătuindu-mě 'n dată ca să urmez lor și eű,
Iar de nu să mẽ ajungă blestemul lui Dum-
neđeű;

Adică: din nouě chiuburi dece în rând să le fac
Ș'am trăit ca vai de mine, mai răű de cât un
sărac.

Umblaiű pe uscat, pe ape m'am căsnit ca un
tiran,

Am răbdat fόμε și sete, închinându-mě la ban.
Nu m'am îndurat odată un sărac să miluesc,
Numai și numai borcanul să 'l umplu, să 'l
virfuesc.

Ast răű mi s'a făcut fire, nu pociű alt să mẽ
prefac,

Nu 'mı vine să daű paraoa nici mie un prânz
să 'mı fac,

De aceea dar acuma dute unde te-am trimes.
Ia traistă, sac, orı ce 'ți place și fă după cum
'ți-am đis.

Bietul fin cu bucurie pe loc desagiű luând.

Alérgă tot într'un suflet, și în pivniță intrând,
Cum s'apropie de chiuburi mâinele a'și împlânta
Audi un glas d'o dată d'aiurea a'l spăimânta,
Strigându'i : nu te atinge, te teme a nu greși,
C'apoi de aicea sdravăn să scii că nu vei eși,
Răspunse el către glasul care îl infricoșa.

Apoi nașul mă trimese n'am venit singur așa.
Glasul îi răcni d'o dată atât de infricoșat,
In cât pivnița și casa parcă saū cutremurat,
Strigând: eși dic mă 'nțelege n'aștepta și alt
cuvânt,

N'are trébă el aicea, acești bani ai lui nu sunt,
Ci ai Diaconului Badea, el e pe dênșii stăpân.
Bietul om fugi afară speriat, scuiându-și în
sin.

Merse la nașul seū spuse cum s'a întâmplat și
ce fel

Și cum că Diaconul Badea este stăpân, iar nu el
Nașul cum îl aude se necăjesce pe loc,
Plosca 'l ațiță mai tare de se făcu numai foc.
Că ia are multe daruri, aci făce pe om bun,
Și aci îl întărită de 'l preface în nebun.

Se scólă tot de o dată și răcnesce ca un leū,
Dar cum se póte, el dișe, să nu fiū stăpân
p'al meū?

Cine e Diaconul Badea? și ce trébă are el
Cu banii mei? pentru care m'am trudit de
mititel.

Stăi mă să ved^ă acuma dac^ă e^u stăp^{ân} nu sunt,
Și plec^ă acas^ă iute înpulberat ca un vînt,
Intr^ă 'n pivni^{ță} îndată se uit^ă, îi d^ă în g^{ând},
Și spre nego^ț o gr^ămad^ă pive de cireși av^ênd.
Bag^ă aurul prin ele și cu alt lemn le 'ndop^ă,
P^{ân}ă c^âtre me^đul no^șții la asta se ocup^ă,
Și pe dinaitea por^{șii} fiind un ri^u spumegat
Arunc^ă pivele t^ote și a mers de s'^a culcat.
Ș'ast-fel el din bogat putred a s^ăr^ăcit de s'^a stins,
Iși vindec^ă cumplitatea și sg^ârcenia 'i s'^a 'ntins.
Iar pivele t^ot^ă n^optea dup^ă ce a^u înotat,
S'^au oprit într'o vult^{ore} la marginea un^{ui} sat.
Unde avea locuin^{ță} un slujbaș bisericesc,
Anume Diaconul Badea, om cu totul sufletesc,
Acesta prea de dimin^êț^ă tot-d'a-una se scula
Și 'n marginea acei ape s^ă 'nchina și se sp^ăla
Așa în acea dimin^êț^ă ca și alte d^ășⁱ merg^ênd,
Și pivele în vult^{ore} înv^êrtindu-se ved^ênd,
Le-a^u tras c^âte una, un^ă, p^{ân}ă c^ând t^ote
le-a^u scos
Și ved^êndu-le 'ndopate și prea grele mai v^êrtos,
Se apuc^ă cu toporul despⁱc^ă una pe loc
Și ca s^ă vad^ă 'n ea ce e și ca s^ă pue pe foc,
Dar c^ât^ă mirare 'i fuse, c^ât s'^a bucurat ved^ênd
Acea mul^țime de galbeni cu str^ălucire curg^ênd,
V^ê las s^ă judeca^și singuri ce 'i s'^a mai în-
t^êmplat
Și din cele-l'alte pive aurul c^ând l'^a aflat!!!

De cât să vă spuî acuma de ce fel a 'ntrebuințat
Acea avuție multă și cu dênsa ce-a lucrat,
Că îi săraci scia în satu'i câte unul 'i-a chemat,
Și prin taină fie căru'i a dat și l'a ajutat.
Unuia 'i cumpără vacă, altuia 'i dărui boi,
P'alt scăpă de datorie și p'alt de alte nevoi,
Apoi zidi un han mare de săraci priimitor,
Și găsduia fără plată pe fie ce călător.
In cât ducându-se vestea prin cei mângâiați
în plâns,
A putut ca să audă și sgârcitul ce 'i-a strâns,
Cum că un Diacon Badea, acel nume c'un
cuvânt,
Ce 'i l'a fost strigat glasul că acei bani ai lui
sunt.
Și așa ڊise întru sine, c'asa a vrut Dumneđu,
N'au fost nici ai mei să fie, nici cui am vrut
să'i dau eu.

Despre lăcomie și nemulțămire.

Lăcomia de multe ori strică omenia, că
D'aia n'are ursul cõdă.
Ochii omului sunt din mare că se bucură tot
la mare, dar ce folos d'o fi

Lacom la bogăție și sêrac la minte.
Musca pentru puțină dulcêță își repune viața.
Șórecele nu 'ncepe pe gaură și 'și-a legat ș'otivgă de códă, de multe ori

Cine îmbrățișeză multe puține adună, căci
Două pepeni într'o mână nu se pot ținea.

Cu curu 'n două luntre nu poți șede.

Ochii vèd, inima cere, dar e rëu când n'ai
putere, de și

"Ți-e drag cu două pesci în ólă și cu códele
afară.

Lacomului cât să'i dai el nu ȓice ba.

Mânâncă până dă din el.

De la cincî pâini mieȓul și de la nouê colaci cója.

Să închină pântecelui.

Lacomul de puțin nu se mulțumesc, dar

Cine nu se mulțumesc de puțin pierde și cel
mult, de aceea

Nemulțumitul trăesc nefericit, el

Nu să mulțumesc nici în car, nici în căruța,
nici în sanie, nici în teleguța, dar de multe ori

Vrênd să aibă armăsar ajunge din cal la măgar.

Povestea vorbii

Unul avênd poftă să mérgă la țară

După trebuința într'o ȓi de vară

Ducêndu-se 'ndată la un óre care

Ceru armăsarul, sciindu'l că are.
Acela răspuse, frate, rău îmi pare
C'a'ți sluji l' acésta nu 's acum în stare,
Că nici trei minute nu sunt încă bine
De când l'am dat altuî prieten ca tine.
El îl rugă iarăși, ȃicând : dă'mi dar calul.
E ! frate, răspuse, când 'i-ași spune halul
De milă 'i-ai plânge și nu mi l'ai cere,
Că stă în grajd săracul numa 'n trei picere.
El îl rugă iarăși : dă'mi incaî măgarul.
Apoi l'am dat, ȃice, tot cu armăsarul.
Când ȃise acésta în grajdiu dobitocul
A sbierat în dată, viinduî sorocul.
El auȃind ȃise : cum nu e aicea ?
Uitete el singur că e în grajdiu ȃice :
Frate ! îi răspuse, n'am cinste la tine,
Dacă creȃi măgarul mai mult de cât mine.
Tu nu sciî că 'n lume o ȃicală este :
Că, să nu'ți dai altu'î calul și nevasta,
Și pe lângă asta mai e o poveste :
Frate ori ne frate brânza pe banî este.

Omul la nevoie miróse și ce nu 'i e voea.
De dorul fragilor mănăcă frunzele, saú
Inghite la răbdări prăjite, căci
Lucrul strein nu ține de cald, că
Tocmai când îți pasă fără dēnsul te lasă, și
Dacă nu ți se trece vorba nu'ți mai răci gura.

Dacă nu ești vrednic la o trébă nu 'ți bate
capul de géba, precum ȕice:
Nu 'ți este puterea cât îți este vrerea.

Povestea vorbii

Un turc care n'a mai fost
Intru nici un fel de post,
Ducându-se a cerut
Un post care 'i-a plăcut.
Cadiul l'a cercetat
După jalba ce a dat
Și vedându'l tinerel,
Ne avënd pěr alb de fel,
Cunoscându'l și cam prost,
Ne vrednic de acel post,
Ii ȕise lui: fátul meũ
Voia 'ți-ași împlini eũ.
Dar de postul ce 'l voești
Incă fórte tẽněr ești,
Ci un altul să'ți alegi,
După ale nóstre legi,
Iar în acel post poți fi
Barba când îți va albi.
Inșă prea mult dorind el
A'l orându'i 'n acel,
Cu mintea lui ca de prunc
Rěspunse marelui turc:

Efendi sunt ihtiar,
Barba, 'mî este albă var,
Dar drept să 'ți mărturisesc,
Eû o cănesc și o 'negresc :
Iar de cere acel post
Ca să fiû alb cum am fost,
Poci fără să zăbovesc
Să o spâl și s'o albesc.
Deci dar ast-fel el mințind,
(Că o va albi gândind),
Voia dacă 'și-a luat
După lécuri a plecat ;
Și 'ncóci în colo umblând,
Pe unii alții, întrebând,
Câți îl audea rîdea
Și că e nebun credea.
Dar el sémă nu băga,
Vrea să se facă Aga.
Și umblând din uși în uși
Intreba babe mătuși,
Cu făgădueli de bani,
Să 'l facă de mai mulți ani,
Și abia când obosi
O șarlatană găsi,
Care 'i-a făgăduit
Că 'l va albi negreșit,
Numa 'ntéiû să 'i pue ei

In mâini cinci sute de lei
Și îl va face de grab
Ca colilia de alb.
El auzind bucuros
Puse banii pre loc jos,
Și spre a o mulțumi
Încă o mai dăruie.
Mătușea banii luând
Il opri aci dicând:
Seđi până să tîrguesc
Acele ce îmi lipsesc.
Și mergînd în acel cés
Îi aduse într'un vas
O apă ce a vrut ea,
Numai banii ca să 'i ia.
Și 'ncepu a'l învăța
Cum a o 'ntrebuința,
Dicînd: iacă! (vai de el!)
Și să faci într'acest fel:
Acasă acum mergînd
Și astă apă luând
Să torni într'un vas din ea
Și 'ncepi barba a'ți muia,
Frumos de jur împrejur
Să nu rămâe cusur,
Și în trei zile de rînd
Tot așa mereu făcînd
O să te veđi cum albesci

Tocma după cum doresci.
Așa dar el ascultând
Și la casa sa mergând
Cu acea apă a dat,
După cum l'a învățat.
Și 'n loc barba a'i albi
Incepu a năpârli,
In cât într'un sfert de cés
A rămas ca de brici ras,
Ș'atunci cunoscu c'a fost
Nevrednic de acel post.

Cămila vrënd să dobândescă cörne și-a perdut
și urechile.
Omul ne mulțumit fuge de bine și dă peste mă-
răcine.
Sare din lac în puț.
Ajunge de la möră la rișniță.

Despre Judecată.

Judecata e în capul omului.
Puneți căciula din'aainte și te judecă singur,
de și
Dreptatea ese ca untdelemnul d'asupra apei, dar

Maî bine o învoială strâmbă de cât o judecată
dréptă, căci
Dreptul tot d'auna umblă cu capul spart, ș'apoi
Cine 'ți-a scos ochii? frate-meu, adică :
Țiganul când a ajuns împărat înteiu pe tată-
său l'a spânzurat, pentru că,
Prieteșugul judecătorului e pe genuche, ca al
turcului, dar încă,
Corb la corb nu scóte ochii, cât veî vrea
Unge osiea să nu scârție.
Olarului unde 'i place acolo pune mânușea, și
rare ori,
Buturuga mică răstórnă carul mare, maî bine
Fă-te tovarăș cu dracu până treci cu el lacul.
Ți că laptele e negru, de cât să strigi
Cu judecata nu cu lopata, adevărat
Pricea nu ajută, dar
In țara orbilor cel cu un ochiú este împărat,
de multe ori,
Rămâi bătut, ocărât și cu banii dați.

Povestea Vorbii

Primă-vara într'un nuc
Stând și cucuind un cuc,
Douî proști cum îl asculta
Porniră a se certa,
Pe unu 'l chema Pálmuș

Și pe cel-l'alt Ciomăguș.
Pălmuş privind la cuc sus
Și vedându'l spre el pus,
Dise : ori veduși tu mă
Că cucu mie 'mă cântă ?
Ciomăguș dise : minți tu,
Că cucu 'n nuc cum stătu,
La mine înteiu să uită
Ș'apoî atuncea cântă.
Dar nu veđi, Pălmuş a dis,
Cu ciocu 'ncotr'o e 'ntins ?
Dacă ție 'ți-ar cânta
La tine s'ar și uita,
Ciomăguș să 'ntărâtă
Și bâta își arătă,
Dicându'i nu 'mă tot vrăji
Că de mă voiu necăji
Cu asta în cap te pocnesc,
Ai auđit ce 'ți vorbesc ?
'Ți-am spus că, când a cântat
Inteiu în ochi 'mă-a cătat
Ce e ? tu să mă bați dici !
Tu pe mine ! na dar plici !
Ce dai tu în mine mă !
(Și ciomagu 'și întremă),
(Na, poc !—mă ! plici, șap !—na puf)
Aolio !—stăi—mă, uf !
Ho, ho, ce aveți de gând ?

Strigă Bunea alergând
Ș'apucând îi descâlci,
Pe un' pe alt imbrânci,
Pe amândouî ocărând
Judecându'i și ȳicând :
Firéți porci-de-câini să fiți !
V'ați pornit să vë slutiți !
Pălmuş aprins grozav foc,
Merge la zapciü pe loc,
Și spuind cum s'a certat,
'I-a dat bani și l'a rugat
Ca, când îi va 'nfățișa
Să ȳică ca el așa,
Că cucul lui 'i-a cântat
Și să certe pe cel-alt.
Ciomăguș p'ascuns și el
Mergënd în același fel
Pe zapciü unse pe bot,
Dând cât avea 'n pungă tot,
Și să ȳică 'l a rugat
Că cucul lui 'i-a cântat.
Deci când 'i-a înfățișat
Și jalba le-a ascultat,
Zapciul puțin mișcând
Și genuchiul ardicând
Sub saltea le-a arătat,
Bani ce 'i-a fost ei dat,
ȳicënd : și un' ș'altu mințiți !

Și ca nebuni vă sfădiți,
Că cucul să sciți curat,
Numai mie 'mă-a cântat,
Și voi, ȳic, vă împăcați,
Să n'auȳ că vă certați,
C'apoȳ iaȳ gârbaciul meu
Și vă împac cum sciȳ eȳ.

La așă cap așă chiulaf.

Capul face, capul trage.

Unde nu e cap vaȳ de piciȳre, mulți ȳic că,

Banul e ochiul dracului, și că,

Banul te bagă afund, banul te scȳte în und,
dar,

Culcă-te pe urechea aia, și

Eȳ fi bun cât eȳ fi, căci

Bolnavul multe ȳice și sãnȳtosul face ce scie,
pentru că,

A băga mȳna în miere și a nu 'ȳi linge dege-
tele nu se pȳte.

Povestea Vorbii

Douȳ pisici dintr'o casă, surori fraȳi veȳ să le ȳici

În cămară după masă intrând ca nisce pisici,

Mirosiră cotociră din taler în tãleraș

Și 'ntre altele gãsiră și o felie de caș.

S'ar amândouă d'o dată, asupra'î se grămădesc,
Pentru el vor să se bată, fac gură să gâlcevesc,
Și una și alta rele, mîrăea și miuia,

Să 'l împartă între ele nici de cum nu se învoia.

Și ca să nu se mai certe merg la cotoiū, cer la el

Ca prin dréptă judecată să le înpace le un fel.

Cotoiul ca un cu minte le-a ȃis: nu vė mai

certați,

Ce folos mii de cuvinte? eū sciū cum vė îm-

păcați:

Care le împacă tóte e cumpăna pre pămēnt,

Și împotriva'î nu póte nimeni să ȃică cuvēnt.

ȃicēnd aceste apucă cumpenele pe loc.

Ceru cașul să 'î aducă, il rupe drept prin mijloc,

Pune într'o parte ș'alta cașul cel în două frint,

Inaltă cu mânia îndată cumpēna de la pămēnt,

Dacă vede că într'o parte atárnă mai greū nișel,

Ia din cea l'altă parte și mușcă ceva din el,

Il pune iar, iar ridică, acum dincóci greū vėȃēnd,

Mușcă și d'aci nițică ca să potrivėscă vrēnd.

Apoi iar și iar și iară, când aci când colea greū,

Vrând lor rėū să nu le pară el a mușcat tot

mereū,

Pân' să satură pe sine și lăsă părțile mici,

Atunci le potrive bine și le dete la pisici.

Ele dar silite fură ast-fel a se multămi,

Dacă minte nu avură singure a'l împărți.

Despre mojie.

Pasărea după ce se cunoșce? după cântec.
Mojicul după ce se cunoșce? după vorbă.
Nu te uita la cojoc ci te uită sub cojoc.
Mojicul bogat e ca câinele lăptos, care numai
lui își ține de cald.
Nu căuta ce am fost și veđi acum ce sunt.
E politicoș ca gardul.
Nici salcia pom, nici mojiecul om.
Nici talpa casii cerc de butie, nici mojiecul om
mai de frunte.
Pe porc nu'l faci să bea apă din fedeleș.
Rața sălbatică nu se domesticesce, de aceea
Nu te băga în țărițe că te mănâncă porcii.
Mojicul de ce'i place d'aia să 'ngrașă,
Gândește că numai el mănâncă pâine și alții
paie, el este
De unde scie ciobanul ce este șofranul,
Nu 'și cunoșce lungul nasului.
Omul neslujit e ca lemnul ne cioplit.
Dumneđeū să te ferescă de țiganul turcit și
de mojiecul grecit, și
Dumneđeū să te ferescă de bătae cerescă, de
urgia împărătescă și de pira mojiecescă.

Povestea vorbii

Un împărat prea cu minte rugile când își făcea
Pe lângă alte cuvinte și aceste le dicea :

Dumnezeu sfânt să păzească

Toată firea creștinească

De bătaia cea cerească,

De urgia împărătescă

Și de pira mojiacă.

Fiul său ce tot-d'a-una la rugă cu el pus era,
Tóte le dicea dar una nu 'i plăcea, îl supăra,
Nu 'i venea să se smerască să dică acest cuvânt :
Și de pira mojicească să 'l pădască cel prea
sfânt.

Dicând ce putere are un mojiac, prost, nătărău?

Unuia împărat mare prin pira să 'i facă rău.

Împăratul dacă vede că nu îl poate muia

Să 'l facă pe el a crede cea ce 'l povățuia,

Gândindu-se făcu planu, dicând : voi să 'l pe-
depsesc,

Și chemă 'n grab pe țiganul, potcovaru 'mpă-
rătesc

Căruia din întâmplare atunci dintr'un foișor,

Căduse și îi murise copilul său cel micșor.

Îi poruncesce în taină ca cu cârdul țigănesc,

Să se scóle să dea jalbă de fiul împărătesc,

Cu dovezi s'aducă piră ori cum vor sci mai urit

Că el de sus imbrâncindu'l cu Țigile l'a omorit,
Deci îngropând pe copilul potcovaru 'mpărătesc
Ridică, dovedî aduce tot sălaşul țigănesc,
Daŭ jalbă către 'mpăratul, cu jurăminte pîrâsc
Că 'i-a 'mbrâncit pe copilul feciorul împărătesc.
Impăratu 'nfățișeaȚa pe fiul său in divan
Dovedile îl fac să credă că a imbrâncit pe țigan.
Pentru care împăratu chiar singur a hotărât,
Să'l dea, să'l aibă țiganul 'n locul celui omorit,
Așa dară fără voie feciorul de împărat
A trebuit să se ducă tatăl său precum l'a dat,
Și deosebi împăratul pe potcovarul chemând
Îi dă strașnică poruncă pentru fiul său Țigilicând:
ÎȚi poruncesc ca îndată cum te vei duce cu el
Să 'l imbraci în haine rupte să nu 'i faci ha-
târ vr'un fei:
Și să'l pui la foi să sufle tocma ca pe un
țigan
Când veȚi că nu te ascultă ingrozescel din
ciocan.
Și cu praftoriȚa udă mai adesea să'l lovesci,
Dă în el, numai păzesce unde-va să nu'l slutesci.
Că voi pentru o greșeală in ast-fel să'l pe-
depsesc,
De cât cum Țigilic tu ascultă cele ce îȚi poruncesc.
Deci ducându-se țiganul cu porunca inarmat
Le-a urmat toate in tocma cu feciorul de împărat

— 87 —
Il îmbracă în nisce sdrențe ca p'o slugă de
țigăni, țigăni
Negre 'n cărbuni tăvălite, de nu făcea nici
un ban

Il puse la foî să sufle și cu barosu să dea,
De nu putea vai de dânsul! cu praftorița 'l
lovea.

De câte ori stropia focul cu dânsa îl atingea
Și obrazul, nasul, gura îi umplea și îi mânjea,
Pedepsele aste tôte trebuind să ia sfârșit,
După trei zile împăratul ertă pe fiul greșit,
Și trimetând îl aduse iar cu cinste la palat
Spălatu și îmbrăcatu bine ca un fecior de
'mpărat.

Apoi séra împăratul mergând să se róge iar
Aũ rostit ca mai nainte aceléși cuvinte chiar.
Fiul seũ ce împreună sta ingenuchiat spre pãmânt

Đise: tată! mai va încă să đici și acest cuvânt:
Dumneđeũ sfânt să ne pázescă

Și de praftorița țigănescă.

Atunci împăratu 'n sine de vorbele lui ridând
Și isprăvind rugăciunea plecă în iatac đicând
Omul până nu pătimesce nu se învață.

Până nu dá cu capul de pragul de sus nu vede
pe cel de jos,

Când îi dá cuțitul de os.

Despre ipocrisie (sgârcenie)

Mița blândă sgârie rău.

Cărbune acoperit.

Taler cu două fețe,

La unii mumă și la alții ciumă.

În față miere și în dos fiere.

În gură cu Dumneșeu și în inimă cu dracu.

Țiua fuge de bivoli și noaptea apucă pe dracu
de corne.

În cuibu smeritului locuesce dracu.

În față te netezesce și în dos te cioplesce.

Cu lingură îți dă dulcetu și cu cota ei îți
scote ochii.

Lup îmbrăcat în piele de oi.

Umbra să sperie lupul pe pielea oi, dar

Baba bătrână nu se sperie de drugă grosă.

Povestea vorbii.

Un împărat oare care

Având un cal bătrân tare,

Care picioarele sale

Abia le țira pe cale,

Ș'abia putea rode fânul,

Ca și cojiă bătrânul.

Dar pentru că îl iubise

De bine ce îl slujise,
Și îl scăpase în răsbóe,
De óre care nevoe,
Se milostivi 'mpëratul
Să 'și slobodéscă soldatul,
Ca să umble 'n bună pace
Singur pe unde îi place.
Și ca să'l cunoască bine
Când îl va vedea orî cine,
Că în slujba 'mpërâtească
A fost ș'a luat ostafcă,
Îi făcu o haină 'n spate
Cu petici fețe schimbate,
Albaștri, verđi, galbeni, roșii,
Cum se îmbrac (ccmicoșii),
Și așa după ce 'l 'mbracă
Porunci ca să'i mai facă,
Și potcóve în picióre
De oțel (scânteitóre)
Ca mai mulți anî să trăéscă
Pietri să nu le tocéscă.
Făcându-se aste tóte
Poruncesce de îl scóte
Afară în câmp să se pască
Și unde o vrea să locuéscă.
Umblând dar în ast-fel calul,
(Precum îi spuserăm halul),
Când cobora pe o vale

Se 'ntêlni cu el în cale
Un leû care în viață
Nu vëduse de cal față.
Pe loc el cum îl zăresce
Se spăimântă, se 'ngrozesce,
Și de frică 'ntr'o suflare
Să întórse în fuga mare
Strigând : fugiți, fugiți tóte
Hiare care 'ncotr'o póte,
Că vine fără zăbavă
O jiganie grozavă,
Și da'î vom intra în ghiare
Vom peri cu mic cu mare.
Un lup care 'l auđise
Și cu totul se 'ngrozise
Vine la dënsul în grabă.
Și tremurând îl întrébă :
Ce e? ce strigi! o minune!
Cine te gonește spune?
Leul abia se opresce
Și răspundënd îi vorbesce :
Lupule nu este bine
Vine peste noi ce vine,
Nu sciũ să o spuî p'anume.
Că n'am mai vëdut pe lume.
Ce fel e? întrébă lupul,
Cum și în ce chip e trupul?
Leul începuse să ăică :

Îți spuî pe scurt, că 'mî e frică
Zăbovind cu vorbă lungă
Nu cum-va să ne ajungă,
Nu departe cōlea 'n vale,
Tocma 'n potecile tale,
Este o namilă mare
Tot pestriță pe spinare,
Capul 'î este lung și botul,
Gura'î te 'nghite cu totul,
Pielea'î e impestrițată
Până la cōdă bălțată.
Nu'î mai băgai sēmă l'alte,
Dar picióre are 'nalte,
Și din ele fulger scōte
In 'pasurile lui tōte.
C'un cuvênt e o năluică,
S'o veđi grōza te apucă.
Lupul đise : fii în pace.
Nimica nu ne va face,
Lucrul de spaimă nu este,
Că namile de aceste
Multe in đilele mele
Am petrecut prin măsele.
Te 'nșeli lupule, el đise,
Ție 'ți pare să spuî vise,
Dar vei vedea tu acuma
Cum ți se îfundéză gluma,
O dōmne ! îi đise lupul,

Nu'î poci vede d'aci trupul
(Şi să 'nalță din picióre
Să vadă 'l va zări óre).
Leul dise: vin la mine
Să te înalț să 'l veđi bine,
Şi aruncându'l în brațe
Il strânse 'n ghiare de mațe:
Lupul avênd urdinare
Il trecu... biet de strâns tare.
Leul acésta vëdêndu'î
Il trânti 'ndată đicêndu'î:
Tu nici nu îl vëđuşi bine
Şi începu să dea — din tine,
Dar dacă il vedeai ca mine?
Atunci mureai vai de tine!
Đicênd acésta il lasă
Şi fugi 'n pădurea désă.

*
* *

Mulți să speriũ de nimica,
Ş'apoi şi 'n alți bagă frica,
Te miri ce işi fac nălucă
Şi frigurile îi apucă.
Ast-fel de ómenĩ in lume
A născocit spaime sume:
Strigoii, stafie, murgilă,

Miază-nópte, și zorilă,
Și altele ca aceste,
Care nici a fost nici este.

Despre împrumutare

Cine bate la pórta altuia trebuie să bată și la
pórta lui, însă

Când îi dai îi fată iapa și când îi ceri îi móre
mânzul.

Daí cu mâna și alergí cu picióarele.

Daí, na'í.

Pe cine nu'l lași să mórá nu te lasă să tráesci.

Tu umbli după el cu mila și el după tine cu
pila, d'ae

O dată vede nașul buricul finului.

Milă 'mí e de tine dar de mine mi se rupe
inima.

Cămașa e maí aprópe de piele.

Cu rudele să bei, să mánânci, daraveră să n'aí.

Arde lumínarea nóstră și facem socotéla vóstră.

Câinele imbetrânesce de drum și nebunul de grija
altora.

Cine plânge pe altul ochii lui își scurge.

Imprumuți pentru dobândă și pierđi și capetele
Pentru un cuiu pierđi potcova.

Dacă n'ai trébă fâte martor, dacă ai bani mulți
fâte chezași, pentru că

Datoria nu móre nici o dată.

O ceri cu vârŃ o dai îndesată.

Sacul finului e tot noú.

Povestea vorbii

Unul se imprumutase de la finul său c'un sac
Rupt, prăpădit, plin de petici ca al unuia sărac.
După ce 'și isprăvi tréba înapoi nu i l'a dat
Ci ca pe o trénță veche într'un colț l'a aruncat.
După ce a trecut vreme finul său la el mergând
A cerut ca să'i dea sacul, cam cu rușine ȃicând:
Nașule nu cum-va mai ții acea ruptură de sac,
Că une-orî și cu dēnsul câte o trebșoră fac.
Nașul care nu 'ngrijise de un ast-fel de sac reú
Căutând și negășindu'l ȃise către finul său:
E-ei! fiine cine scie unde o fi aruncat!
Că până mai deună-ȃi il vedém colea sub pat.
Finul pe loc schimbă vorba ȃicând! ce fel? e
rărac?
S'a perdut! și era uite o bunătate de sac!
de aceea dar

Cine are barbă să'și cumpere și pieptene, căci
leî cu o mână, și dai cu alta, ș'apoi
De la un rău platnic și cu cenușa după vatră
să te mulțumesci.

Despre stăpân și slugă

Ascultă pe mai marele tău, stăpânesce pe mai
micul tău.

Cât ești nicovală suferă, cât esci ciocan lovesce, că
Te lași môle, te bagă în fóle, dar

Mai bine e să fii stăpân mic de cât slugă mare,
căci póte să ȃică :

Slugă veche mascara bētrână, nu fii

Am plecat să 'mî caut stăpân, dă dómne să nu
găsesc.

Cine să face oae îl mănâncă lupii, căci

Nu poți cu buretele să bați piron in perete.

Să fii bun unde se póte.

Bate fierul până e cald, dar și

Fierul rău cât să'l bați e de géba.

Cine de cuvânt nu înțelegă nici de ciomege, însă

Miluesce cănele de vreî să'ți fiție códa, și

Netezesce mița de vreî să 'ți ridice códa.

Nu 'ți sumuța câinele cui ai mâncat pâinele.

Tu mare, eü mare, cine să tragă cismele?

Mielul blând sugede de la două mume, dar

Cine să bagă fără tocmelă ese fără socotelă.

de aceea

Fă ochii patru.

Nu te rezima pe stâlp putred, să scii însă că

Sita până e nouă se pune în cuiu.

Mătura veche ajunge la grajdii.

Armăsarul când îmbătrânesce ajunge la rișniță,
iar

Calul bun se vinde din grajd, căci

Mai bine cu un vrednic la pagubă de cât cu
un nevoiaș la câștig, dar

Incarcă'ți dobitocul până unde 'i e sorocul.

Nu umbla să 'i eï pielea de viu.

Povestea vorbeii

Unul tot-d'a-una nevasta 'și certa,

O făcea lenósă și îi imputa,

Căci nu găsea séra gata de cinat,

Ci îi punea masa cât de amănat.

Ia se 'ndrepta iară dicënd, bine veđi

Că treburi sunt multe și trebuï să cređi.

Pă'n aduc acasă vițelul din crâng,

Oară, rațe găsce din drum până strâng,

Până 'ți spăl obiele, vaca până mulg.

Ba ești nevoeasă, îi răspunde el,
Că d'ăi fi bărbată ar fi mai alt-fel,
Treburile tale eă mă rămășesc,
Că într'un ceas tóte ți-le isprăvesc.
Ii tae ea vorba, dícënd: prea frumos,
Dacă într'atáta ești tu inimos,
Rămâi dar acasă și 'ntéiü máine chiar,
Si eă merg în locu'ți cu plugu să ar;
Si de le veí face tóte precum dicit,
Atunci d'i'mi ce'ți place că eă sunt aici.
Așa dar l'acésta améndouí voind,
Ea a mers cu plugul și el rămáind
Státu, gândi ce fel să le ia de rând,
Să le isprăvescă tóte mái curënd.
Ca viind ea séra să 'l găséscă sfânt,
Pentru cel mic lucru să n'aibă cuvënt,
Deci avënd o gâscă ce de mult clocea,
Ii gărăia 'n ușe, strigare fácea,
El ca să o 'mpace merge cu grab pas,
Ia un codru rece din séra rēmas,
Ii fărămitéză ș'aruncă să 'i dea,
Si ce să mái facă mereü se gândea.
Când iacá pourceaoa vecinului, d'i,
La merticul gâscii 'ngrab se repeđi,
El ca s'o gonéscă c'un lemn aruncă.
Si 'n locul purcelii pe gâscă culcă
Foc se necăjesce și ia 'ntr'acel ceas
Inhide pourceaoa să'i facă ispas,

Acum vrënd să 'și spele obiala la riü,
Ia și putineiul, il légă c'un bräu,
Il atárnă 'n umër cu o mână dând,
Si 'n cea-l'altă codrul se ducea 'mbucând,
Câte-și trei o dată vrënd a isprăvi,
Alt-fel avea frică că s'o zăbovi.
La riü dacă merse obiala 'nmuia,
O scăpă din mână, apa îi o ia,
Sc plécă la dënsa, ea se duse în not,
Varsă putineiul și se umple tot.
Se desbracă 'ndată și rëmase gol.
Hainele își spăla de lapte, nomol,
Apoi le întinse la sóre de rând,
De necaz și ciudă mereü injiurënd.
Așteptând acuma pân'a se usca.
Căldura il trase de a se culca,
Si prindëndu'l somnul un altul viind
'I le fură tóte și 'l lasă dormind.
El dacă se scólă numa 'n pele gol,
Se uită cu ochii imprejur, ocol,
Si vëdënd sermanu că 'i-a mers tot rëü,
Dise întru sine : eü sunt nătărăü :
Ce 'mí trebuie mie singur să mă bag
La ce nu 'mí e tréba ș'aste să le trag !
Vorbind el aceste l'a cer s'a uitat
Si sórele vede că a scăpätat,
Așa ce să facă ? îndată s'a dus
Si la cuibul gâscii pesce oü s'a pus,

Socotind acuma el a le cloci
Si să nu le lase de a se răci.
Iaca și nevasta de la câmp sosi
Si vedând că gata nimic nu găsi.
Incepu să ȃică : veȃi bărbatul meu
Le lăsă pe tóte să le fac iar eũ.
Și el cine scie cu cine din sat
L'a cârciumă suge și să 'mı vie beat !
Apoi se apucă, ca și pân' acum,
Vacă, óie, tóte strânge după drum,
Alérgă la apă, aduce pe loc,
Si de mămăligă pune vas la foc,
Merge 'n magazie să cérnă mălaiũ,
Când deschide ușa : aolio și vaiũ !
Că purcéua care o 'nchisese el
Mălaiũ nu lăsase nicı un pumnicel.
Vase résturnase, vėrsând și męcă nd,
Cepurı destupase trupuși scărpinând.
Cu un cuvėnt tóte stricate găsind
Eși ca să vaȃă ce-o fi maı lipsind
Si prin ıntuneric pe când ea trecea
Pe lângă bărbatu'și unde el clocea,
O ciupea de haină, deștiul legănând.
Si sí-i la dėnsa ca gásca făcėnd.
Ea de o dam dată sėmă n'a luat,
Dar ciupind'o iară la el s'a uitat,
Si strigă ! dar asta : ce lucru drăcesc !
El iar : sí-i ! ȃise, fu-ugı că clocesc !

Auđind ea ęise, bărbate, tu esci ?

Si cine te duse aici să clocesci ?

— Tacı, să tac nevastă, nu 'mı mai ęi nimic,
Că m'am prins cu tine, tu nu, ci eü stric.

Daca n'ai putere nu întărâta gâlceava.

Despre iuțelă și îndărătnicie

Pe omul rău umbli să'l imblândesci și mai
rău îl îndrăcesci, el

Pentru o muscă își dă palme, dar

Oțetu tare vasul seü își strică.

Răul ce 'l face omul singur nu 'i-l póie face
niminea, căci

Ori ce apucă se usucă,

İi sporesce ca la rac.

După ploae chepenég, și

După mórte cal de ginere.

Umblă să se cãrpescă și mai rău se sparge.
pentru că

Graba strică tréba.

Cu incetul se face oțetul.

Cu răbdare și cu tăcere se face agurida miere.

Douë pietre tarı nu póte măcina bine.

Cine se grăbesce ostenesce.
Incet, încet departe ajungî.
Lucrul bun anevoe se dobândesce,
Nimenea nu pôte sări ca cocoșul d'o dată în
 pridvor sus
Copaciul mare numai dintr'o așchie nu se tae,
 de aceea
Nu te grăbi ca fata mare la argea, și ca văduva
 la măritat.
Nu te iuți ca piperul, că
Văcarul s'a mâniat pe nevastă și nasul 'și-a tăiat.

Povestea vorbi.

Un vâcâr adese tot se mânîa
De care săteniî nimic nu scia.
Așa el odată iar s'a mâniat
Și o ȕi întrégă nimic n'a mâncat,
Séra dacă vine la nevasta sa,
Cu părere 'n capuî că lumîî pása,
O întrébă ȕicêndu'î: ce ȕicea prin sat?
Le pása de dênsul căci el n'a mâncat?
Nevasta lui care era ca și el,
Prea cu minte mare, ca de copăcel,
Îi ȕise: ȕeü nu sciü, eî nu 'mî-a vorbit,
Pôte și pe mine s'o fi necăjit,
Că căți cu carul pe la noi trecea

Asupra'mi nici ochii, nu și-î întorcea :
Ci 'și biciuia caii, boii își bătea,
Ca când de la dênșii necazu'și scotea.
Fie, el îi dîse, tot nu mă impac,
Nu mânânc nici mâine, ca să veđi ce fac.
Așa el se duse ca un sec și prost,
Séra iar întrebă ce aű dîs de el!
Și ea îi răspunde tot în acel fel.
El iar se 'ntărătă cum o auđi
Și nu mânânc dîse nici a treia đi,
Dar rêsbindu'l fόμεa n'a mai întreat.
Ci îi părea miere codrul cel uscat.

Despre căsnicie

Ce 'mî-e drag fuge de mine și urâtul calea
'mî ține.
La o fată mare și un măgar îi sbiară la ușa,
pentru că
Și măgarul se vinde în oborul armăsarilor,
însă
Ciórá în loc de priveghetóre nu se vinde, iar
Cine caută prieten fără cusur, fără prieten
rêmâne.

Cum îți va fi norocul.

Fămă prooroc să te fac cu noroc.

Fămă mumă cu noroc și mă aruncă 'n gunoiu

Nu căuta lánósă, lăptósă să vie și de vreme
acasă, că

Cine alege culege.

Caută soție să 'ți placă ție iar nu altora, că

Nu e frumos ce e frumos, ci e frumos ce 'mă
stă frumos, și

Nu e bun ce e bun, ci e bun ce 'mă place mie.

Cu funia altuia nu te lăsa în puț.

Milă de silă și dor de zor nu se póte.

Dragoste cu sila nu se face.

Omului cu sila poți să'i ei dar să'i dai nu poți

Unuia îi place popa și altuia priotésa.

Gustul dispută n'are.

Cinci degete sunt la o mână și unul cu altul
nu se potrivesc.

Ce e scris omului trebuie să o pătiméscă, de cât

La vênat cu pușca sécă să nu mergi, că

Muirea are nouă găuri, și de cât să ȳici vai
de noi! mai bine, vai de mine!

Ceea ce sêvêrșesce muirea nimenea nu póte
sêvêrși.

Pe tot anul și găvanul.

Nevasta bună e bărbatului cunună, iar

Muerea care nu va să p lămădească, tótă ȳiua cerne

Nebunul pe mai marele sêu nu 'l cunósce.

Tu îi dici rasă, ea îți dice tunsă, mulți dic că
Găina bătrână face zéma bună, dar
Te pupă în bot și 'ți ia din pungă tot
Nu crede bărbate ce veđi cu ochii, crede ce 'ți
spui eú, și

Te îmbrobodesce ca p'o muere.

Iti pune țestu 'n cap te face să dici:

Lamá mamă și pe mine, el

Judecă pe dracu il scóte și dator, te face

Să 'ți eí ale trei fuióre și lumea în cap.

Te duci opt cu a brânzei, saú

Te duci unde a dus mutu iapa și țiganul cár-
lanul, de cât

Tot-d'a-una gára, mára și traiú cu vătraiú

Nu e cârpă să o descoși și să o lepedi.

insă

La unií unele și la alte altele.

Tóte fofológele își aștept norócele, și

Póma bună porciú o mánâncă, că

Osul gol nici cáinele nu'l róde.

La copaciul fără póme nimeni nu aruncă piatră
de și

Ce e frumos la toți place, se întêmplă insă

Pe d'asupra frumos și năuntru găunos.

De departe trandafir și de aprópe borș cu
știr, și

De departe calu 'ți bate, de aprópe ochii 'ți
scóte, dar

Cine n'are frumos pupă și mucos, mai multe sunt
Póle lungi și minte scurtă.

Țara pere de tătari și el bea cu lăutari.

Aducî pe dracu cu lăutari în casă, însă

Dacă ai intrat în cușcă trebuie se cântî coco-
șesce, ȃice cineva, că

Muerea ne certată e ca móra neferecată, nu
macină bine.

Bărbatul să aducă cu sacul, muerea să scóță
cu acul, tot să isprăvesce, dar și

Omul de hoțul din casă nu se póte feri,
dar și

Bărbatul temător își învață nevasta curvă și
stăpânul scump sluga hóță, e o vorbă.

Sărută pe órba dar îi caută și în ochi, unii
sunt

Unde vede muere parcă îl lipesce cu miere, și
unele

Câți cu nădragi toți îi sunt dragi, ȃicînd

Unde nu e bărbat în casă nici mămăligă pe
masă, și că

Bărbat bun și usturoiú dulce nu se póte, și

Réú e cu réú, dar e mai réú fără réú, unele
iarăși ȃic că

De cât să mănânc mămăligă cu unt și să mă
uit în pămînt, mai bine să mănânc
pâine cu sare și să mă uit la el ca la
sóre, iar altele

Bărbatul să fie puţinţel mai frumos de cât
dracul, de aceea

Şi pentru calul şchiop se găseşte chiriaş.

Fetişóra mângâie fetişóra, însă

La vreme de nevoie fie ce lătură stinge focul

Cine se bucură la avere ia fără plăcere;

Scól tu să şed eu, taci tu să vorbesc eu, şi apoi

Cine incalecă măgarul să 'i sufere şi năravul,
cu toate aceste

Mórte fără bănuélă şi nuntă fără cale nu se póte,
ajunge vremea să dîcă:

Din pricina lui Nicolae uriiú pe sfintul Nicolae,
însă

Găina care rácâe mult îşi scóte ochii, ş'apoi

De cât să 'şi păzescă cine-va nevasta mai bine
crângul cu epurii, că ea e

Ca pisica sapă şi invelisce, că

Precum e firea şi nărvirea.

Uită-te la mumă-sa şi cunosce pe fie-sa.

Pe lângă un măr putred să strică şi cel bun.

Cine nu va să se 'nomoléscă de noroiú să se
păzescă.

Până nu incaleci calul nu 'i cunosci năravul.

Până nu pui cu omul în plug nu 'i cunosci boiú
cum trag.

Unde e dragoste multă e şi urâciune multă

Cine se prinde în horă trebuie să tragă danţul.

Cine cade de sine el nu plânge, şi

Cine cade în gărlă nu se mai feresce de plóe.
Nu se sperie de tóte muscele, el scie că,
După ce frângi carul mulți se găesc să 'ți
arate drumul bun, și

După rėsboiú mulți viteji se găesc.

Cu corajú de găină mórtă,

La rėsboiú códá și la fugă frunte.

Altuia dá povața și pe sine nu se 'nvața, dar
insă

Cine e mușcat de șarpe se păzesce și de șo-
párlă.

Să sperie de tóte gáscele, de tóte hurienele
tremură, nu scie că

Ariciul cu meșteșug se prinde, și

Copilul cu légánul se adórme.

Ne-am depártat cu vorba.

Să o lásăm încurcată.

Să venim la prochimén, mulți dic că,

Máncarea de diminéța e ca însurátórea de ténér,
ténérul insă

Câte sbor 'i se pare că tóte se mánáncă.

Cotoiul dacă îmbétránesce șóreci mititei iubesce

Bétránul iubesce pentru ténér și ténérul pentru
baní.

Pentru baní ia și fata dracului, ș'apói

Arțagul își găesc pârțagul.

Povestea Vorbei

O văduvă 'n vârstă, bătrână sbârcită,
Cu două dinți în gură barba ascuțită,
Nas cât pătlăgeoa, la vorbă 'nțepată,
Cu ochii cécără, gura lăbărtată.
Fruntea'i cucuiată, fața mohorâtă
Peste tot negósă și posomorâtă,
Umbla 'ntunecată și tot înorată,
Nu o vedea nimeni să riză vr'o dată,
N'o puteai cunósce când e mulțumită,
Că ea 'n tótă vremea era necăjită.
(Cântă'ți lele cântecul că 'mă-e drag ca sufletul :
Neaga-Neaga reaoa sparse mahalaoa),
Nu putea ei nimeni să'i între în voe,
Din ți până 'n nópte sbiera ca strigoae.
Cu nimenea 'n lume nu se avea bine,
Se certa cu sine, când n'avea cu cine.
Slugi, câine, pisică bătea cu sudalme,
Și pentru o muscă își da 'n obraz palme.
In scurt nu ajunge omului viața
Ca să'i spue tóte din fir până 'n ață.
De ar fi (cum ȕice lumea o ȕicală),
Cerul tot hârtie și marea cernélă
Ca să se descrie ar fi puțintele
Tótă istoria aștii mueri rele.
Dar de și în ast-fel era cum ȕiserăm,

Și cele mai multe nu 'i le scriserăm,
Tot se măritase pân' aci o dată.
Și să se mărite era iar rugată,
Că era vestită și în stambă dată
De văduvă grasă, putredă bogată
Și pentru avere tocma ca nebunii
Să 'nbulzea s'o ceară văduvi și junii;
Nu'i căuta chipul nu'i căuta anii,
Tótă frumusețea 'i era ei banii.
O văduvă însă când va după lege
Cu a doua nuntă capul său să 'și lege,
Ea atuncea dise cum că se însoră,
Iar nu se mărită pentru a doua oră,
Și caută 'n lume bărbat să găsească
Ca pe o muere să 'l îmbrobodască.
Ea să fie mare ce o vrea să facă,
Bărbatu'i la tóte ca mutu să tacă.
Și dacă găsesce vre un lamă mamă,
Nu vede, n'aude și nu' bagă sémă,
De părere bună pe care 'ntêlnesce
Iși laudă casa și se fericesce
Că ea bărbat are bun peste măsură
Ca pâinea a bună (cu pruna în gură).
Și a st-fel de vorbe vorbind între ele,
Smintesce și stric casa unei tinerele.
O fac să 'și urască îndată bărbatul
Și să îndrăgască în locu'i pe altul.
Pentru că bărbatul un amures nu e

Tot după plăcerea'î la minciuni să'î spue,
Și tot s'o mângâe, să o giugiulască.
Cheful și dorința pân' să 'și isprăvescă,
Ci el îi vorbește serios la tóte,
Că tot chef să aibă omul nu se póte,
Grijile vieții care il apasă
La plăceri și chefurî rare orî il lasă.
Și el dacă vede că alt îi zimbesc
Umblă după dânsa și o curtenesc.
Îi face bizele, versurî, îi citesce,
O 'nnaltă în slavă, zînă o numesc.
Socotesce cum că 'n tót'a lui viață
Din gura'î nu curge de cât tot dulcătă.
Și să 'nebunesce după el să mérgă,
Lasă copii, casă la altul alérgă,
Și vedënd c'acela 'î-a vorbit eî bune,
Tot cu dragă, dragă pân'a o supune.
Lasă'l și pe dânsul, la alt bărbat dute,
Ca vinul cel stricat din bute in bute,
până rămâne
Nici cu fetele, nici cu nevestele, povestea cân-
tecului :

Fosta'î lele când ai fost
Dar acum ești lucru prost.
Ai fost fórte trandafir
Dar acum ești borș cu știr,
'Ți a mers vestea când 'ți-a mers,
D'acum lețcaia 'ț s'a șters.

Géba cochetării facę,
Că la nimeni nu măi plăci.
Te-aũ lăsat toți ș'a rămas
Ca un odorog de vas,
Cât să te dregi la obraz
Te-ai trecut, nu măi ai haz.
Gândeai că chipu'ți frumos,
O să stea tot abanos.
Acum póte să plătesci
Frumósă să te numesci.

Așa și acéstă văduvă bogotă
Find pentru zestre de prea mulți rugată,
Când venea 'n pețite cine-va s'o céră,
Ca să se mărite, să 'și ia bărbat iară,
Ea la acei ómenii bărbați sau neveste
Cu mândrie mare propunea aceste,
Dicënd: mergeți spuneți celui ce mă cere
Că am să'i dau zestre destulă avere,
Bani, casă, moșie, cum și scie póte,
Scule, diamanturii in ființă tóte,
Dar pe lângă aste am și din natură
Un arțag, o pală, de, cam din gură,
Și nu tot d'a-una acésta imi vine,
Ci numai de față când e óre cine,
Sau când staũ de vorbă la vr'o adunare.
Din ceva atuncea țandăra imi sare,
Și încep îndată ca să 'mi cert bărbatul,
Să 'l fac de ocară față cu tot satul.

Iar el la necazu'mi il voesc să tacă,
Să 'mi sufere tóte, nimic să nu 'mi facă.
Îi cer din nainte condiția asta,
De mă priimesce eü îi sunt nevasta.
Câți audea d'aste fugea ca de ciună,
Li se tăia pofta de ast-fel de glumă.
Mai pe urmă însă își găsi ea unul,
Cam lovit cu lioca, făcând pe nebunul,
Și îi trimese vorbă că o priimesce
In felul ce ȃdice, și cum ea voesce;
Dar îi dă să scie că din întâmplare
Și el fără voea'i un pârtaș mic are.
Care în an numai o dată îi vine
Și ca și un prasnic într'o ȃi il ține,
Și, el cum se légă să'i rabde artașul
Și ea să se lege să'i rabde pârtașul.
Spuindu'i aceste, ȃdise ea 'ntru sine:
Zău că nu se póte din așa mai bine!
Nu e lucru mare într'un an o dată
Un pârtaș, cum ȃdice, și lui să'i abată.
Și cu chipul ăsta dacă se legară
Amândouï îndată se și cununară.
Mirésa acuma găsindu'și norocul
De părere bună nu o încăpea locul:
 Iși pierduse cumpătul
 Ca țiganul umbletul.
Și luând la masă de códă purcéoa,
Cum era strâns satul făcu și saftéoa,

Vr'o câte-va vorbe trânti după lege,
D'ale nodoróse, ca nisce ciomege.
Ginerele l'aste trebuia să tacă,
C'ăşa se legase, n'avea ce să facă.
Făcând ea saftéoa îi păru mult bine,
Vedënd că bărbatu'i legătura 'şi ține,
A doua ți iară 'și urmă obiceiul,
A treia ți încă și mai cu temeiu.
Iar el la nici una cheful nefrângându'i,
Le suferea tóte în gându'si dicëndu'i:
«Lasă să tae dracului bureți.
«Lasă să se scalde în apele ei.
«Lasă să'si alerge calul cât o vrea.
«Lasă să latre ca cățelul la lună.
«Acum e la largul ei și la strimtul meu.
«Până 'mî-o veni și mie palele nebune.
«Fî taiu eũ din unghișóră.
«Eũ îi sunt doftorul ei,
«Cum își așterne așa va dormi.
«Muerea, póle lungi, minte scurtă.
«La baligă móle puțină apă trebue.
«Cu vreme și cu pae mușmulele să móe.
«O să'ı iasă tóte pe nas.
I s'a urit cu binele. deci,
A patra ți de diminéță pe loc cum se scólă
Incepe să gémă ca un prins de bólă,
Dicënd: E! nevastă, ađi te-a călcat focul
M'a găsit pârțagul, 'i-a venit sorocul.

Și ȕicȕnd acȕsta o cam ia de cȕdȕ,
Și dȕ dupȕ mȕnȕ frumos mȕ-o inȕdȕ,
Și 'ncepe sȕ'i care mai ȕn jos de spate.
Cam pe pielea gȕlȕ, gȕrbace 'ndesate.
Ea ȕi ȕicea frate, bine, ce e asta!
El rȕspundeȕ ȕicȕndu'i, e pȕrȕag nevastȕ.
Pȕnȕ cȕnd te țȕne? ea ȕi dȕise iarȕ.
El dȕndu'i rȕspunde: numai pȕnȕ sȕrȕ,
Și rȕbdȕ nevastȕ, cum ȕți rȕbd eũ țȕie,
C'ast-fel n'e legatul și mult n'o sȕ țȕie.
— Mȕ rog bȕrbȕȕele! mai stȕi! contenesce!
Stȕi sȕ ne 'nțelegem, puțȕn odihnesce!
Eũ ȕmi ȕntorc vorba, 'mi puȕ lacȕt la gurȕ,
Dacȕ e pricina pentru legȕturȕ.
— Nu, dragȕ nevastȕ nȕravul din fire
Lesne nu se pȕte s'aibȕ lecuire.
— Mȕ rog, bȕrbȕȕele, dȕ puțȕn cu milȕ,
Cȕ nu sciũ bȕȕȕe de micȕ copilȕ,
Aoleo, ajunge! aoleo, mȕ lasȕ!
Vȕȕ eũ cȕ cu zapis nu sȕ țȕne casȕ.
Mȕ leg, mȕ jur țȕie, cȕ d'ȕȕi ȕnainte
Nu'ți voiũ mai rȕspunde nici douȕ cuvinte.
E! bine, el ȕise, dacȕ 'ți lași arȕȕul,
Iacȕ și eũ darȕ ȕmi opresc pȕrȕȕul.
Numai 'ți pȕzesce cum zici jurȕmȕntul.
C'apȕi iar ȕmi vine (sȕ pȕzȕscȕ sfȕntul).
Așȕ ei d'ȕtuncea cu pace trȕirȕ,
Și singuri acȕsta o și povȕstirȕ.

«Aşa am cumpărat'o aşa o vënd.
«Păcatul mărturisit este ertat. Eî mai ȃice că
«Tótă pasărea după limba eî piere, şi
«Capul plecat sabia nu'l tae, şi că,
«Invētatul il desbară băţul, pentru că,
«Gâlcéva fără 'ncăerare nici un haz nu are, şi
«Eū fac, eū trag, p'altul în belea nu bag,
«Cine are minte nu se amestecă în gâlcéva al-
tora.
«Lasă'î să'sî scótă ochiî, că eî o da sémă,
«Cine face lui 'şî face.
«Nu'ţi pune obrazul pentru altul.
«Să nu te pomenesci cu o dómne ajută pe spinare.
«Ei să cértă, eî se iartă. ȃicēnd că,
«Câte-va códe de topor curge din dragoste, însă
«Lesne a erta, dar anevoe a uita.

Povestea vorbi.

Un bătrân odinióră,
De nouē-deci ani trecut,
Care ascepta să móră
In orî ce ceas şi minut,
Intr'o ȃi cu pipa 'n gură
Cam pe gânduri el şedēnd
Scóse o rēsuflătură

Lung din inimă oftând
Feciorul său cel mai mare
Auzindu'l l'a 'ntrebat :
De ce, tată, așa tare
Și deșirat ai oftat ?
Iar bătrânul nu ascunse
Ce inima îi rodea,
Ci către dânsul răspunse,
Spuind ceea ce gândea :
Mă gândiiu la vârsta'mi fragă,
Că eu când m'am însurat
N'am găsit pe măta 'ntrégă
Și d'aceea am oftat.
Te veđ, îi diise el, tată
Că ai minți copilăresci
Dacă ce-aũ trecut o-dată
Stai de le mai socotesci.
Și ce-a eșit dintr'acésta ?
Ce pagubă ai avut ?
Nu cum-va ți-a fost nevasta
Cu vr'un mădular pierdut ?
Cusurul mami 'l ții minte,
Il dići și il pomenesci,
Dar tu óre mai nainte
Puteai sfânt să te numesci ?
Bătrânul trăgênd din pipă
Și la dânsul ascultând,
Cum tăcu tot într'o clipă

Îi ȕise iarăși oftând :
Nu'mi e fătul meu atâta
De ceea ce s'a 'ntêmplat,
Cât mi-e inim'amărită
De ceea ce a urmat.
Căci ea se jura pe sóre
Cu cel mai strajnic cuvânt.
Cum că este ca o flóre
Ne atinsă nici de vânt,
Și după ce fu săracă,
Zestre mai nimic având
O făcură alți să'mi placă,
Lăudând'o și ȕicând :
Că, tu dacă ești în stare
O fată sėracă iea,
Că înteiũ, precum ne pare,
Îți faci pomană cu ea,
Ș'al doilea ei soție
Să'ți dea cinste la cuvânt
Și credinciosă să'ți fie
Până va intra 'n mormânt.
Intr'acestea ore cine
Ducându-se pe la ea
Și pomenind pentru mine
De va de soț să mă iea,
Ea 'nălțând ochii 'n grabă
Că vedea cerul gândind
S'a întors către oglindă

Ș'a ȃis asupră'și privind :
Ah! nu sunt norocită
Să iaū ast-fel de bărbat
Că m'ași ținea fericită
Și la el m'ași fi 'nchinat.
Credēnd'o dar eū acēsta,
Că e cum am auȃit
O și luaiū de nevestă,
La altele n'am gāndit.
Și după nuntă in grabă
Am inghițit acel nod.
N'am vrut pentru așa trēbă
Să fiū de ris la norod,
Ci gāndind că fac cu minte
Uitānd tōte, o iubiiū,
Iī făcuiū imbrăcāmintē,
Frumos o impodobiiū,
Ast-fel ea mergēnd odată
Și'n oglindă cāutānd
Vēdēndu-se 'nțōțonată
O auȃ p'ascuns ȃicēnd :
Ah! acum mē cunosc bine
Acum vēȃ cine sunt eū!
Acest bărbat ce mē ține
Nu e de obrazul meū!
Și'ncepu d'aci 'nainte
De tot a se desfrāna,
In urmări și in cuvinte

La om nu mai semăna.
Până când ea din cinstită
Pâși și 'n drumul urât,
Fu de lume povestită
Și eă vecinic amărât.
Cât petru acésta tată,
Ii dice feciorul iar,
De ai avea judecată
Nu te-ai necăji 'n zadar.
Căci cu ast-fel de faptă
Legea ea de a călcat
Răsplătirea o așteptă
Pentru acest al ei păcat.
Ea singură va da sémă,
Nu tu, or altu, or eă,
Ea trebuie să se témă,
Da fața lui Dumnezeu.
Care cum își va așterne
Așa se va și culca,
Pe pământ gol saă pe perne
Capul seă își va pleca.

* * *

Iată omul cel cu minte,
Iată cum cel înțelept
Se silesce prin cuvinte
Ca să facă strâmbul drept.

Ast-fel cine-va împacă
La mânie p'un obraz,
Iar nu încă să'l mai facă
Să turbeze de necaz.

Despre cei ce plâng de copii

- «De cât să fii bogat (de copii) și să n'ai ce
mânca, mai bine să fii sărac și să aibă
bani mulți. sau
«Să fii cât de sărac numai să ai bani mulți.
«De copii, de barbă și de câte góle să nu te
plângi nici odată,
«De cât să ȃici: vai de noi! mai bine, vai de
mine!
«De cât orb și călare, mai bine schiop și pe jos.
«Chielului ce'i lipsesce? tichie de mărgăritar.
«Zamfirica tóte le avea, numai ȃopi îi lipsea.
«De copii case sparte nu s'a vȃdut, dar,
«Cresce puiú de șérpe să te musce.»

Povestea vorbii

Un bătrên odiniórá
Sfârșitul seú cunoscênd,
Și vȃdênd că o să mórá,

Bani, avere, ne lăsând,
Chemă să vie la sine
Pe fiul său cel iubit,
Și cu cuvinte puține
In ast-fel l'a sfătuit:
Fătul meu, eū mor acuma
Și alt nimic nu'ți las,
De cât trei cuvinte numa
In cel mai din urmă ceas.
Care ca p'o bogăție
Să ți le păstrez de mic,
Să le aibi la bărbăție,
Acestea ce ți le dic:
P'al tēu stăpân saū mai mare
Cu dreptate să'l slujesci,
Dar de bani saū vre-o 'mprumutare
Să nu'i dai, să te păzesci.
Pe nevasta ta 'n viață
Din inimă s'o iubesci,
Dar nici cât un fir de ață
Taina'ți să nu'ți desvêlesc.
Pe copii tēi firesce
O să'i iubesci d'or trăi,
Dar fiū de suflet nu cresce,
Că 'n urmă te veī căi.
Aste ale lui cuvinte
Ca o diată fiind.
Le ținu fiul său minte,

Ce 'nchipuesce nesciind.
Omul însă din natură
Este făcut curios,
Cât să'î dai învățatură
Îi este făr' de folos;
Căci el până nu încercă
Orî și ce va auzi,
Neted lui nu'î vine parcă
Odihnit a le păzi.
Să'î spuî c'o să pătiméscă
Să'î spuî că se va jertfi,
El vrea să le pipăéscă,
Să vadă așa vor fi?
De aceea dar ferice
De cela ce va priimi
Ceea ce lui i se dice,
Până a nu pătimi!
Așa ș'acést prin urmare
Lângă un stăpân fiind,
Și cu buna sa purtare
Mai multă vreme slujind,
Crescu, veni 'n bărbăție,
Fu cu mîinte, banî făcu,
Se 'nsură, luă soție
O fată care 'î plăcu.
Se iubea cu osebite
Unul p'alt' se mîngăia,
Și 'n cea mai mare unire

In viața lor trăia,
Îi venea în multe rânduri
Să'i spue câte ceve,
Dar se oprea stând pe gânduri
Să nu greșescă ceva.
Intr'aceste vine vreme,
Fără el a cugeta,
Că stăpânul său să'l cheme
Să'i cêră al 'mprumuta.
Dicând că'i trebui-acuma
O miă de lei să'i dea,
Ca să 'mplinêsă suma
Pentru graba ce o avea.
Și că de la ôre unde
Nisce bani cum i-o veni,
Indată 'i va răspunde,
Fără a mai pomeni.
El își iubea pe stăpânul,
Cum și pe loc a gândit
Cum că tatăl său bătrânul
Să nu dea la sfătuit.
Dar socoti iar în sine
Că, pôte n'o fi nimic,
Ia să'i daŭ eŭ lui mai bine,
Că bêtâniŭ multe dic.
După ce'i dă stă se uită,
Să'i răspundă banii dați,
Stăpânul său iarăși uită

Că bani are 'mprumutați.
Dacă vede că tăcere
De banii lui s'a făcut,
Merge într'o di și 'i cere
Să'i dea acel împrumut,
Stăpânul său aușindu'l
Bani împrumutați cerând,
Il ocări isgonindu'l
Cu injurături dicând:
Ce bani sunt dator eu ție?
Om viclén și prefăcut!
D'unde ai tu bogăție
Să 'mi dai mie împrumut?
Nu'mi ești tu, tu slugă mie
De atâtea ani trecuți?
Eu 'ți dau ție simbrie
Ș'apoî tu să mă 'mprumuți?
— 'Ți am dat săracul de mine!
Dar se vede c'ai uitat,
Ia aduți aminte bine
Și nu intra în păcat.
— Auđi! auđi viclesuguri!
Să nu sciũ eu ce lucrez?
'I-a veđi cu ce meștesuguri
Va să mă facă să cred?
Ești afară de mă lasă,
Nu mă face să turbez,
Și să nu 'mi mai calci în casă

Că mă puiū de te pisez,
Ești un hoț un porc-de-câine,
Nu voiū să te vĕd mai mult,
Nu ești vrednic d'a mea pâine.
Fugi! piei dintr'acest minut.
Eși bietul om îndată
Necăjit și amărât,
Să nu sară să 'l și bată,
Că destul l'a ocărât.
Pe drum ȃicĕnd ĩntru sine :
Iacă una s'a 'mplinit,
Din cele trei ce pe mine
Tatăl meū m'a sfătuit.—
Trecĕnd ceva dup'acĕsta
Și copii lui murind
Un sirman luă nevasta
Să'l creșcă c'al ei dorind.
Vrĕnd și el ca să nu plângă
Pentru cari 'l-a născut,
Nu vru voia să'ĭ ĩnfrângă,
O lăsă și l'a crescut.
După ce făcu acĕsta
Cugetul tot ĩl muncea,
Acel copil și nevasta
Ce 'mĭ-o face! el ȃicea.
Nu o fi de géaba ȃisul
Și sfatul cel, părintesc,
Voiū ĩnsă 'ngrab să m'ĭ vĕd visul,

Ș'apoi să mă odihnesc.
Așa 'ntr'astă cugetara
Fură el un copilaș
D'ai stăpânului, pe care
Il duce în alt oraș.
Apoi după ce îl lasă
O cămășuța lui ia
O sângerază ș'acasă
Se în tórce 'n grab cu ea.
Dicënd : dragă nevestică
O taină se 'ți spuiū aș vrea,
Dar mult mă sfiesc de frică
Că n'o vei putea ținea.
Răspunse ea : vai de mine !
De ast-fel mă socetesci ?
Așa cinste am la tine ?
Și într'atâta te feresci ?
Mă iartă dar, el îi dîse,
Tu scii că stăpânul meu
Când 'i-a trebuit trimise
De l'am 'mprumutat eū.
Și în loc să mi'i plătescă
M'a 'njurat m'a necinstit,
Ca p'o albie porcésă
M'a făcut și m'a gonit.
D'acel necaz și eū dara
Sâmbetele 'i-am păstrat.
Și tocma în astă séră

Cum am vrut 'mî am răsburat.
Că 'ntîlnind cu întemplantare
Pe al său copil urât.
Il momiiu și 'n depărtare
Ducendu'l l'am omorât.
Numa astă cămășuță
Avend pe el o luaiu,
Ca să prind vr'o părăluță
Cu dînsa nu'l îngropaiu.
Dar să tacî dragă nevestă,
Să nu îți iasă cuvênt,
C'apoi aît! din lumea astă,
Cum vei spune, perdut sunt
Nevasta începu să dică:
Vai! cum pocîu eû să crâcnesc?
Nu veđi că tremur de frică
Numai unde mă gîndesc?
Ba să tăcem, zêu ca zidul
Că nu'i lucru să 'l vorbim,
De se va afla ucidul
Cu toți ne prăpădim.
Lăsând-o dar bărbatul
In făgăduéla ei
Aștepta să vadă sfatul
De va avea vr'un temeî.
Stăpînul său prin tot locul
Copilul își căuta,
Mumă-sa 'l jelea cu focul.

Și 'ndestul se văita
Intr'aceste ucigașul,
Ca să ȋdic acum ast-fel,
Ce omorî copilașul
Cum a spus nevastei el,
Nu sciũ pentru ce pricină
Cu nevasta s'a certat,
Și la acea a ei vină
Câte-va palme 'i-a dat,
Ea pe loc eșind afară
Inima 'n gură își ea
Și țipă, răcnesce, sbiară,
Aolio și vai de ea,
Săriți, mă junghe bărbatul,
Hoțul, tâlharul de crâng.
Cum omorî și băiatul
Stăpânilor sêi, ce'l plâng.
Oamenii cum auđiră
Aũ alergat de l'a spus,
Și îndată streji veniră
De il duseră pe sus.
Ducẽndu'l la judecată
După cum a fost pârít,
Fără prelungire 'ndată
La mórte fu hotărâtă.
Care vedẽnd vinovatul
Se ruga a'l îngădui
Ca, diata saũ legatul

Pe scurt a își rândui.
Și 'ncepu 'n vilég să ȃică :
Eū am trei-ȃeci mii de lei,
Dragiū mele nevesticā
Ii las ȃece miū din ei ;
Cinci mii las la bāiatul
Ce 'l crescuiū neavēnd prunci,
Și cei l'altī las la gélatul
Ce m'o acāȃa de furci.
Auȃind bāiatul suma
Ce gāndi o hotāra,
Uitā mila ca și muma
Și sāri a'l spānzura,
Ii aruncā ștrēngu 'ndatā
ȃicēnd gāde mē fac eū
Am drept l'acēstā diatā
Ca la a tatālui mēū,
ȃeci dupā ce 'n pazā mare
Pe vinovatul l'aū dus
La locul cel de perzare
Și 'l înālȃrā în sus,
Și cānd tocma sā suise
Gādea cu ștrēngul de gāt,
Atunci gura își deschise
Cel de mōrte hotārāt,
Și 'ncepu o cuvēntare
In auȃul tutulor
Pe care o striga tare

In chipul cel următor :
Stați creștini, nu mă răpuneți
Ș'ascultați al meu cuvânt
L'altă pedépsă mă puneți
C'atât vinovat nu sunt.
Dați stăpânului meu veste
Și 'l rog să 'mă fie milos,
Că copilul mort nu este,
Ci e viu și sănătos.
El este în depărtare
Dat de mine 'n pension,
Și în prea bună căutare
Se află ca un cocon.
De cât astă a mea faptă
Numai cercare a fost,
Pentru povăța 'nțeléptă
Tatălui meu celui prost,
Care 'mă-a ȃis să ȃiú minte
Sfatul sėú cel părintesc,
Și aceste trei cuvinte
Cât trăesc să le păzesc,
Adică : p'al tėú mai mare
Saú stăpán nu 'mprumuta,
Taina 'ȃi păzesc tare
De către nevasta ta.
Și să nu eí în viaȃ
Copil de suflet să cresci,
Păzeșté a mea povăța,

De vreî să nu te căesci.
Dar eū nu m'am putut teme
C'oî pătimi vre un rău,
Ci le 'ncercaiū fără vreme
Ca un prost și nătărăū.
'Mi-a ȃis tatăl meū bătrānul
Și eū nu l'am ascultat,
Imprumutaiū pe stāpānul
Și urā 'mī-am cāștigat.
Spuseiū în urmă nevestii
O taină ce o făcuiū,
Și după pāra acestii
Iată viața imī repuiū,
Crescuiū copil, uite'l gāde!
El imī e spāndurātor
Lumea plānge și el rāde,
Cā il las mōscenitor.

Despre negoț.

«Prāvālie cu chirie, marfā în datorie.

«Negustor greū ca fulgul pe apă.

«Cumpērā d'o para douē și le dā la o lescāe
nouē.

«Nu se alege cāștigul din pagubā.

- «De ađi până mâine numai pentr'o pâine, nu-
mai să'î ăică jupâne, mulți ăic :
- «De cât slugă mare, mai bine stăpân mic, dar
«Omul până nu slujesce, stăpân nu ajunge.
- «Omul e născut ca să umble, și pasărea ca să
sbóre.
- «Chiril deșteptă pe chirigiü și drumul pe că-
lător, însă
- «Drumul soroc n'are.
- «Baba călétóre n'are sərbátóre.
- «Mult umbli, multe 'nveți, mult trăesci, multe
veđi.
- «Găina care clocesce nici o dată nu e grasă,
dar și
- «Piatra care se rostogolesce din loc în loc nu
prinde mușchiü.
- «Cine schimbă stăpânii slugă îmbătrânesce.
- «Lac să fie, brósce multe.
- «Stăpân nu poți ajunge, dar slugă când vei
vrea, dar însă
- «Cine păzesce sofrăua (masa). mănâncă cior-
baua, iar
- «Negustorul fricos nici nu câștigă nici nū pă-
gubesce,
- «La multe cine se gândesce nici una nu ispră-
vesce.
- «Cine alérgă după doi iepuri nici unul nu
prinde.

- » Omul vrednic se face luntre și punte și trebuie să iasă la lîman.
- » Din piatră sécă scóte banul, iar
- » Omul nevoieaș se înécă pe uscat.
- » Țiganul când a ajuns la mal atunci s'a înecat.
- » De cât să dai cu mâinele și să alergi cu picioarele, mai bine să te uiți cu ochii la marfă, că,
- » Fă bine să ți auđi rău, mai bine
- » Peșingea pe ipângea, de cât
- » Cu toptanul și banii la anul.
- » Te tocmesce dușmănesce și plătesce omenesce. iar nu,
- » Iar nu bună în voială, rea tocmelă, ci,
- » Pune aici, bagă aici, de cât pe urmă,
- » Prinde orbul, scóte'i ochii.
- » Găina când îi vine atuncea ouă.
- » Dacă răsipesci meiul anevoe îl aduni.
- » Verși cu pumnul și aduni câte unul.
- » Din bun sănėtos te faci bolnav.
- » Te găsesce bóla gálbinării și frigurile pungei.
- » Ți-a trecut baba cu colacii, și
- » Dacă crede omul anevoe să îndreptézá, ș'apoi
- » La copaciul căđut toți alerg să taie crengi.
- » O bóla dacă vine la om strigă către celelalte ; săriți că l'a prins, cu tóte aceste coraj.

- »Barba lăsa să se ducă, capul să trăiască.
»Greu la deal rău la vale, dar
»Nu 'mi-aŭ nins ca să nu'mi degere, nici 'mi-a
 ploat ca să nu mă ud.
»Cine are mult, de multe ori vine vremea să
 n'aibă nici de cum.
»Unde a mers mia mērgă și suta.
»Orzul îl ară boii și 'l mănâncă caii.
»Lupul mănâncă și din oile numērate.
»Unde e marfă e și pagubă.
»Marfa gata bani așteptă, și
«Apa trebuie să vie la matca ei.
»La tóte urma alerge.
»Scie Dumneșeu al cui e sacul cu făină și po-
 dul cu slăнина.
»De câte ori se bolnăvesce omul nu móre,
»Ce am avut și ce am pierdut.
«Gol m'am născut gol o să mă duc.
«Cine nu e dator e destul de bogat, însă,
»Nu e după cum va omul ci după cum va
 Domnul.
«Necazurile sunt pentru ómenī și ómenīi pen-
 tru necazuri.
»Cu nădejde omul nu móre, dacă datornicul
 dice :
«Slavă lui Dumneșeu am să dau n'am să iaŭ. Eŭ
»Nu o sē mă omor singur ca Iuda.
«Capul să trăiască, belele curg.

- «Sărăcia la om e stană de piatră.
«De cât bogat și bolnav mai bine sărac și să
nėtos.
«Cu un rac tot sărac, cu un lucru mic tot
nimic.
«Mai bine sărac și curat, dacă
«Ciung nu sunt, olog nu sunt.
«Cap, mâini și picioare am.
«Munca e comóră.

Povestea vorbei.

Unul când a fost să móră
Fii sėi toți într'un ceas
Viind patu'i înconjóră
Și 'l întrebă de remas.
Zicėnd: Tată ești slab foarte
Și-adiată ne îți faci?
O să te apuce mórtea
Și nimic nu ne spuți, taci?
Noi mai întėiũ de ertare
Am venit să te rugăm
Și așea și pentru stare
Indrăsnim să te 'ntrebăm
Căci pe lângă astea tóte
Câte 'ți-a dat cel de sus,
Să n'aibă și strâns nu se póte

100

D'o parte unde-va pus
Find că aici prin case
Scim prea bine că nu sunt,
Și e păcat să se lase
Să rămâie în pământ.
Noi tată nu'ți cobim mórtea,
Ci pe Dumneđeũ rugãm
Sănėtos să te mai pórte,
Să trãesci ne bucurãm.
Dar a omului viața,
După cum singur spuneaĩ,
Se ține într'un fir de ața,
Și se rupe când gând n'ai.
Cât mai vėrtos eând e'n bółã.
I se póte prooroci
Că orĩ móre, orĩ se scółã,
Nimenĩ nu poate gâci
De 'ți-e fricã a o spune
Nãdãduind să trãesci.
Ca să scrie încăĩ spune
Acea ce tãinuesci.
Nu pocĩ đice că n'ai stare
Cãci scim că sãrac nu esci,
Póte dovedi or care,
D'eĩ vrea să tãgãduesci.
Vestea e în țarã sfórã
Că ești putred de bogat,
Și c'ai gãsit o comórá,

O povestesc toți din sat.
Ei încă număr și anii
Când n'aveai para de ac,
Și acu te joci cu banii
Turnându'î din sac în sac.
Dar or și cum nu ne pasă,
Zică lumea ce o vrea,
Fie-care 'ntr'a sa casă
Zice și bună și rea.
Noi scim că un bun părinte
Copii nu'și va urî
Să'î lase fără de minte
Săraci a se amări.
Copii mei, el răspunse,
Bogat e numai cel sfânt
Ș'are mii comori ascunse,
Pe fața astui pământ.
Si cel ce înădușesce
Tot într'una căutând
Acel căutând găsesce
Cu sârguință căutând
Mulții neroși găuresc pământul
Comori în el săpând
Dar ne sciind cum, pasc vântul,
Surda și 'n deșert umblând.
Comóra nu se găsesce
Când ici, când colea săpând,
Ci lesne se nemeresce

Când ei pământul de rând.
Și'n adânc nu e băgată
Pe om mult a'l obosi,
Ci d'o palmă e 'ngropată,
Ca să o pótă găsi.
De aceea de vă place
Ca să vă îmbogățiți
Cum am făcut eu veți face,
S'ascultați, să auziți :
Eu vrând se caut comórá
Și'n deșert să nu muncesc,
Cumpăraiū o moșiórá,
Dorința să'mi isbândesc.
Și o apucaiū d'a lungul
Să caut comóra în ea,
Când cu sapa când cu plugul
O săpaiū cum trebuia,
S'adeverat astă trébă
Mă osteni 'n acel an,
Dar și nu 'mă-a fost de giabă,
Că tot găsiū un borcan.
Apoi cumpăraiū bucate
Si locul cât îl săpaiū,
Il semėnaiū jumėtate
Si'ncolo viță băgaiū
Făcēnd țerina vie
Am luat grăū, orz și vin,
Si suta a adus mia,

Séu un borcan cu vêrf plin
Și acum acea comórá
Fără nici un scăđămênt,
O am tot pe-o moșiórá
Ingropată în pămênt.
De voiú muri, împreună
Veți merge s'o căutați,
Săpând cu 'ngrijire bună
Moșia că nu stricați;
Ci faceți đic cum e bine,
Adică de rând săpați,
Ca să puteți ca și mine
Rod dintr'ênsa să luați.
Abia pân'aci el đice
Și ostenind încetă,
Adormi, ochii 'și inchise,
Și nu se mai deșteptă.
Feciorii lui s'apucară,
(După ce l'aú îngropat),
Pretutindenea căutară.
Loc n'aú lăsat ne săpat.
După ce se necăjiră
Că nici un borcan nu aú scos,
Locul cel săpat porniră
Și'l semênară frumos.
Din care cu 'mbelșugare
In acel an rod luând

Făcură o sumă mare,
Cu preț bun tóte vëndënd.
Atunci ei cu păreri bune
Frățește bani 'mpărțind,
Le-a venit înțelepciune,
Și ȕice unul ȕâmbind:
Vedeți fraților comóra
De care tata a ȕis?
Borcanul e moșióra
Și baniș, cum ne-a descris.
Adică: lucrând pămêntul
Scótem comóra din el,
De muncă 'i-a fost cuvêntul,
Iar nu cum gândeam noi alt-fel.
Munca e comóra mare
Ce stă îngropată 'n pămênt,
Care sfârșit nu mai are,
Din porunca celui sfânt.
Și dacă nevoitorul
Cu nădejde va săpa,
El își va dobândi dorul
Comóra a desgropa
Munca pe om nici o dată
Nu'l lasă a flămândi,
Când cu firea 'mbărbătată
Nóptea o va face ȕi,
Așa dar d'aci 'nainte

Să nu ședem lenevoși,
Ci cum ne-a dat tata minte
Să muncim mai inimoși.

Despre laude

- «La părul lăudat cu sacul mare să nu te du
«Când esci poftit la vr'o masă plécă sătul
acasă.
«Ne poftitul scaun n'are.
«Găina care cântă séra, diminéța n'are ou
«Lauda de sine pute.
«Cine se laudă singur se ocărăsce pe sine.
«Lumea să te laude, câiniî lasă să te latre.
«Pe mine câți câiniî m'a lătrat toți aū turba
«Cine are vecini răi se laudă singur.
«Ia'l după mine că'l omor.
«Laudă-te gură că pumniî cură.
«Când eram la mama și eū sciam să cos,
mama împungea și eū trăgeam acu
«Tot țiganul își laudă ciocanul.

Povestea vorbei.

Mergênd la bâlciū un țigan
Se 'nâlni cu un țëran,

Și stând se rugă de el.
Zicându'i: măi românele ?
Tot mergi la ăl bâlciu în deal
De ce nu 'mi lauđi ăst cal ?
Fă'l tiner, fă'l mânduleț,
Ca să'l pociu vinde cu preț.
Fă'mi ăst bine românel !
Că 'ți-oï drege vr'un ciurel,
Ori 'ți-oï pune vr'un potlog,
Laudă'l, așea mă rog !
Țeranul fiind iar un
Dăi de palavre cam bun
Ș'altă trebă ne avênd
Cu țiganui în bâlci mergênd,
Stătu cu el în obor
Să'i fie lăudător.
Și zăbovind el câtvaș
Iacă vine ș'un gémbaș,
Care era iar țigan,
Gémbaș fără nici un ban,
Privi calul colea ici,
Ii dă de încerc un bici,
Și la dinți dacă 'l cătă
Ce îmi ceri, il întrebă,
P'astă mărtogă de cal,
Ca să'l arunc după mal ?
Românul ce aci sta
Și la dênsul asculta,

Ce? jupâne ȕise el,
Nu te uita că'î ast-fel,
Uite sbórá ca un zmeű,
N'am bani cá l'aşı lua eű.
«Intrece pe armăsarul,
«N'are ce'î face ogarul.
«Să 'ți spuî c' rept păcat cá 'l vinde.
«Dar nici dēnsul nu îl prinde,
«Că nu îi scie merchezul,
«Și să'î pipăe lui iezul.
«El e stăpân, cum veđi bine,
«Și nu îl scie ca mine.
«Mergî cu el la vênětóre
«Și uite, iți fac prinsóre,
«Epurile în pârlitură,
«Daî cu el pân arătură
«Și în fuga lui a mare
«Il prinđi cu mâna călare.
Țiganul ce l'a adus
Și să'l laude l'a pus,
Cum căsca gura la el
Și îl auđi ast-fel,
Țise : ȕeű! uite aici,
D'ar fi calul meű cum ȕicî,
Că e armăsar și mânz,
Pre legea mea, nu îl vênđ.
Dar gémbașul neaș hoț,
Deprins la așa negoț,

Stăi, dise să'l încerc eă,
Să'mi daă și cuvântul meă.
Și cum l'a încălecat,
Drept la Giurgiu a plecat.
Ei aă rămas așteptând
Cine scie până când,
(Lăudărosul ridând,
Și vëndătorul plângând),
Și sëracul păgubaș
Tot căutând pe g' mbaș,
Il găsi după un an
In cărciuma unuă han.
Și ducându'l în obeđi
La ispravnic cu doveđi
Pentru calul cel furat,
Ispravnicul l'a întrebat:
Ce esci țigane?—geambaș.
— Dar calul cum il furași?
— Să mă bată Dumneđeă
D'oă fi furat calul eă,
Calul zěă e vinovat,
El pe mine m'a furat.
— Auđi, auđi cal mișel!
Cum te-a putut fura el!
— Coconașule! să 'ți spuiă,
Eă vrënd pe el să mă puiă
Să fac împrejur un cerc,
Să vėđ cum e, să 'l încerc,

Eû, cum l'am încălecat
Spre Giurgiu a apucat,
Şi fugi ! fugi ! pogoră urci !
Ca să mă vîndă la turci,
Când la Giurgiu ne-am vîdut
El turcesce n'a sciut,
Ci cât sciam eû niţel
Ceat, pat, l'am vîndut pe el.

Despre făgădueli şi daruri

- «Ce e în mână nu e minciună.
«De cât o mie de vrăbiî pe gard mai bine
una în mână.
«De cât la unul un boi mai bine ađi un ou, că
«La anul ori armăsarul ori samarul.
«De cât doi 'ţi-oî da mai bine un na.
«Tragi nădejde ca spânul de barbă, mai bine
să ăici :
«Eû de făgăduelă am o ladă îndesată cu
genuchele,
«Caprelor mugurul ăla voi o să 'l mâncaţi.
«Trăesce murgule la Pasci iarbă verde să paşti.
«De cât în faţa arii mai bine în capul locu-
lui, însă

«Făgăduéla dată e datorie curată, de aceea

«Nu făgădui ce nu poți împlini, că

«Pe unde ese cuvântul ese și sufletul, să nu fie
vorba aia,

«Un înțelept făgăduesce și un nebun trage
nădejde, însă

«Un nebun aruncă o pétră în gărlă și o mie
de înțelepți nu pot să o scóță,

«Numai miere dîcînd gura nu se îndulcesce.

«Vorba asta e când cu moșii putredî.

«Dar la dar merge și cinstea împrumut.

«Ce ție nu îți place altuia nu face, însă

«Măgarul de darü nu se caută pe dinți,

«Darul nemulțumitului să ia.

Pövestea Vorbei

Spun că, un sultan o dată care des tiptil
umbla,

Eșind pe marginea mării spre a se mai preumbla,

A vădut aci pe unul ședînd și pesce undind,

Și de curiositate aprópe el viind,

Incepu să 'și facă vorbă și ceva a'l întreba,

Dîcînd : prietene prinsa'î vre un peștișor aũ ba ?

Röspunse el : „slabă viață, târța, pârța, mai
nimic,

Vr'o câte-va fâțișóre, dupe proverbul ce dîc :

«Oaspătul nu mănâncă ce gândește, ci mănâncă ce găsește și

«Cine n'are frumos, pupă și mucos,

«In pofida fraților mănâncă frunzele,

«Mănâncă ghiorghinele și îngână măslinile.

Vedându'! sultanul golan și cu coraj răspundând

Îi plăcu să mai vorbească și il întrebă dicând :

Sultanul

De unde ești?

Pescarul

De unde 'mă-e nevasta.

Sultanul

Din ce țară ? care 'ți-e patria ?

Pescarul

Patria omului e acolo unde 'i e bine.

Sultanul

Ai copii ?

Pescarul

Unul in pôle și altul in fôle,

Sultanul

De ce ești sărac ?

Pescarul

Sunt sărac pentru că nu sunt bogat.

Sultanul

Cum trăesci ?

Pescarul

Te uită în față și mă întreabă de viață,

Sultanul

Ești nenorocit !

Pescarul

Norocul să ține după mine ca pulberea după câine

Sultanul

Mai ai acasă vre-un ajutor ?

Pescarul

Numai eu sunt topor de oșe.

Sultanul

Sărac ești de fel ori scăpătat ?

Pescarul

Dacă tatăl meu a fost domn și eu nu sunt om
ce folos.

Sultanul

Te veđ scăpătat și nu te plângi.

Pescarul

Cine cade de sine nu plânge.

«Omul singur ceea ce 'și face nimenea nu
'l pôte desface.

Sultanul

Copilul până nu plânge muma țigă nu 'i dă.

Pescarul

Până vine cheful bogatului ese sufletul săra-
cului, că

«Sătul la flămând nu crede.

Atuncea zâmbind sultanul și haz de dânsul fă-
când,

Scóse din sîn portofelul și scriind 'i-a dat și
când :

Na acest bilet și dute la vizirul măi curând
Ca să'ți dea lei una mie și nu sta vremea perđând.

Luând pescarul biletul atuncea el a vęđut

Că a vorbit cu Sultanul și nu l'a fost cunoscut.

Sërmanul de bucurie rămâind în loc uimit,

Târđiũ 'și-a aduse aminte că nici nu 'i-a mulțumit,

Deci alérgă într'un suflet inima în el săltând

Numai de cât la vizirul a ajuns ne pricepând.

Intră, îi dete biletul și vizirul îl citi,

Și numărând lei cincî sute ca să și'i ia il pofti,
că

«Cine împarte parte își face și

«Din gura lupului anevoe scoți întreg.

El vedând că nu 'i dă pe toți 'i ڭise: apoi ce fel?

Nu scrie să 'mă dai o mie? de ce 'mă dai mai puținel?

Vizirul cu necaz ڭise: și ce nu te mulțumesci?

'I-ai dat cu împrumutare și nu veș să îi primesci?

Și porunci să 'l împingă pe ușe cum a venit,

Đicând: nu 'ți dau nici pe ăștea dacă nu te-ai mulțumit.

Și cu câtă bucurie când venea aũ alergat,

Cu atâta întristare la casa lui a plecat.

Intâiũ îi părea că sbõră și de pământ n'atingea,

Ș'acum parcă 'l încercase cu plumb așa 'ncet mergea.

Se ducea și drumul parcă tot mereũ 'i se lungea

Ca când cine-va de spate'i se atârna și 'l trăgea.

Dacă ajunse acasă se trânti șeđu oftând,

Și nevestei sale spuse tõtă 'ntêmplarea de rând

Ea cum auđi îndată asupra'i s'a necăjit

Și 'ncepu să 'l ocărască la gură cum 'i-a venit.

Đicând: o om fără de minte! o om ticălos și prost!

Cum lăsași darul din mână măcar ori cât să fi fost!

Nu veđi că n'ai cinci parale la copii pâine să ei,

Și n'ai avut mulțămire că îți da cinci sute de lei?

Nevastă! lasă-mă, ȕise: 'mă ajunge necazul meu.
De'mă va ajuta norocul acei bani tot îi iaă eu.

Nevasta

- »Departă griva (nume de câine) de epure.
- »Dacă face puiul aripă nu 'l mai găsești la cuib.
- »A sburat o dată de la mână s'a dus.
- »Tragi nădejde ca spânul de barbă.
- »Seracul de ce e sărac? că n'are minte în cap.

Pescarul

- »Nevastă! taci să tac.
- »La coptorul cald puține lemne trebuesc.
- »Nu ațîța foc peste foc.
- »Nu 'mă tot îndruga la verđi și uscate.
- »Ce tot tai dracului bureți?
- »Hor, hor, hor pentr'o códă de topor.
- »Jócă ursu la cumătru veđi să nu vie și la noi.
- »Veđi'ti de călți.
- »Nu 'mă aprinde pae în cap, că
- »Nu 'ți am fript șerpă pe burtă
- »Omul ȕice și isprăvesce, nu
- »Tótă ȕiua clanța, clanța din gură.
- »Ce am avut și ce am pierdut?
- »Din vânt a venit în vânt s'a dus, cu tóte aceste

»Am nădejde la Dumnezeu.

»Dumnezeu nu lasă pe om.

»După 'ntristare vine bucurie.

»După plóe trebuie să răsară sóre.

»Necazul e de la dracu.

Pescarul d'alde aceste după ce multe a spus,

A doua și dimineța iar să undescă s'a dus.

Deci când trecu vreme multă și când tóte s'a
uitat,

Iată iar tiptil Sultanul a eșit la preumblat,

Care vedënd pe pescarul și dicëndu'i! Merhaba

Iarăși ca și mai nainte începu a'l întreba.

Sultanul

Ai prins prietene ceva?

Pescarul

Pe câți 'i-am prins nã îi am, pe câți n'am
prins îi am (el vorbea de păduchi).

Sultanul

Ce ai dis?

Pescarul

Pentru o babă surdă popa nu tócă de douë ori.

Sultanul

Scump ești la vorbă.

Pescarul

«Vorda puțină și mâncare puțină nici odată
nu strică pe om.

«De multe ori tăcerea e mai bună de cât răspuns.

Sultanul

Socoteam că'i fi murit.

Pescarul

«Banul roșu nu se perde lesne, și

«Câinele de stârvuri nu móre.

Sultanul

«Mă cunoscî ?

Pescarul

«Nu e numai un câine scurt de códă.

Sultanul

«Așa vorbești la un om de trebă ?

Pescarul

«Gura mai lesne vorvesce adevărul de cât minciuna.

«Numai cu un găinaț de cióră mare nu
spurcă.

Sultanul

Nu ții minte că am mai vorbit-amândoi ?

Pescarul

«Ochii ce nu se vęd se uită.

Sultanul

'mă dăruiesci un pește ?

Pescarul

ne cere nu pierе dar nici nume bun nu are
însă

eră la văduvă bărbat și ea îi duce dorul.
e géba n'a dat nici mama tati.

Sultanul

ți'l duc acasă.

Pescarul

u daū eū ismene pe călător.

u 'mă spune mie la palavre de aste.

a grădinar castraveți să nu vinđi.

u unde adună surcele eū am tăiat lemne.

Sultanul

faci dușman.

Pescarul

e mai jaf în ciupercă, ce ?

să 'mă eă boii să mă lași cu caru'n drum ?

Sultanul

óte să mori din mâna unuі dușman.

Și d'oi muri nu o să dea cu tunu pentru mi

Sultanul

Nu'ți place să trăesci?

Pescarul

«Nici n'am la ce muri, nici la ce trăi..

«Mângâerea săracului e mórtea.

Sultanul

«Omul cât de rău să trăescă tot nu se înd
să móră.

«Se hârșiesce cu necazurile, și

«Se învață ca viermele în hrén.

Pescarul

«La orașul ce se vede călăuză nu trebuie.

«Mî-am vędut visul cu ochii.

»Mî-a trecut făina prin traistă.

«Ce a fost verde s'a uscat, ce a nflorit s'a scutu

«De acum înainte nu o să mai fac boi bălțaț

«Tot alba în doi bani.

«Tot douë óle 'mî ferb, una sécă ș'alta gólă.

«Destul am fost topor de óse.

Sultanul

Veî să te dăruesc cu ceva?

Pescarul

ntrebă pe bolnav: vei să 'ți dau pernă?
umaî bolnavii, să întrebă, dar
rău când aștepți de la mâna altuia, că
ogatul mai tare se plânge de cât săracul.
ană a geme boii scârție carul.

Sultanul

umaî un cerșetor de ar fi, numai cu zahar
l'ar hrăni.
sfârșit, vedënd sultanul că nu'l cunósce de fe-
rise un bilet și iarăși dându'l a dis către el:
acéstă hârtiuță, mergi la vizirul cu ea.
pacul pescar atuncea pe Sultanul cunoscënd
lu, sărută pëmëntul multe mulțumiri dicënd.
tanul însă cu vorbe d'astea era 'ndestulat,
nici stătu să'l auđă, ci îndată a plecat,
ci plecând iarăși pescarul bilet în mână țiind.
cënd în capul seü planuri și întru sine vor-
bind:
um pe toți banii iarăși nedundu'i de voiü
vedea.
să'ncep cu rugăciune să'l înduplec să mi'i
dea
tunci 'i-am cerut cu zorul și d'aia s'a su-
përat,

Și gîndind el d'alde astea a și ajuns la palat
Dînd vizirului biletul, el tae iarăși din ei.
Și'i numără înainte numai o mie de lei.
El vîdînd că îi opresce jumătate banii iar
Incepu ca să se rîogea să'i mai dea ceva măcar:
Să'i facă Dumneșeu parte de ori ce se va ruga,
Să'i dea sănătate, șile, și altele îndruga,
Vizirul vorbe de asta ne vrînd nici a anși,
'L-a dat pe bete afară, ca și în cea-l'altă di,
Zicînd: pe sărac d'aceea nu 'ți vine să'l mi-
luesci,
Să'l scoți din noroiu afară, ci încă să'l îmbrân-
cesci,
Îi dai lui banii cu pumnul și nu poți să'l mul-
țămesci,
Din pepenii tîi te scote de 'ți vine să plesnesci
Pescarul iarăși sîracul vîdîndu-se isgonit,
Îi venea să se omore ca un desnădăjduit.
Merse spuse iar nevetei, ea iarăși a început
Să'l certe, să'l ocărescă cu cîte s'a priceput,
Nerod, nătărău făcîndu'l nătăflet, guguman,
prost,
Si că, vorba bătrînescă adavărată a fost.
«De puțin cine nu se mulțumesc, nici de mult
nu se învrednicesc.
«Nemulțumitului i se ia darul.
Îi șise el, nevastă!
«Nu mă călca pe colțul ișlicului.

- «Cinste la cinste merge și darul împrumut.
«O mână spală pe alta și amândouă obrazul.
«Imi ȃici hârb, iti ȃic ciob.
«Imi ȃici uritã, iti ȃic slutã.
«Tu nu scii pe unde se udã gãina,
«Am eũ glagore in cap.
«Nu mẽ invẽta sã'mi inec copii.
«Inveți pe dracul sã dea cu pușca.
«Tõtã ȃiua gãra, mãra, adevãrat e cã
«Muerea a imbãtrãnit pe dracul, dar
«Asta e bõlã nu léc, am eũ de cojocul tẽu ac.
Deschide ochiĩ, cã
«La coptorul cald puține lemne trebuesc.
«Cãt sunt de necãjit sã daũ cu cuțitul in mine
sãnge nu ese.

Muerea

- «Ferbe sãngele in mine ca intr'o cõje de rac.
«Bun de gurã rẽu de lucru.
«Cu suflet vitéz, și cu trup leneș.
«La mãncare leũ și la lucru boũ.
«Facĩ umbrã pãmẽntului.
«Viermii te mãnãncã de viu. Nu'ti veđi casa?
«Cãnd malaiũ are, sare n'are, cãnd sare are,
malaiũ n'are.
«Iti chiorãesc mașle de fõme.
«Nai o parã chiõrã și lenea te dobõrã.
«Am ajuns de poveste 'n țarã.

Bărbatul

- «Cine ride gura 'și întinde.
«Gura lumii numai pământul o astupă.
«Nu o să îndreptez eu lumea cu umărul.
«De pôle ridicate nu ride nimeni ci de pôle
călcate.

Muerea

- «Intrébă pe leneșul să te învețe minte.
«'Ți-ai întins vrejul ca dovlécul ș'ai umplut
lumea de castraveți.

Bărbatul

- «Tronc Marico! (așa o chema).
«Lovesce-mă lele în spate să'ți dau un bulg ăre
de iască.
«Se lovi ca nuca în perete, ca mirésa la mór ă
și ca musca în lapte.
«Unde dai și unde crapă!
«N'ați-o frântă că 'ți-am dres'o.]
«Vorbă să fie, dă'mi o lulea de tutun, că
Bâlcii se face.
«Aî vorbit de te-ai prăpădit.

Muerea

- «Și eu a cutare pómă nu sunt, dar nici fie-ce
pasăre nu mă mănâncă.

«Sórele să'mi fie bun, luna să o mănânce
vêrcolaciï.

«Câinele nu fuge de codru ci de ciomag.

Bărbatul

«Mi se aprinde călcăile de doru'ți.

«Tu mori după mine și eă n'am habar de tine.

«Lac să fie brósce multe.

«Mumă și tată nu găsesc, dar mueri câte voesc.

«Pe muerea în tótă viața să o porți în spi-
nare și o dată să o lași jos iar ea se
vaită că a ostenit, povestea ăluia.

«Câte belele, câte bube rele tot în capul ba-
bei mele.

«Acesta dicând 'ndată undișóra lui își iea,

Și ca și până acuma plécă la mare cu ea.

Zicând : 'mă-a fost sórta, giaba umblu eă să
scap.

Trebue să trăescă omul cum 'i-o fi scrisă la
cap !

Așa undind tot-d'a-una și vreme multă trecând,

Eși iar tiptil Sultanul, și 'ncóce în colo umblând

Zărind aci pe pescarul iarăși veni lângă el,

Stând, colaighele ! îi đise, el, colaí se sendaghel*)

Sultanul

Aă nu e lesne !

*) Dacă e lesne vino și tu.

Pescarul

«Lesne pune viță, bea vin, séu

«Ară, macine mănâncă.

«Gândesci că e flóre la ureche să

«Să cauți acul în carul cu fên, adevărat,

«Lesne e a băga în urechile acului când veđi.

Sultanul

Nu ne potrivim la vorbă.

Pescarul

«Ceï ce se potrivesc lesne se 'mprietenesc.

Sultanul

Mi se pare că te cunosc.

Pescarul

»Mi se pare, póte, o fi și vom vedea, sunt tóte
sor cu minciuna.

Sultanul

De nu te cunosceam nu veneam la tine.

Pescarul, adevărat

«Fie-care unde cunosce acolo trage, adică :

«Omul trage la om, și dobitocul la dobitoc

Sultanul

Îți sunt prieten.

Pescarul

«Prietenul omului este punga cu bani și
cul cu mălaiul. Povestea ăluia :

«Cu rudele să bei și să mănânci dar dar
să n'aibi.

Sultanul

Póte ai gândit că o să'ți cer vre un pesce ?

Pescarul

«Și pisiciî îi place pescele dar când trece pu
tea inchide ochiî.

Sultanul

Să n'ai grije, nu'mi place.

Pescarul

«Pisica unde nu ajunge dice că pute.

Sultanul

Cum vëd, ești sărac.

Pescarul

«Bani aũ și țiganiî, dar și
«Vasul gol toți îi dau cu piciorul, și
«Nu e mai grea bólă de cât punga gólă.

Sultanul

Eu 'ți sunt voitor de bine, și
îmi vorbesci una de la răsărit și alta de la
apus.

Pescarul

«Cunosc de care pómă mă ingraș eú.

Deci vedënd iarăși Sultanul că necunoscut a
fost,

Și îi vorbea după haine, cum și era 'mbrăcat
prost.

Î se făcu iarăși milă, vedënd că e tot golan.

Fără a sci că viđirul nu 'i-a dat măcar un ban,

Gândea în sine că póte o fi fost ceva dator,

Ori a întâmpinat alte, ca un sărac muncitor,

Socotind aceste scóse o hârtie de sinet,

Și scriind într'insa ȝice: na, îți mai daú un
bilet,

Aici scriú către viđirul ca să'ți dea trei mií
de lei,

Alérgă acum îndată și numai de cât să'i ei

Dar să nu te ved' ș'aldată trențáros ca pân'a-
cum,

Ingrijesce de te 'mbracă că nu'ți mai daú nici
de cum.

El vedënd că e Sultanul căđu iarăși la pă-
mânt,

Și 'i-a fost frică să ȋică de vizirul vr'un c
vânt,

Ci ducându-se la dânsul să tacă a hotărât.

Să nu 'i ȋică nici o vorbă, îi va da ori și ca

Intră, biletul îi dete, stătu căutând smerit.

Vizirul își scia tréba, că după ce 'l-a citit

lî opri ca și 'naite iar jumătate din ei,

Și îi dete adică numai o mie cinci sute l

Pescarul cu bucurie banii în căciulă trăgân

Incepu să 'i mulțumescă vorbe multe îndrugân

Dar când se gătea să iasă vizirul 'l-a întor

din drum,

Zicând: veȋi așa te 'nvațā, iar nu ca pân

acum.

O parā chiar să 'ți dea omul de pomanā, eșt

dator

Să o ei cu bucurie și să fii mulțamitor.

Cât scria 'ntéiū să 'ți dau ție? El, una mie de lei.

Vizirul, cât al doilea? El iar, două mii de lei.

Așa! Vizirul îi ȋise, ș'acum trei mii șése fac,

Un capital cum se cade pentr'un om cât de

sărac

N'ați 'i pe toȋi, pân' la unul și dute cu Dum-

neȋeū

Și nu fii prost, ține minte 'nvēȋul ce ți l'am

dat eū.

Luând el banii grămadā și cu mulțumiri ple-

când

I se părea că viséază, către casa lui mergând,
Tot îi pipăia cu mâna, cu ne'ncrederi se uita,
Se temea că îi va perde dacă se va descepta.
Ajungând ca în sbor acasă și ca din simțiri
eșit,

Ce fac eū nevastă țise, dorm ori sunt învâl-
mășit,

Vai de mine! ea îi țise, doar nu vei fi 'ne-
bunit?

Vino'ți în simțiri ce ai? ce nevoi iar te-a găsit?

Uitate la mine bine, către ea vesel a țis,

Am scăpat de sărăcie de nu vă fi cum-va vis.

Că de multe ori în somnu'mi cu bani în mâini
m'am visat,

Și când mă sculam la dioă rămâneam iar în-
tristat,

De aceea tocmai mâine o să mă veți ce fel sunt

Zicând acésta îndată turnă bani pe pământ.

Nevasta cu bucurie repedindu-se îi ea,

Se 'mbată de păreri bune, mai ca și dēnsul
și ea.

Nu'i prinde somn tóta nóptea tot ședea și'i
număra.

Și cu grije să nu vie vr'un dușman a îi fura.

A doua țî diminéță, apucēnd din căpătăiū,

Merge la telal îndată, se imbtacă pe sine 'n-
tēiū.

Cumpără nevestei rochie și smochine la copii,

Zicându'î ea, dar lor haine? el ȃise; tu nu scii,
«Copilul numai ce mănâncă e halal, ce îm-
bracă e haram.

«Lasă-mă în boii mei.

«Aşteptă înteiū să vedem alb în căpistere.

«Copilului dăi cu palma peste cur să'î vie
minte la cap

«Muma unde lovesce, carnea cresce.

«De cât să plâng eū mai bine să plângă ei.

«Cui e milă nuiaoa să nu'şi frângă, el mai pe
urmă copilul o să'şi plângă. Atâta iţi
ȃic :

«Cum iţi cântă aşa trebuie să joci.

«Ajungă un ciomag la un car de óle dar

«Surdului de giaba îi cânti de jale.

«Orbului de geaba îi spuî că s'a făcut ȃiuă.

După ce pescarul nostru se îmbracă curat de
rând,

Işi mai iea ş'o chisea bună ş'un ciubuc mare
ȃicând :

«De cât tótă vara cióră, mai bine intr'o ȃi
şoim.

«Boerul e tot boer, măcar d'ar fi 'ncins cu tei.

«Apa curge, pietrele rêmân.

«Când va Dumneȃeu cu omul vine şi dracu cu
colaci.

«Destul am fost topor de óse.

Zicend d'alde astea plecă către mare

Cu ciubucu 'n mână ca în preumblare.

Unde cu sultanul se tot întâlne

Ca 'mbrăcat să'l vadă, cum îi poruncise.

Și, cum să'i vorbescă când el făcea planul

Tot 'ntr'acea vreme iacă și Sultanul.

El cade 'nainte'i, se face jos bróscă,

Sultanul nu póte acum să'l cunóscă.

Se uită la dânsul, ce vreî? 'l întrébă.

Eū sunt, eū pescarul, răspunde în grabă.

«Lupul pe unde a mâncat măgarul tot dă o-
col câte odată, eū sunt acela,

«Dă'mi Dómne ce n'am gândit și mă mir ce
m'a găsit.

«Caprei 'i pică códa de rie și ea tot sus o ține

Îi dîse Sultanul, veđi așa se cade,

Ai vėđut acuma ce bine îți séde?

Aș vrea să sciū numai cum că tu de mine

Ai vr'o mulțămire că 'ți-am făcut bine?

Pescarul

«Găina bea apă și se uită la Dumneđeū.

«Sunt gata în foc și în apă să mă arunc.

«Nu sunt vrednic să mulțumesc.

«A vrut norocul cu mine

Sultanul

Lasă aste vorbe, s'a isprăvit gluma,

Cer și eū o slujbă la tine acuma.

Tu scii mi se pare ostrovul cutare
Care un puț are adânc fôrte tare,
Se te duci îndată acuma la dînsul,
Să te pui la gura'î și să strigi într'ênsul :
Care e norocul Sultanul ce'l are ?
Și eșind la vorba'ți să faci întrebare,
Tu să dici : noróce m'a trimis Sultanul,
Să'ți fac întrebare de ce'i ești dușmanul ?
Ce te-ai pus în pismă și 'i tot dai avere ?
Se rógă prin mine și milă îți cere,
Să 'ți conțenești ura de-ai da bogăție
Că loc nu mai are unde să o ție.
Pescarul îndată în luntre se puse
Și drept la ostrovul acela se duse.
Găsind pe loc puțul și strigând într'ânsul,
Eși o fantomă îndată la dînsul,
Cu scriptru în mână ca o 'mpărătésă,
In chipu'î frumusețea de cea mai alésă.
Hainile, porfira'î cu totul galante
Și împodobită numa cu berlante,
De părea că este o zină soréscă,
Ast-fel nu putea om la ea să privéscă.
Acéstă fantomă, dic, saũ nălucire,
Făcu întrebare c'o dulce zimbire,
Zicînd : ce o vrea ? pentru ce o chiamă ?
Pescarul, sërmanul tremurând de spaimă,
Ii di se : noróce m'a trimis Sultanul,
Se rógă prin mine să nu'î fii dușmanul.

Ce-î tot dai avere? că el sărac nu e,
Nici loc nu mai are unde să o pue.
Fantoma îi dice; dute de îi spune
Că el dator este a mi se supune,
Și să nu se 'ncerce a 'mî da supărare
Cu așea cuvinte de ingrețoșare,
Că mă puiū în pismă încă și mai tare
Și îi mai dau încă de trei ori cât are.
Auđind pescarul ast-fel de cuvinte,
Speriat peste fire și eșit din minte,
Se 'ntórce, se pune în luntre și plécă,
Vre-o întrebare fără să mai facă.
Când plutea pe mare îi venea 'n gândire.
Nu întrebaiū ȃise d'a mea norocire,
Și cât mai în grabă inapoi se 'ntórce,
Merge la puț, strigă : noróce ! noróce !
Care e norocul lui Udrea pescarul,
Care pe Sultanul făcu să'i dea darul ?
Și îndată ese un negru c'arapul,
C'o tambură în mână și sârind ca țapul.
El cum il zărește grózá il apucă.
Se 'ntórce în fugă grăbind să se ducă.
Iar norocul negru zornăind tambura
Incepu d'odată la dênsul cu gura,
Strigêndu'i : fugi ! dute să nu'ți vêđ obrađul
Că nu mi se stinge nici acum necazul.
'Ți-a slujit sărace ție mititelul,
Că mi se rupsese la tambură telul,

Și'mi pierduiă cu dânsa atuncea eă ceasul.
De'î indreptam tonul și'î ascultam glasul.
Dar de n'aveam trébă, cum nu am cu aniă.
Tu de la vizirul tot nu pupai baniă.
Dar 'ți coc eă turta, nu te las în pace,
Am de furcă încă cu tine sărace!
Și fugind pescarul pe mare cu vasul
I se părea încă că'î aude glasul,
Săracul de mine! dîcîndu'si în șópte!
Mult îmi este frica că'l vîseđ la nópte!
Când gândea acestea de spaimă sërmanul
Și era aprópe s'ajungă limanul,
Ese tot d'odată o furtună mare
Și'î 'mpinge luntrea înapoi pe mare.
Valuri mari ca munții se ridic ca spume,
Se turbură cerul, nu mai vede lume.
Luntrea lui ca paiul săltând peste valuri
Când se trăgea 'n mare când se da de maluri.
Se legăna omu 'n biata lui luntriță
Cum legenî copilul într'o copăiță.
Sta, când aci valul în ea să se tórne,
Când pe dincóce altul 'n mare s'o rěstórne
El vîđînd că este 'n primejdie mare
Și de mântuire nădejde nu are
Incepu cu jale peirea să'si plângă,
Să se tânguească, măsnele să'si frângă,
Și când el de gróză plângea, spuind multe,
Vine un val mare tocmai cât un munte,

Îi repede luntrea o sparge de-o stâncă
Și el se afundă în marea adâncă.
Inghite la apă, 'ncepe să se umfle
În cât nu mai pôte de loc să resufle,
Și când el cu lupte în apa cea rece
Se afla în chinuri ca să se înece,
Se deșteptă 'ndată din aceste vise 'și
Și gândind la ele întru sine 'și dișe :
«Dracu 'și bate joc de om la bătrânețe!

Despre bătrânețe

- «Pomul dacă 'mbătrânește pune pae și'l pâr-
lesce.
«Lupul când 'mbătrânește îl latră câinii.
«Calul bătrân nu se învață îmbueștru.
«Și măgarul e bătrân dar îl încalecă copiii.
«Armăsarul când îmbătrânește la rășniță a-
junge, că
«Valea e tot așa, dar nu e poteca aia,
«Dacă la patru-zeci n'am putut, la opt-zeci o
să pociu ?
«D'aci 'nainte sapa și lopata.
«Viața cârpită cu ață.
«An scuiam în iarbă și estimp în barbă.

«Cu un picior în grópa și cu altul afară.

«N'a apucat să 'i iasă sufletul și 'i dai cu Dum-
neđeū să 'l erte.

«Treci di, treci nópte, apropiete mórte.

«De anī mare și minte n'are.

«Mintea lui nu plătesce o cépă degerată.

«Vorbesce cu dușii după lume.

«Staū să 'i pice potcóvele, dar

«Cine sapă grópa altuia cade singur într'ênsa.

«Mai multe sunt piei de miei de cât de oi
bătrâne.

«Cine móre grópa lui 'și-o astupă.

«Tot omul trăesce pentru sine, însă

«Bătrâni sunt între bătrâni, și tineri între tineri.

«Trecut prin ciur și prin dirmon.

«Nu cine trăesce mult scie multe, ci cine um-
blă mult scie multe, nici care

«A fost o dată la móră și de douē ori la răș-
niță, și

«A 'nvēțat alți ce-a uitat, de aceea ȓice :

«Cine are bătrân să 'l vindă și cine n'are să
'și cumpere, dar ori și cum

«Cinstește pe bătrâni, căci și tu poți fi bătrân, și

«Bătrânețele nu vin singure, ci cu multe nevoi.

«Omul are și viață și mórte.

Câte nu vor fi în carte le găsiți aci d'oparte

«Aū mîncat părinții aguridă și 'și-aū strepezit
copii dinții.

«Sórele și iar nu póte să le încălđescă tóte.

«Rótele se alerg una pe alta și nu se ajung
nici odată.

«Fuga e rușinósă dar e sánětósě.

«Paza bună trece primejdia rea.

«Oala acoperită nu dă gunoiū în ea.

«Umblă pe drum cu alaiū și în casă n'are málaiū.

«Buțile góle mai mult sunet fac.

«Câte sate atâtea bordee și 'n bordee atâtea
obicee.

«Obiceiū noū în țară veche.

«Omul de trébă nu iasă cu mîna gólă din casă

«Să fii tréz ne mîncat, dacă 'ți-o đice lumea
că esci beat dute de te culcă.

«Cine tace nimului nu place, dar și cine vor-
besce, el la multe greșește.

«Cu mai marii tēi nu întinde vorbă lungă, cu
cei bogatii nu'ți mēsură punga.

«Unde nu poți prinde mîna nu îți tinde.

«Umbli să prindă șérpele cu mîna altuia.

«Vrabia cu meiū să prinde și tot-d'a-una puiū
se vinde.

- «Unde sunt móşe multe rămâne copilul cu bu-
ricul ne tăiat.
- «Unde sunt două cumnate rămân vasele ne-
spălate.
- «Omul şade lângă un gard şi tot mătură im-
prejur.
- «Pescele de la cap se impute.
- «De la vlădică pân' la opincă.
- «Schimbarea domnilor e bucuria nebunilor.
- «Pêně nu eî calului şéua nu 'i veđi rana din
spate.
- «A cui e punga mai mare? a lui se vede.
- «Găina vecinului e mai grasă.
- «Pêně nu faci foc fum nu ese.
- «Una e una, două sunt mai multe.
- «Tu sciî una, două, şi eű stiű pên' la nouě.
- «Unul croesce şi altul cârpeşte.
- «Martie din post nu lipsesce.
- «Cel ce umblă pe drum cu gândul acasă îşi
perde căciula în târg.
- «Umblă cu ochii logodiţi, (beţivul).
- «Te ţii după mine ca mánzul după iapă.
- «Nu face din capul těj calendar.
- «Lupul împrejurul lui nu strică.
- «Lupul când poruncescă nu mánâncă.
- «Lupul de ce 'i e céfa grósă? căci singur îşi gă-
tesce masa.

- «Tot câinele ese din iarnă, dar numai pielea
lui scie.
- «De 'ți-e casa mare, bagă un mărăcine, de cât
pe fie cine.
- «Ajungi în casa altuia, cum îți place nu poți
ședeă, ajungi la masa altuia, cum 'ți-e gus-
tul nu poți mânca, ajungi la palatul altuia,
cum 'ți-e voia nu poți dormi.
- «Un bordeiū să aī, numai să fie al tēū.
- «Tóte ca tóte dragoste cu sila nu se póte.
- «Unde n'am trebuință nici nu vēnd nici nu
cumpēr.
- «Fierul care se întrebuițeză nu ruginesce.
- «De ce 'ți curg mucii?—de iarnă,—lasă că te
sciū și de astă vară.
- «Pēne veți odini să ridicăm ăl gard.
- «Cucul până vede mugur nu cântă.
- «Calul bun se vinde din grajd.
- «A venit sulemenită și se duce terfelită,
(zăpada)
- «Prieten adevērat este acela care te sfătuesce
spre bine.
- «Dacă din nenorocire aī prieten nerod, fii tu
înțelept.
- «Dacă prietenul tēū este miere tu nu umbla
să 'i mănânci tot.
- «Vremea învață pe acei cari n'aū dascāl.
-

- «Câte cuvinte le ȃici, le vinȃi și cȃte nu le ȃici le cumperi.
- «Cine se culcȃ nemȃncat se scȃlȃ fȃrȃ vreme.
- «Șȃreciȃ cȃnd aȃ pace cu pisica se primejduesc bucatele.
- «Cȃnd ȃncepe sȃ iasȃ barba fiului tȃu, tu rade pe a ta.
- «Cȃnd treci prin țara orbilor ȃchide și tu un ochiȃ.
- «A lipsit de acasȃ doi ani și s'a ȃntors ȃn pungȃ cu doi bani.
- «A greșit croitorul și s'a spȃnzurat dulgherul.
- «Vinde via și cumpȃrȃ stafide.
- «Hainele ȃmprumutate nu țin de cald.
- «Muma celui omorit dȃrme, iar a ucigașului. priveghȃzȃ.
- «Ceasul umblȃ, lovesce, și vremea stȃ, odihnesce.
- «Cercetȃrile (vizitele) mai bune sunt cele mai rare
- «De multe ori tȃcerea este rȃspuns.
- «Beția tinereții ȃntrece pe a vinului.
- «Nu ȃncȃleca calul vecinului tȃu.
- «Prinde hoțul pȃnȃ nu te prinde el pe tine.
- «Sciințele sunt uși iar cheile lor sunt cercetȃrile.
- «Omul la tinerețe trebue sȃ sȃ pȃzȃscȃ de desfrȃnare, la bȃrbȃție de trȃndȃvie și la bȃtrȃnețe de filarghirie (iubire de argint).
- «Sfȃtuesce cu cel mic și cu cel mai mare și pe urmȃ hotȃrasce tu ȃnsu'ȃ.

Proverburî, Turcesce cu Românesce

(Să se scie că la cele mai multe vorbe Turcii tonul îl au la sfârșit)

«Ectiini vickersin, ettiini bulursin.	«Cee ce semenî secerî, ceea ce faci găsesci.
«Damlaia, Damlaia ghiol olur.	«Picând, picând baltă se face.
«Fudul olan diuşchiun calir.	«Cine se mândresce rămâne scăpătat.
«İşten artmase dişten artsin.	«Din lucru de nu'ți prisosesce, din dinți mai opresce.
«Danışan daa aşar.	«Cine întrebă munți sare.
«Usau olan rahatlanir,	«Cine este liniștit să odihnesce.
«Az caz, uz caz boiun-
taç caz.	»Puțin sapă, neted sapă,
după sta tu'ți sapă.
«Az sadaca cioc vlea
savdirir,	«Puțină milostenie de
multe nevoi scapă.
«Galesiz vaş vostanda
viter.	«Cap fără de grijă la bo-
stan crește.
«Chemicsic dil chemic
cîrar	«Limba fără óse, óse sfa-
ramă.
«Coructan petmez olur,
neilen? savirilen.	«Din aguridă miere se
face, cu ce? cu răb-
darea.

- «Savir selemettir.
«Tuzlan ecmeç hazir
emec,
«Musafir umdunu iemes
bulduunu icr.
«Işin iocse şeit ol paran
ciocse chefil ol.
«Dud iapraından atlas
oluri.
«Muft sirche valdan ta
tlidir.
«Iochiuze voinuz, ve cuşa
canat iuc deildir.
«Chiopec chiopei iemes.
«Iatan ilana vasmă.
«Chendi iazisini ocuma-
ian eşec venzer.
«Ichi reiđ bir gemii bat-
tirir.
«Bacşiiş ia verese icen
ichi cheret sarhoş olur.
«Chiorium istedii nedir?
(ichi geoz).
«Răbdarea e mântuire.
«Pâine cu sare e gata
mâncare.
«Ospetele nu mănâncă
ce gândeşte ci mănâncă
ce găsesce.
«De n'ai trébă fâte mar-
tor, de ai bani mulți
fâte chezaş.
Din frunđă de dud atlaz
se face.
«Oțetul de géba e mai
dulce de cât mierea.
«Boului córne, pasării
aripi, povară nu sunt.
«Câine pe câine nu mă-
nâncă.
«Nu călca șarpele care
dórme.
«Cine nu 'și póte citi
scrisórea lui, măgarului
să asemănă.
«Doi cârmaci o corabie
o inécă.
«Cine bea în cinste orî
în dator se îmbată de
douë orî.
«Cererea chiorului ce
este? (doi ochi)

«Dişin ardâi erde dil
docanîr.	«La măséoa care dóre
limba atinge (tot-d'a-
una).
«Iuriuzgeara tiuchiuren
inziune tiuchiuriur.	«Cine scui pă în vânt în
obrazul sěu scui pă.
«Acâlli duşman acâlsîs
dostan eidîr.	«Vrăşmaşul înţelept e
măi bun de cât prietenul
fără minte.
«Insan eti ve derisi hici
vir şee iarămas.	«Carnea şi pielea omului
nu sunt bune de nimic.
«Annaiana, bir Servisi-
nec sazdâr, annumaiana,
daul, zurna azdîr.	«Celuia ce nu înţelege, un
ţânţar îi e trâmbiţă, ce-
luia ce nu înţelege,
tobe, surle sunt puţine.

S F A R Ş I T.

la editura librăriei H. STEINBERG, Strada Șelari 18, au apărut următoarele :

- Fulga saŭ ideal și real** de Gr. H. Grăndea Es. lei 2
- Formulare de procese-verbale** de D. R. Rosetti, conținând toate faptele ce au de constatat Prefecției, sub-prefecției, comisarii, sub-comisarii, primarii notarii etc., precum și penalitatea dată de lege fiecărui fapt cu note explicative 1
- Călaŭza rachiierului român saŭ inventatorul practic și economic** pentru fabricarea rachiurilor, liquerurilor și rômniilor, — specialitate în fabricarea țuiceii — după metoda cea mai simplă de M. Zeizel 5
- Prințul Alexandru al Bulgariei**, domnia, traiul și detronarea lui narate de *Adolph Koch* fost predicator al Curții princiare la Sofia 3
- Povestea vorbeii**, de Anton Pan 2
- Cel mai nou dicționar de buzunar**, pentru explicarea cuvintelor radicale de Ad. Steinberg 2
- Ion Sobiesky**, regele Poloniei, 4 vol. 10
- Higiena și Filosofia căsătoriei** istoria naturală și medicală a bărbatului și femeii căsătorii, în cele mai curioase ale ei detalieri, teorie nouă a procreației bărbătești și femeiești; sterilitate, neputință, imperfectiunii genitale, mijloce de a le combate. *Higiena specială* a femeii însărcinate și a noului născut, de A. Debay, traducere în limba franceză de Ad. Steinberg 5
- Venera fecunda și Calipedica** teoria nouă a fecundității bărbătești și femeiești după voința procreatorilor *Callioplastie* — *Ortopedie* saŭ arta de a se îndrepta diformitățile corpului la copii după A. Debay 5
- Miserabili** traducțiune după *Victor Hugo*, format mare ilustrat 1 20
- Adevăratul Cod al Manierelor elegante** pentru junii de ori-ce condițiune care coprinde: regulile buneii cuviințe, ale frumôșelor purtări și ale etichetei; arta de a se face plăcut în societate, scrisori de amor și cereri în căsătorie, limbajul florilor pentru amantii, felicitări pentru zile onomastice, poezii pentru declamațiune în societate, toate pentru petreceri etc. etc. 2.50
- Epistolarul amorului și al felicitărilor** 2.25

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
1987